

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KIZIM HAKKINDA HER ŞEY

KİM
HYE-JİN

ÇEVİREN: SEVDA KUL

2018 SHİN DONG-YUP EDEBİYAT ÖDÜLÜ

Anne bir huzurevinde hemşirelik yapan altmışlı yaşlarının ortasında bir kadın, göze çarpmayan ve mütevazı bir hayat sürüyor. Kızı üniversitede akademisyen, sabit bir geliri yok

ve annesinin onaylamadığı bir kız arkadaşı var. Green sevgilisiyle beraber annesinin yanına taşınmak zorunda kalınca birbirine tamamen zıt iki hayat görüşü çarpışıyor.

Kızım Hakkında Her Şey'de Koreli yazar Kim Hye-jin, çocuklarının kendi kaderini tayin etme arzularının önünde inatla duran bir neslin önyargılarına yakından bakıyor, yaşlılık, ölüm ve yalnızlık üzerine korkularımızı ortaya çıkarıyor.

“Kadınların mücadele etmeleriyle, birbirlerine destek olmalarıyla, birbirlerini kollamalarıyla ve maruz kaldıkları önyargı ve eleştirilere karşı seslerini yükseltmeleriyle ilgili bir hikâyeden etkilenmeden edemiyorum.”

—CHO NAM-JOO

Tg: Carettas'

Kim Hye-jin

Kim Hye-jin 1983 yılında Daegu, Kore'de doğdu. 2012 yılında "Chicken Run" adlı öyküsüyle *Dong-A Gazetesi*'nin Bahar Edebiyat Ödülü'nü kazanarak dikkatleri üzerine çekti. *Central Station* ile *JoongAng Gazetesi* ödülü, *Kızım Hakkında Her Şey* ile Shin Dong-yup Edebiyat Ödülü'nü ve *The Work of No. 9* adlı romanıyla da 2020 Daesan Edebiyat Ödülü'nü kazandı.

Kızım Hakkında Her Şey

Kim Hye-jin (김혜진)

Orijinal Adı: 딸에 대하여 (Ddalaе Dae-ha-yeo)

İthaki Yayınları - 2318

Yayın Yönetmeni: Alican Saygı Ortanca

Sanat Yönetmeni: Hamdi Akçay

Yayıma Hazırlayan: Betül Tinkılıç

Düzeltili: Ömer Ezer

Kapak Tasarımı: Hamdi Akçay

Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: Mehmet Büyüktırna

1. Baskı, Ocak 2023, İstanbul

ISBN: 978-605-265-059-2

Sertifika No: 63989

Türkçe çeviri © Sevda Kul, 2023

Turkish language translation copyright © 2023 by İthaki

© Kim Hye-jin, 2017

All rights reserved.

Originally published in Korea by Minumsa Publishing Co., Ltd.

Arrangement with Kim Hye-jin c/o Minumsa Publishing Co., Ltd.

Published in arrangement with Casanovas & Lynch Literary Agency.

Bu eserin tüm hakları Kalem Ajans aracılığıyla satın alınmıştır.

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alını yapılamaz.

This book is published with the support of
the Literature Translation Institute of Korea (LTI Korea)

한국문학번역원

İthaki™ İthaki Yayıncılık Basın Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin tescilli markasıdır.

Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy - İstanbul

Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34

editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ithakiyayin grubu.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık

Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul

Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucelli@gmail.com

Sertifika No: 48625

Kim Hye-jin

KIZIM HAKKINDA HER ŞEY

Korece Aslından Çeviren
Sevda Kul

HERZLICH
WILLKOMMEN
ZUM
KINDE

Garson, dumanı üstünde iki kâse sıcak udonu servis ediyor. Kaşıklıktan yemek çubuğu ve kaşık çıkaran kızımın yüzü biraz bitkin, zayıf ve yaşlanmış gibi.

Mesajımı görmedin mi? diye soruyor.

Gördüm. Seni arayacaktım aslında ama aklımdan tamamen çıkmış, diye cevaplıyorum, oysa doğru değil bu.

Tam aksine bütün haftasonu kızımın meselesine kafa patlattığımdan tükenmenin eşiğine gelmiştim. Herhangi bir çözüm ya da çare bulamamış hâlde, şimdi yeniden burada, onunla karşılıklı oturuyorum.

Haftasonu neredeydin?

Onun da tanıdığı biriyle yemek yediğimi söyleyerek geçiştiriyorum. Daha fazlasını sormak istiyor gibi ama sadece hımm, diye mırıldanmakla yetiniyor.

Sık sık dışarı çıkıp yürüyüş yapmalısın, diye devam ediyor zoraki bir içtenlikle. Son zamanlarda pek çok festival düzenleniyor.

Bilmem ki. Şu sıralar kafam çok dolu, dedikten sonra yemek çubuğumla bir parça kalın erişte alıp ağzıma götürüyorum.

Gençken erişteli yemekleri nasıl da bayıla bayıla yedim. Üç öğünümün birinde mutlaka erişte olurdu. Hâlâ da severim aslında ama artık yedikten sonra sindirmekte sıkıntı yaşıyorum. Şimdilerde ne zaman erişte yesem yatağa gir-

dikten sonra hazımsızlık yüzünden ikide bir kalkmam ve etrafta şiş karnımı ovuştura ovuştura dolaşmam kaçınılmaz oluyor. Yaşlanmak, sevdiğiniz şeylerden birer birer mahrum kalmanız demek.

Üniversite öğrencisi görünümlü gençler restoranın kapısından içeri girerken, yemeklerini bitiren ofis çalışanları kasaya üşüşüyor. Coşkulu kahkahalar ve konuşma sesleri artıyor. Nereye baksam sadece gençler var. Kırıksıklık ve lekeyle dolu yüzüm, seyrilmiş saçlarım ve kambur duruşumla buraya hiç mi hiç yakışmıyorum. İçlerinden biri her an buradaki varlığımdan duyduğu hoşnutsuzluğu dışa vuracakmış gibi geliyor. Dikkatle etrafıma göz gezdiriyorum. Kızımın udon kâsesi hızla boşalmakta. Hep bir ikilemin içindeyim. Ona söylesem mi, söylemesem mi? Söylersem ne olur, söylemezsem ne olur? Aslında korktuğum tek bir şey var; geri çevirdiğimde yapacağı misilleme.

Durumumu biliyorsun, diyorum uzun bir sessizliğin ardından.

Durumumu biliyorsun demek reddetmenin açık bir göstergesidir. Bunu bilen kızımın gözleri bir anlığına hüsrarla doluyor.

Biliyorum. Daha kendini zor geçindiriyorsun, diye cevaplıyor.

Yine de dikkati üzerimde, daha fazlasını söylememi bekliyor. Bu ülkede günden güne katlanarak artan kira ücretiyle başa çıkmak imkânsız. Dehşet verici bir şekilde hiç durmadan yükselen hayat pahalılığına yetişebilmek için daha da hızlı koşmanın ya da zıplamanın gerektiği bu oyundan eleneli uzun zaman oluyor.

Evet, bildiğin gibi bu evden başka elimde hiçbir şeyim yok.

Kenar mahalledeki dar bir ara sokağa, çürük dişler misa-

li dip dibe sıralanmış evlerin arasında kalan; sahibinin aşınmış eklemeleri ve zayıf kemikleri gibi gnbeĒn ne eĒilen iki katlı bir ev. Her geçen gün daha da gösteriş meraklısına dönüşen bu dünyaya ait olmayan bir ev. Kocamdan bana kalan tek miras. Yegne somut varlıĒım. zerinde egemenlik ve mülkiyet hakkım olan tek şey.

Biliyorum bilmesine de. Bu işin altından kendi başıma kalkamadıĒım için sana geldim ya zaten. Böyle zamanlarda annemden yardım isteyemeyeceksem kimden isteyeceĒim? diye sızlanıyor yemek ubuĒuyla ksesini karıştırırken.

Sesi teslimiyet ve beklenti arasında gidip gelirken bir teklifte bulunuyor. Büyük miktarda parayı kendisine borç verirsem her ay faiziyle bana geri deyeceĒini söylüyor. Bu parayla kastettiĒi; orası burası dökülen, yıllanmış ahşap pencere pervazlarından rüzgâr, toz ve gürültünün içeri girdiĒi, pislik içinde yer muşambası ve su lekeli banyo tavanı olan üst kattaki iki dairenin kirası. Elimize toplu para gebilmesi için şimdikleri gönderip yerine jeonse* deyebilecek yeni kiracılar alıp alamayacaĒımı soruyor.

İyi de şimdiki kiracıyı çıkarıp yenisini almak öyle kolay bir iş deĒil. Daha birkaç gün önce, üst katta oturan evli kadın gelip lavabo tavanının yine su sızdırdıĒından şikâyet etti. Tamir içini yaşını başını almış amcalara deĒil de işinde uzman bir şirkete bırakmalısınız ki doĒru düzgün yapılsın, derken geç kadının yüzünde öfkeyle mahcubiyet, kızgınlıkla kekingenlik arasında gidip gelen bir ifade vardı.

Tamam, bir süre daha bu şekilde idare edin lütfen, diye cevap verdim vermesine ama şu an için benim de elimden

* Güney Kore'ye özgü bir tür konut kiralama sistemidir. Ev sahibine aylık kira ödemek yerine büyük miktarda toplu para ödenir. Bu miktar konutun piyasa deĒerinin %40-80'i arasında deĒiřir. Genellikle 1-2 yıllıĒına imzalanan sözleşmenin sonunda ev sahibi bu parayı kiracıya geri der. -n

bir şey gelmiyor. Ne kadara mal olacağını düşünmek bile istemediğim bu tamir masrafını karşılama imkânım yok çünkü. İkide bir kapıya gelip beni sıkıştıran kadının durumu da muhtemelen benimkinden farklı değil.

Kızım masanın altında ayaklarını sallarken spor ayakkabısının topuğunun aşındığını fark ediyorum. Kotunun, iplikleri sökülmüş paçaları da en az ayakkabısı kadar kirli. Böyle küçük detaylar başkaları üzerinde nasıl bir izlenim bıraktığımızı belirler, bunu bilmiyor mu gerçekten? Beş parasız olduğunu, tembel, düşüncesiz ve vurdumduymaz karakterini, başkalarının bilmemesi gereken özel şeyleri nasıl böyle rahatça sergileyebiliyor? İnsanların kendisi hakkında yanlış fikirlere kapılabileceğini neden hiç umursamıyor? Edep, zarafet, düzen ve temizlik gibi herkesin önem verdiği değerlerin tamamını neden görmezden gelip duruyor? Kızıma yöneltmek istediğim tüm bu soruları içimde tutmaya zorluyorum kendimi.

Anne, beni dinliyor musun? diyerek karar vermem için sıkıştırıyor.

Bir süre sonra yemek çubuğumu bırakıp ağzımı siliyor ve gözlerine bakıyorum. Aile demek böyle bir şey işte. Onun tek yakını benim. Ya da belki aile olmamızın tek sebebi bu evin bana ait olmasıdır.

Peki. Bir yolunu düşünelim, diyorum sadece.

Baksana, zarfa ne kadar para koydun? diye fısıldıyor profesörün karısı.

Fısıldıyor fısıldamasına ama sesi etraftaki herkesin dönüp bakacağı kadar da yüksek. Binanın girişinde durup eline hafifçe vuruyorum.

Sadece elli bin won. Durumumun elverdiği kadar. Çok bir şey değil.

Ne diye o kadar fazla veriyoruz ki, otuz bin yeterdi, diye söyleniyor el çantasından çıkardığı zarfın içine yirmi bin won daha koyarken.

Her hareketiyle vücudundan yayılan bayağı gül kokusu daha da keskinleşiyor. Elindeki şarap rengi çantasının içi bu parfüm gibi ucuz kozmetiklerle dolu olmalı; hayrına başkasına vermeye bile değmeyecek, tarihi geçmiş, düşük kaliteli şeylerle. Bana da bir iki tane vermişti ama doğru düzgün kullanmadım. Hep aklımın bir köşesinde aslında ama kullanmam gerektiğinde unutuveriyorum. Nereye gitsem peşimden gelen şu unutkanlık zihnimi ele geçirmiş durumda, bazen bir ışık yanacak gibi oluyor hatırladığımı sanıyorum ama sonra çabucak kararveriyor.

Ölüp gitmiş biri için para vermenin ne anlamı var ki? diyor profesörün karısı. Bundan sadece evlatları yararlanacak. Hayattayken bir tabak yemek ısmarlamak daha iyi olurdu. Haksız mıyım? Bu tür gelenekler ortadan kalkmalı artık. Aşırı saçma.

Döner kapıdan geçip binaya girdikten sonra bile söylenmeye devam ediyor. Parlak aydınlatmalara ve onların yaydığı ışıktan bile daha fazla göz kamaştıran gösterişli çelenklere bakmaktan kaçınıyorum. Başımı kaldırmış dev duyuru panosunda taziye salonunu ararken kelimeler dökülüyor dudaklarımdan: Ahlaksızlık bu. Ahlaksızlık.

Yemek ısmarlama açısından bakarsak merhum Sung'un onun için harcadığı para yüz bin wondan daha fazladır. Yüz bin won Sung için nedir ki. O her daim gönlü zengin bir insan olmuştu. Peki, tamam, maddi durumu gönlü zengin diyebileceğim kadar iyi değildi ama buna rağmen her zaman elini diğerlerinden önce cebine atar, başkalarının sıkıntılarını paylaşırdı ve bu sayede etrafında hep birileri oldu.

Açıkçası kendine profesör karısıyım diyen bir insanın

böylesine paragöz davranması yakışksız geliyor bana. Lafta profesör karısı bu kadının kocasını bir kere bile görmüşlüğü yok, hangi okulda ne profesörü olduğundan hiç bahsetmedi. Gerçi bizim gibi yaşını almış kişiler için bu çok da önemli değil. İnsan gençken etrafına sınırlar çizer, duvarlar örer, o zamanlar tanışması dahi mümkün olmayan kişilerle yaşlandığında rahatça görüşebilir. Çünkü yaşlanınca herkes birbirine benzer ve yaşlıları kabul edebilecek yerlerin sayısı bir elin parmağını bile geçmez. Tabii ki bunları profesörün karısına söylemiyorum.

Taziye salonunu bulup Sung'un cenazeden sorumlu* oğluna başsağlığı diledikten sonra ziyaretçilere ayrılan bölümde oturarak termosta getirdiğim mantar çayımı yudumluyorum. Profesörün karısı kıpkırmızı yukgaejang** ile karıştırdığı pilavı ağzına götürüyor. Beklemekten tazeliğini yitiren haşlanmış domuz eti dilimlerinden de birer ikişer alıp yiyor. Ardından telefonunu çıkarıp heyecanla oğlunun ve torununun fotoğraflarını gösteriyor.

Baksana, mendilin var mı? diye soruyor. Ya da poşet gibi bir şeyin?

Benim oturduğum tarafa doğru eğilerek plastik tabağa sarılı streç filmi çıkarıyor ve çerezleri içine koyuyor. Uzağındaki tabakları usulca ona doğru itiyorum.

Benim torun bayılıyor bunlara. Gelin kızıyor ama ne yapayım. Ondan gizli veririm artık.

Öyleyse bol bol al, diyorum.

Orada bulunduğum süre boyunca yiyeceklerle hiç ilgilenmiyorum. Yaşam sınırlarının ötesine geçmiş insanlardan

* Sangju, cenaze törenini organize etmek ve başsağlığı dileklerini kabul etmekle sorumlu kişi. Bu rolü genellikle ölen kişinin ilk oğlu veya ilk erkek torunu üstlenir. -çn

** Bol acılı et çorbası. Taziye yemeklerinin başında gelir. Çabuk bozulmaması taziyelerde ziyaretçilere ikram etmek için tercih sebebidir. -çn

yayılan kötü enerji ya da uğursuzluğa dokunmaktan ve bunların üzerime bulaşma ihtimalinden korkuyorum belki de. Odanın karşısında duvara yaslanarak oturan biriyle göz göze geliyorum. Her şeyden vazgeçmişliğin içine içine işlediği gözler, tüm gerçeklerin farkındaymışçasına bakan gözler, sıranın bana geldiğini söylüyor âdeta. Hemen bakışlarımı kaçırıyorum. Gözlerinizi kapatıp birden üçe kadar saydığınızda, bir şeyin arkanızdan yaklaşarak sizi ansızın omzunuzdan yakalayıp korkuttuğu bir tür oyun bu. Sung hiç beklenmedik bir anda öldü. Her zamanki gibi işinden eve dönerken kalbi aniden atmayı bıraktı. Ölümü kayıtlara kalp krizi diye geçildi. Aynı ölümün bana ne kadar yaklaştığını bilmiyorum ama soğuk nefesini ensemden hissedebiliyorum.

Birkaç ay önce kapıma üst katta köşedeki odada kalan eski kiracımın bir yakını gelmişti. Bu kiracıdan önce, arkadaş ya da sevgili olduklarını söyleyen çiftler evi kiralamak istemişti ama anahtar onlara vermemiştim. Arkadaşlık ya da aşk gibi zayıf ilişkilere güven olur mu hiç?

Ona bir türlü ulaşamıyorum, demişti o gün kapıya gelen adam. Acilen imzası gerekiyor, başka çarem kalmadığından buraya geldim.

Kendisini kadının küçük kardeşi diye tanıtmıştı. Ben cevap vermeyince babalarının mezarının nakil meselesinden bahsetti. Hatta bir belge çıkarıp gösterdi. Aşağıda durup merdivenlerden üst kata çıkan adamı izledim. Çok geçmeden de kapının açıldığını duydum. Uzun bir süre hiç ses gelmedi.

Hey! Beyefendi, diye seslendim aşağı kattan.

Bir müddet sonra yüzünde ciddi bir ifadeyle merdivenlerden indi.

Ablam odadaymış. Nasıl oldu bilmiyorum. Polisi ara-

mam gerek. Hemen polis çağırmalıyım, dedikten sonra aceleyle avlu kapısından çıktı ve bir daha geri dönmedi.

Ambulans kadını almaya geldi, polisler eve üşüştü. Beni akşama kadar tutup sorguya çektikleri sırada adam çoktan bulamayacakları kadar uzaklaşmıştı belki de. Ertesi gün, telefonunu nihayet açan davadan sorumlu polis memuruna, kardeşi olduğunu söyleyen adamı buldunuz mu? diye sordum.

Daha kaç kere tekrarlamam gerek. Ailesi kadını istemediğini söyledi. Eşyalarından kendi başınıza kurtulmalısınız. Devlet cenazeye ilgilenecek ama eşyalar konusunda bir şey yapılabilmesi zor. Depozito verdiğini söylemişsiniz. Bununla halledin işte. Beni de arayıp durmayın, işim başımdan aşkın.

Kadının neden, ne zaman, nasıl öldüğünü soramadan telefon kapandı. Odasına ancak iki gün sonra girebildim. Gün ortasının yumuşak, sıcak enerjisini bütün gücüyle içine çeken ağaçlar tomurcuklanırken, ben kapının kolunu tutmuş korkudan titreyerek odanın önünde dikiliyordum. İçeride, görmeyi beklediğim hiçbir şey yoktu. Yalnız yaşayan bir kadının günlük alışkanlığına, zevkine ve tercihinine göre düzenlenmiş bir oda. Hiç fark etmeden, uyarılmadan, hazırlıksız yakalanmıştı ölüme.

Ne zamansız şu ölüm, diye mırıldanıyorum taziye için gelen yaşlılara bakarak. İçlerinden biri hemen yarın ölse kimse şaşırmaz. Zamansız ölümümüş, hah! Yaşayacağı kadar yaşadı zaten, diyerek hafife alırlar ölümünü belki de. Geride kalanlar özlem ya da üzüntü duymak yerine, ömrünü nasıl geçirdiğine göre ona soğukkanlılıkla bir değer biçerler. Takdire layık bir yanı yoksa kısa sürede akıllardan silinip gider. Sanki hiç var olmamış gibi. Binadan çıkarken gözüm bir an için merhum Sung'un oğluna takılıyor, ziyaretçileri

karşlamakla meşgul, siyah takım üzerine beyaz kol bandı geçirmiş.

Derler ki durup dururken kendinizi kötü hissediyorsanız ruhsal hastalığa yakalanmışsınız demektir. Böyle bir durumda kabul töreni* yaptırmak gerekirmiş. Bu ayini yaptırmaktan kaçınır, sonuna kadar direnirseniz çocuğunuzun hastalığı devralacağı söylenir. İyi de kim çocuğuna böyle bir şeyi miras bırakmak ister ki? Ne yapar ne eder o ayini yaptırırlar. Kızım hakkında düşüncelere daldığım kimi zamanlar bu söylenti geliyor aklıma ve birtakım endişeler zihnimi bir anda ele geçiriyor. Yoksa cezalandırılıyor muyum? Kızıma bir tür hastalık mı bulaştırıyorum?

Jen tekerlekli sandalyede oturmuş, pencereden dışarıyı izliyor. Çalışanlardan biri geniş otoparkın yerlerini suluyor. Hortumdan fışkıran su yere çarptığında berrak damlacıklar etrafa sıçırıyor. Hiç içimden gelmese de, dışarı çıkmak ister misin? diye soruyorum Jen'e bakarak.

Fazla uzun yaşamış bir kadın. Anıları su misali zihninden dışarı sızan bir kadın. Erkek ve kadın arasındaki cinsiyet sınırını yıkarak uzun zaman önce hayata gözlerini açtığı hâli gibi salt insana dönüşen bir kadın.

Bazen bu ufak, sıska ve önemsiz kadının yaşamı bir masal gibi geliyor bana. Kore'de doğup Amerika'da eğitim görmüş, Avrupa'da çalıştıktan sonra doğduğu topraklara dönüp bütün hayatını kendisiyle hiçbir ilişkisi olmayan insanları gözetmekle tüketmiş biri. Hiç evlenmeyen ve çocuğu

* Sinbyeong denen şaman inanışına göre, kişi kendini hasta hissediyor ve buna tıbbi çare bulunamıyorsa bedeni bir ruh tarafından ele geçirilmiştir. Fiziksel ya da psikolojik rahatsızlık şeklinde kendini gösterebilir. Kişi günlerce yemek yiyemez, halüsinasyonlar görür ve sürekli hâlsiz hisseder. Bu hastalıktan kurtulabilmenin tek yolu sinnaerim ritüelini gerçekleştirmektir. Bu ritüel bir tür şamanlığa kabul törenidir. —çn

olmayan bu kadının içinde benim bir kere bile gitmediğim uçsuz bucaksız dünyadan manzaralarla, bir yıldır kimsenin ziyaretine gelmediği yalnızlığının yan yana yer alması inanılır şey değil.

Karşıdaki masada kargaşa çıkıyor. İhtiyarlardan biri küfrederek uzaktan kumandayı fırlatınca masanın üzerindeki eğitim materyalleri oraya buraya saçılıyor. Adamın bakımından sorumlu olan profesörün karısı etrafta görünmüyor. Yine gizli gizli telefonda konuşmakla ya da bir şeyler atıştırmakla meşgul olmalı. Hemen harekete geçip Jen'i tekerlekli sandalyesiyle oradan çıkarıyorum. Ne de olsa benim gücüm bu yaşlı adamları durdurmaya yetmez.

Akşam yemeğinden önce biri Jen'in odasının kapısını açıp beni yanına çağırıyor: İdareden Müdür Kwon. Koridora çıktığımda bana yarın işe bir saat erken gelip gelemeyeceğimi soruyor. Televizyon kanalından Jen'le röportaj yapmaya geleceklermiş. İsteğini kabul edince Müdür Kwon kibarca başını eğiyor. Profesörün karısı söylediklerinde haklı, Müdür Kwon bana özellikle nazik davranıyor sanki. Nazik olmaktan ziyade saygı duyuyor gibi. Onun bu davranışının, öteki çalışanların da tavırlarını etkilediğinin farkındayım. Çoğunluğu yaşlı olan bakıcıların aldıkları düşük maaşları, gizliden gizliye gördükleri sert muamele ve aşağılanmayı hesaba katarsak belki de şanslı sayılırım. Muhtemelen bakıcılığını yaptığım Jen sayesinde böyle özel bir ilgi görüyorum. Bu tür kurumlarda hangi hastanın sorumluluğunu aldığınız önemlidir. Çalışanlar Jen'e saygı gösterip nazik davranırlar, en azından yüzüne karşı.

Şu kadının nasıl olur da ailem ya da akrabam diyebileceği tek bir tanıdığı olmaz? diye sorarlar Jen etrafta değilken. Profesörün karısı gibi kişilerse, ailen olsa ne fark edecek? Hepsi aynı bokun soyu, diye cevap verir ve sanki hep bu

soruyu bekliyormuşçasına döker içinde tuttuklarını. Anne babasını bakımevine bıraktıktan sonra düzenli ziyaretine gelen evlat pek yoktur. Profesörün karısı bu gerçeği bildiği hâlde uzattıkça uzatır.

Yine de hiç çocuğunun olmamasından iyidir. Ah, ah şu yaşlı kadını yıllardır böyle bir başına görmek insanın içini parçalıyor, diyen profesörün karısı ben pek oralı olmayınca işe yeni başlayan genç kadına dönüyor. O yüzden şimdi zorlansan bile çocuklarını iyi yetiştir. Onlar senin gelecekteki servetin ve sigortan.

İşte böyle zamanlarda, kiminle görüşeceğime kendimin karar veremeyeceği bir duruma geldiğimi açıkça hissederim. Bu türden insanlarla konuşarak, düşüncelerimi paylaşarak ve fikirlerine isteksizce katılarak gençlerin tabiriyle eski kafalı, her şeye önyargılı, tek yaptığı vergileri sömürmek olan bir ihtiyara mı dönüşüyorum?

Aynen öyle, diyor işe yeni başlayan genç kadın, konu pek ilgisini çekmiş gibi görünmüyor.

Belki burada çalışmaya henüz alışamadığı içindir. Merhum Sung'un hastalarına artık o bakıyor ki bu hiç de kolay bir iş değil. Başlarda ağrı çekecek ama vücudu burada çalışmaya yavaş yavaş uyum sağlayacaktır. Çoğu kişi alışma süreci tamamlanmadan işten ayrılır. Sonuna kadar dayananlarsa bu işten başka alternatifi olmayanlardır.

Jen'in odasına dönüyorum.

Rahatsın değil mi? diyorum yastığını düzeltirken. Şimdi gidiyorum, yarın sabah görüşürüz.

Hı-hı. Evin nerede? Uzak mı, yakın mı? diye soruyor elimi tutarak.

Uzak olmadığını, otobüsle çok kısa sürdüğünü söylüyorum.

Arabalara dikkat et. Arabalara, diyor sevgi dolu bir sesle.

Böyle konuştuğuna göre demek ki şu an aklı başında. Avucumla alnını siliyorum. Benden yirmi sene daha uzun yaşamış bir kadının yüzü bu. Cildi buruş buruş ve kuru olsa da yüz hatları hâlâ güzel. Elini tutup bu gece derin ve rahat bir uyku çekebilmesi için dua ettikten sonra odadan çıkıyorum. Uyku ilacı aldığı için muhtemelen hemencecik uykuya dalacaktır. Eve gitmek için hazırlıklarımı tamamladıktan sonra asansörün önünde beni bekleyen profesörün karısı ve işe yeni başlayan kadınla buluşuyorum. Nöbetçi hemşireyi başımızla selamlayıp birlikte binadan ayrılıyoruz. Az ileride, sokağın sonundan gürültülü müzik sesleri geliyor. Bu dar sokağı geçince gece geç saatlere kadar açık mağaza ve barlarla dolu bir kavşak var. Günün gerginliğini nihayet üzerimden atınca dizlerimdeki sızıyı hissetmeye başlıyorum.

Aa doğru ya, kızınla buluşacaktın, diyor profesörün karısı. Buluştun mu? Nasıl geçti?

Gece olduğu hâlde hava hâlâ sıcak. Enseme doğru yakıcı bir sıcaklık yükseliyor.

Şimdi buluşacağız. Zaman bulamadım ki hiç, diye cevap veriyorum gerçeği saklayarak.

Çünkü kızımınla ilgili ayrıntılı sorular sormak ve bunlardan kendince anlamlar çıkarıp bana nutuk çekmek istediğinin gayet farkındayım. Her şeye burnunu sokma arzusunu anlayabilirim ama söyleyeceği şeylere kayıtsız kalıp soğukkanlılıkla tepki veremem. Profesörün karısı zamansızlık konusunda bana hak verdikten sonra telefonunu çıkarıp torununun birkaç fotoğrafını gösteriyor.

Ne kadar da uslu görünüyor. Kaç yaşında? diye soruyor işe yeni başlayan kadın sırf formaliteden.

Bense tek kelime etmiyorum. Yol boyunca telefonumda bir şeye bakıyormuş gibi yaparak yürüdükten sonra adımlarımı hızlandırıyorum.

Yarın görüşürüz, diye sesleniyorum yaya geçidine vardığımda.

Yaz geceleri pencereden içeri giren gürültüler yüzünden uykuya dalmak zordur. Kurye motosikletlerinin vınlaması, komşuların televizyon sesi, üst kattaki karı kocanın bağırış çağırışları hiç uyutmaz insanı. Televizyon ışığından yararlanarak dizime ısı bandı yapıştırıp omzuma merhem sürüyorum. Bu bitince buzdolabından çıkardığım yarım karpuzu hızlı hızlı kaşıklıyorum. Sonra yapacak başka bir işim kalmıyor.

Issız ve karanlık odamda uzanıp düşüncelere dalıyorum.

Bitmek bilmeyen çalışma hayatı. Hiç kimse beni bu yorucu çalışma hayatından kurtaramaz, farkındayım. Elim ayağım tutmaz hâle geldiğinde ne yapacağımı bilememek endişe veriyor. Öyle ki beni asıl korkutan ölüm değil, hayat. Yaşadığım sürece bu sonsuz belirsizliğe bir şekilde katlanmak zorundayım. Çok geç anladım. Belki bu, bir yaşlılık sorunu değil de hep dendiği gibi çağımızın sorunudur. Çağımız. Şimdiki nesil. Düşüncelerim kendiliğinden kızıma kayıyor. Kızım otuzlu yaşlarının ortasında. Bense altmışımı geçtim. Kızımın göreceği, benimse göremeyeceğim gelecekteki dünya neye benzeyecek bilmiyorum. Şimdikinden daha mı iyi olacak? Yoksa daha mı acımasız?

Sabah işe gider gitmez Jen'i yıkayıp bezini giydiriyor sonra da yüzüne hafif bir makyaj yapıyorum.

Sana lise zamanlarımdan bahsetmiş miydin hiç? Gittiğim okul kırsal kesimdeydi. O kadar uzaktı ki evime gidebilmek için üç otobüs değiştirmem gerekirdi. Mecburen bir arkadaşımın evinde kalırdım. Arkadaşımın ablası fabrikada çalıştığından, mutfakla bir tek göz odada ikisi beraber yaşıyordu. Şimdi düşününce ablası taş çatlasa yirmi ikisindeydi. Ondan ne de çok korkardım. O yaşlar nasıldır bilirsin, bir iki yaş farkı bile çok büyük gelir insana.

Ne? Bir yere mi gidiyorum dedin? diye soruyor Jen, şaşkın şaşkın bana bakınca yanaklarına allık sürmekte olan elim bir an havada kalıyor.

Yok hayır, liseye gittiğimi söyledim. Uzun zaman önce okula gidiyordum. Eskiden yani.

Hımm, okula mı gittin. Tabii, tabii eğitim önemli. Öğrenmek lazım.

Jen'in kaşlarını çizdiğim sırada Müdür Kwon içeri giriyor.

Geldiler. Ziyaretçi salonundalarmış. Hazırlıklar tamam mı?

Diğer hastaların hepsi etkinlik atölyesinde ya da terapi odasındalar. Jen durgun görünüyor. Keyfi yok galiba. Havadan sudan bir şeyler sorsam da cevap vermiyor.

Gidelim mi artık? diye acele ettiriyor Müdür Kwon.

Jen'in dudaklarına çabucak parlatıcı sürdükten sonra başımı sallıyorum.

Onu ben götüreyim mi?

Minnettar kalırım, diye cevaplıyor beni Müdür Kwon. Her ihtimale karşı gözünüz hep üzerinde olsun, diye ricada bulunuyor peşimizden gelirken. Biliyorsunuz ki buradaki hastalara ne kadar iyi baktığımızı başkalarının görmesi çok önemli. Bu röportaj bakımevimizin tanıtımı için bulunmaz bir fırsat.

Dediği gibi yapacağımı söylüyorum.

1989'da Sınırdaki Çocuklar adlı bir kitap yazdınız. Kitapta Amerika'da evlat edinilen çocuklarla ilgili yaşanmış hikâyeler yer alıyor. Brandon Kim, ah, pardon Brandon Lee. On yaşındaki bu oğlanın hikâyesi beni çok etkiledi. Beyaz bir aile tarafından evlat edinildikten sonra geri gönderilen çocuğun beş yıllık hayatı anlatılıyor. Konuyla ilgili araştır-

mayı bizzat kendinizin yaptığı doğru mu? Bir de bu çocukla nerede ve nasıl tanıştığınızı merak ediyorum.

Şapkalı genç adam kamerayı ayarlayıp eliyle işaret verince diğer genç, yuvarlak çerçeveli gözlüğünü düzelterip yeniden konuşmaya başlıyor. Sesi dinginliğini kazanmadan önce ince bir demir levha gibi titriyor.

O hâlde LA Eğitim Merkezi'nden bahsedebilir misiniz? Oranın bir tür alternatif eğitim merkezi olduğu yazıyor. O zamanlar göçmen çocuklara yönelik belki de ilk kuruluştu, değil mi? Yapı ruhsatı alıp maddi destek başvurusunda bulunduğunuzu ve tüm bunları tek başınıza hallettiğinizi söylemişsiniz, bu aşamada sizi özellikle zorlayan bir husus var mıydı?

Genç adamın sesi kare şeklindeki ziyaretçi salonunun içinde dolaşp kayboluyor. İçerisi o kadar sessiz ki koridordan geçen insanların ayak sesleri duyuluyor. Jen'in bakışları masanın bir köşesine sabitlenmiş. Ne bir şey duyuyor ne de görüyor, boşlukta sıkışp kalmış gibi. Bu yabancı insanların ziyareti onu korkutmuş olmalı. Yanına gitmek için hareketlendiğimde genç adam elini kaldırarak sorun olmadığını belirtiyor.

Peki, 80'lerde göçmen hakları danışma merkezi açtınız mı? Hatırlıyor musunuz? O zamanlar Busan'da bu konuda çalışmalar yapıyordunuz hani. Neden Seul değil de Busan? Özel bir sebebi var mıydı?

Kameraman yüzünü kameradan uzaklaştırıp kafasını iki yana sallıyor. Sanki röportajı yapan gence bakışlarıyla bir şeyler söylemeye çalışıyor.

Açlıktan ölüyorum, diyor Jen tekerlekli sandalyenin kollarına vura vura.

Bunu sadece ben duyuyorum sanırım. Çünkü sorular hiçbir şey olmamış gibi gelmeye devam ediyor.

90'ların başında Japonya'nın Osaka şehrinde düzenlenen oturumdan bahsedelim mi? Bildiğiniz gibi, orada Kore hükümetinin aleyhinde yaptığınız eleştiriler büyük sorun yaratmıştı. Hatta bir süre ülkeye girişiniz bile yasaklandı. Hatırladınız mı?

Genç adam birkaç eski fotoğrafla dergilerden kesilmiş yazıları Jen'in önüne koyuyor. Fotoğraftaki kadın yüzünde kocaman gülünç bir gözlükle kürsüde konuşuyor. Bir başkasında beyaz adamlarla omuz omuza durmuş ışıltıyla gülümsüyor. Birkaç saniye boyunca bu solmuş fotoğraflardan gözlerimi alamıyorum.

Ben acıktım. Acıktım diyorum.

Jen bana dönüp yumruğuyla masaya vurur gibi yapıyor.

Tamam. Birazdan yemek yemeye gideceğiz. Böyle yapmayın ama, hadi bir şeyler söyleyin onlara. Bunun için ne kadar uzun yoldan geldiler hem, diye cevaplıyorum gergin bir şekilde kapıya yaslanarak.

Bugün bana ne yedireceksin? Pasta mı?

Güler yüzle Jen'i ikna etmeye çalışırken bir yandan da genç adamın söylediklerini düşünüyorum. Tüm bunları yemek yemek, altını pisletmek ve uyumaktan başka bir şeyle ilgilenmeyen bu yaşlı ve güçsüz kadın mı yapmıştı gerçekten? Onca yol gelip bu soruları sordurtacak kadar anlamlı mıydı yaptıkları? Öyleyse Jen neden böyle bir yerde kalıyor? Belki de tüm bu yaptıkları yüzünden burada.

Hiçbirini hatırlamıyor musunuz? Peki ya Tipat'ı? Kamboçyalıydı değil mi? diye tereddüt edince kameraman genç adamı düzeltiyor.

Filipin.

Doğru, Filipin. Tipat adında Filipinli küçük bir çocuk vardı hani. Ona sponsor olmuştunuz. Görünen o ki yetişkinliğe erişene kadar bu çocuğa siz destek olmuştunuz.

Tipat'ı hatırlamıyor musunuz? Tipat'ı, diyor genç adam sesini yükselterek.

Hayranlık ve saygı duygularının uzaklaştığını, yerine hırçınlık ve gerginliğin geldiğini hissediyorum.

Off, anlaşılan hiçbir şey hatırlamıyor, diyen genci diğeri cevaplıyor.

Nasıl olur! En azından bir iki kelime koparmalıyız. Elimizde kullanabileceğimiz hiç malzeme yok. Bir şeyler söylemesi gerek, diye söyleniyor kameraman boş gözlerle Jen'e bakarak.

Hey, büyükanne. Lütfen bize bir şeyler söyle, ne olduğu fark etmez. Bu röportajı yapamazsak bittik demektir.

Telefonunu çıkarıp birini arıyor. Telefonda aralıklı olarak yüksek tonda sesler geliyor. Genç adam, Jen'e göz ucuyla bakarak aklının hepten gittiğini, röportajı yapabilmenin hiçbir şekilde mümkün görünmediğini fısıldadıktan sonra onun tam bir umutsuz vaka olduğunu söylüyor. Umutsuz vaka mı?! Diğer genç telefonu onun elinden kapıp bir şeyler anlatıyor. Jen dönüp bana bakıyor. Her şeyin yolunda olduğunu belirtmek için başımı sallayıp göz kırpmıyorum. Bu sırada gençler konuşmaya devam ediyor. Sesleri artık herkesin net bir şekilde duyabileceği kadar yüksek çıkıyor.

Jen burada değilmiş gibi davranıyorlar. Bir bakıma doğru, görmeye geldikleri Jen burada değil. Karşımda oturan kişi kim öyleyse? Bu gençler Jen'e eziyet etmek için mi buraya kadar geldiler? Şu hâline bak, saygı uyandıran gençlik zamanlarına kıyasla şimdi ne kadar aciz ve çirkinsin, deme şekilleri mi bu?

İyi bakın. Bu fotoğrafı hatırlamıyor musunuz? Buraya bakın, buraya, diye sormaya devam ediyor.

Buna soru değil de daha çok soruşturma ya da sorguya çekmek denebilir. Gençler nezaket kurallarını yok sayarak,

yol yöntem ayrımı gözetmeksizin, bir şekilde Jen'in ağzından laf almaya odaklanmış durumdalar.

Son günlerde sık sık acıktığını söylüyor, diyorum en sonunda Jen'in yanına giderek. Yemek yedikten bir iki saat sonra tekrar acıkıyor. Hep pasta ister ama fazla yiyemez. Sindirim güçlüğü çekiyor. Bu bahar sadece çilek yemek istedi. Şu sıralar kahvaltıda ve akşam yemeğinde domates yiyor.

Ben konuşurken Jen masanın altından elimi tutuyor. Gençler anlattıklarına aldırış etmiyor. Jen'in şimdi nasıl biri olduğuyla ilgilenmeksizin kendi aralarında fısıldaşıyorlar.

Buna demans diyorsunuz, değil mi? Durumunun o kadar da ciddi olmadığını söyledikleri için gelmiştik. İşe bak! diye söyleniyor gençlerden biri kamerayı kapatıp ekipmanı toparlarken.

Ne kadar edepsiz olduğunu söylemek istesem de müdürün ricasından dolayı bu düşüncemi kendime saklıyorum. Bu gençlerin yayınlayacağı yazı veya video, bakımevinin tanıtımını sağlayarak beraberinde biraz yardım ve sponsor getirecek. İşin ucunun bana dokunmadığını söyleyemem. O yüzden üzerime düşeni yapmalıyım.

Odasına bir göz atmak ister misiniz? Hem günlerini nasıl geçirdiğini de görürsünüz. Ona biraz zaman tanımak iyi olacaktır. Kendisiyle konuşmayı deneyeceğim, diyerek olabildiğince yumuşak bir sesle gençleri ikna etmeye çalışsam da onlar başlarını iki yana sallayarak uzaklaşıyorlar.

Kendi aralarında konuşmaları koridordaki sessizliği bozuyor. Arkalarında bıraktıkları fotoğraf ve dergi parçalarının her birini dikkatle inceliyorum. Jen'in artık sadece fotoğraflarda kalan gençlik hâlini tanımam zor olmuyor.

İhtiyar, şuna baksana. Bunu ne zaman çekildiğini hatırlıyor musun? Hayret doğrusu!

Birkaç fotoğrafı şimdiki hâliyle karşılaştırmak için yü-

z n n yanına tuttuktan sonra ona gösteriyorum ama hiç tepki vermiyor.

Günün birinde bir Şeyleri değiştirebileceğimi zannetmiyorum.

Geçen her saniyeyle vaktim tükenmekte. Bir Şeyleri il-laki değiştireceksem kendimi çok büyük mücadelelere hazırlamalıyım. Gerçi hazırlıklı olmak da pek bir Şey değiştirmez. Yapabileceğim tek Şey iyisiyle kötüsüyle, değiştirmediklerimin bana ait olduğunu kabullenmek. Kendi seçimlerinden dolayı bana aitler. Şimdiki beni var ediyorlar. Fakat çoğu kişi gibi ben de bu gerçeği çok geç fark ettim. Geçmiş ya da gelecek gibi şimdide var olmayan Şeyleri kovalarken zamanı boşa tükettim. Belki de bu tür pişmanlıklar, fazla vakti kalmayan yaşlıların kaderidir.

Bunu nasıl açıklasam bilmiyorum. Ne de olsa bazı Şeyleri yaşamadan, sadece başkalarından dinleyerek idrak etmek zordur. Bilhassa, gençliğinin getirdiği hırs ve dik kafahlıkla kuşanmış kızım için bu neredeyse imkânsız.

Anne, beni dinliyor musun? Söylediklerimi duydun mu?

Dinlediğimi belirtmek için başımı sallasam da kızım-la göz teması kurmaktan kaçınıyorum. Eğer dediği gibi üst kattaki her iki daireyi aylık kiradan jeonse sistemine  evirirsem hastane faturalarımı, ilaç ücretini, sigortayı, geçim masraflarımı, acil durum harcamalarımı ve ekstra giderleri neyle ödeyeceğim peki? Kızımın, buzdolabının kapağını açtığını ve kendisine bir bardak soğuk su doldurduğunu duyuyorum. Az sonra elinde bardakla oturma odasına geri geliyor. Gece olmasına rağmen hava hâlâ sıcak. Elim-i sallayarak havadaki sivrisineği kovduktan sonra vantilatörü kızıma çeviriyorum.

Diyorum ki banka kredisinin faizini ben öderim. Gün-

lük harcamaların için para da veririm sana. İkinci dönem daha fazla ders alırsam gelirim biraz artacak. Hem zaten senden daha ne zamana kadar para isteyip duracağım.  ocuk değelim sonuçta.

Sessizce bağımı sallıyorum. Fakat bu onayladığım anlamına gelmiyor. Kızımın durumunu anlamak için elimden geldiğince çaba gösteriyorum, hepsi bu. Zaten bu sebepten ötürü, kendi bağının çaresine bakması için ona baskı yapmıyorum. Geçmişte ailemin bana dediği gibi çok çabalamasını, daha çok denemesini kızıma söyleyemem. S ylememeliyim. Ama söylüyorum.

Madem  yle neden kendin gidip kira kredisi çekmiyor-sun?

Sokaktan geçenlerin gürültülü konuşmaları ve motosiklet sesleri pencereden içeri giriyor. Kızım suyundan bir yudum aldıktan sonra keyfi ka mı  gibi yanaklarını  i iriyor.

Hem devletin son zamanlarda çok sayıda toplu konut inşa ettiğini söylüyorlar, diye devam ediyorum. Okuldan biraz uzak ama bu tür bir şeye başvurmak daha iyi olmaz mı?

Kızımın sürekli bir işi yok. Kadrosuz  alı anların sayısı eskiden onda birken bu oran onda   e çıktı, şimdiyse onda altı ila yedi arasında değişiyor. Ba vurmak için hiçbir hizmete uygun değiller, ne krediye ne de toplu konuta.

Pek çok insanın aynı şekilde yaşaması içimi rahatlatmıyor. Aksine kızımın onlardan biri olması beni her gün endi elendirip deh ete d   r yor. Beraberinde aynı şiddetle hayal kırıklığı ve suçluluk hissi getiriyor. Belki de ders çalışmakla çok fazla zaman harcadı. Ya da kızımı gereğinden fazla okuttum.  nemsiz şeyleri  ğrene  ğrene en sonunda öğrenmemesi gerekenleri öğrendi: Dünyaya nasıl direnileceği ve onunla nasıl  atı ılacağını.

Bu mümkün olsaydı sana gelir miydin? Her şeyi ara tır-

dım. Anne, yarın sabah yediden önce evden çıkmam gerek. Derse de hazırlık yapmalıyım.

Pencereden aniden yükselen kahkaha sesleri duyuluyor. Birisi televizyonun sesini açmış olmalı. Gözlerimi kızımın yüzünde beliren kaygı, yorgunluk ve sıkıntı izlerine dikiyorum.

O zaman bu gece burada uyu. İşe de direkt buradan gidersin.

Anne, gerçekten özür dilerim. Ama bu cidden senden son isteğim, diyor uykulu gözlerini ovuşturarak. Ev sahibim önümüzdeki haftaya kadar kararımı bildirmem için beni sıkıştırıyor. Ne zamanım var ne de başka bir yer bakacak imkânım.

Neden söylediği şeyler bazen tehdit gibi geliyor? Şu ağlamaklı ifadesi neden kızıp bağırmasından daha çok etkiliyor beni? Bunu bilerek mi yapıyor? Telefonunu alıp tekrar mutfağa gidiyor. Biriyle alçak sesle konuştuğunu duyuyorum. Sesi sevecen ve yumuşak. Gülüşü sırlarla dolu. Kızımın sonsuza kadar bilmezden gelmek istediğim özel hayatı bu.

Kocamın, bu çocuk tam bir para yiyici, ne zaman ondan telefon gelse kalbim sıkışıyor, diye söylenen sesini duyuyorum sanki. Böyle konuşsa da kızı geldiğinde mutluluktan ne yapacağını bilemezdi. Kızım merhum kocamdan hiç bahsetmiyor artık. Günlük işlerin ve hayatın koşturması altında ezilirken dönüp de geçmişe bakma lüksü yok.

Hayatın beklenilenden çok daha uzun sürmesi yüzünden kızımdan af dilemek istiyorum. Bunu yaparsam belki de içimdeki sıkıntıdan kurtulabilirim. Ya da hayır, kurtulamam. Bu ev ortadan kalkmadıkça ya da ben ölmedikçe isteklerinin sonu asla gelmeyecek. Son istek diye bir şey kesinlikle olmayacak.

Pekâlâ, diyorum yenilgiyi kabullenerek. Yarın bankaya

gidip kredi işine bir bakarım. Teminat olarak bu evi gösterirsem ne kadar alabileceğimizi ve ne kadar faiz ödeyeceğimizi sorayım.

Sağ ol anne.

Ertesi sabah usulca kızımın uyuduğu odaya girip yatağın ucuna oturuyorum. Ayağını tutuyor sonra elimi bol eşofmanının açıkta bıraktığı beyaz bacağına gezdiriyorum. Otuzlarında, sağlıklı ve dinç bir kadının vücudu. Ama kendisinin ne kadar mükemmel bir şeye sahip olduğunun farkında değil.

Babanla otuz yaşımdayken evlendim ve ertesi yıl seni doğurdum, diyorum içimden. Sancılarımın başladığı gece taksi çağırıp tek başıma hastaneye gittim. O sırada baban bir çölün ortasındaydı, ancak iki hafta sonra ona ulaşabildim. Uzak, yabancı bir ülkedeki şantiyeden aradı. Adına o sırada karar verildi. İçime sinen bir isim olmasa da beğendiğimi söyledim. Çünkü para kazanmak için sürekli sıla hasreti çeken bu zavallı adam için üzülmüştüm. Onu, aile denen bu güçlü ve sağlam sığınağın içinde olduğuna inandırmak istedim.

Bu sırada kızım yatakta dönüyor. Saatile baktıktan sonra nefesimi bırakıyorum. Uyanmak için hâlâ biraz zamanı var.

Geceleri sana sarılırken beni çevreleyen bu evin gitgide büyüdüğünü sanırdım. Artan yalnızlık ve sessizliğin yutacakmışçasına bana baktığı ürpertici bir his kaplardı içimi. Kocamın yılda ancak bir iki kez eve uğramaya başlamasıyla bu his daha da güçlendi. Beş yaşına gelene kadar babanı ayırt edemedin. Kıl yumağı gibi kol ve bacakları olan, ağzını her açışında kalın bir ses çıkaran bu adam ne zaman sana yaklaşırsa soluğun kesilircesine ağlardın. Yine de kanepenin kenarına saklanıp gizlice ona bakmaktan alamazdın kendini. Tam babana ısınıp elini tutmayı başardığında, senin

boyundan daha büyük birkaç valizi sürükleyerek tekrar işe gitmek zorunda kalırdı.

Kuş cıvıltıları geliyor kulağıma. Üst kattakiler güne kapıyı ardına kadar açarak hazırlanıyorlar. Köşedeki odada kalan genç adam muhtemelen hâlâ uyuyor, böyle aceleyle oradan oraya koşturan kişi evli kadından başkası olamaz. Bir çocuğun mızızlanma sesi. Ardından duyulan sert azarlamalar.

Saat kaç? diye soruyor kızım gözlerini aralayarak.

Uyanma vaktinin geldiğini söyleyip odadan çıkıyorum. Tezgâhtaki sütü bardağa doldurduktan sonra ısınan tava-ya iki yumurta kırıyorum. Kızım mutfağa gelip sandalyeye oturuyor. Bir zamanlar minicik bir çocuktü. Hatırlayamayacağı kadar küçük yaşlardaki hâli geliyor aklıma. Çok uzun zaman öncesine ait anılar. Bazı sahneler zihnimde hâlâ capcanlı ve taze. Sanki dün yaşanmışlar gibi.

Kızım çatalıyla yumurtanın sarısını patlattuktan sonra biraz daha tuz serpip yemeye başlıyor.

Burada benimle yaşamaya ne dersin? diye soruyorum bir anda.

Yumurtasını çiğnerken beni duymamış gibi, en ufak bir tepki bile göstermiyor. Bir müddet sonra birkaç çıktıyı masadaki kahverengi evrak zarfına yerleştirmeye başlıyor.

Bu konuyu düşüneceğim. Sonuçta tek başıma alabileceğim bir karar değil, biliyorsun.

Devamında söyleyeceklerini duymamak için hızla tezgâhın yanına giderek suyu açıyor, bardaklarla boş kâseleri asabi bir şekilde evyeye bırakıyorum. Bulaşıklar gürültüyle şangırdıyor.

Her neyse, anne bankaya mutlaka git. Beni de haberdar et. Aramanı bekleyeceğim, diyor sütünü yarım bırakıp masadan kalkarken.

Dış kapı gürültüyle çarpınca bazı kelimeler çıkıveriyor ağzımdan: Kör olasıca seni!

Kızım benim canımdan var oldu. Hayatıma doğan, belli yaşa kadar koşulsuz sevgim ve ilgimle büyüyen bir varlık. Şimdiyse benimle hiçbir bağı yokmuş gibi davranıyor. Kim-sesiz doğmuş da kendi başına büyüüp yetişkinliğe erişmiş sanki. Her şeye tek başına karar verir ve aradan çok uzun bir süre geçtikten sonra beni bilgilendirir. Hatta çoğu kez bilgilendirmeye tenezzül bile etmez. Bana söylemediği ama benim bildiğim bazı şeyler var. Bilmezden geldiğim bu şey-lerin her gün kızımın aramda masmavi bir nehir misali ses-sizce akışını izliyorum.

Günün sonunda kızımdan telefon geliyor. Tam bakıme-vinden çıktığım sırada.

Beni aramadın anne, bankaya gittin mi?

Ona kredi limitini, değişken faiz oranlarını ve vade şart-larını açıklamaya çalışıyorum. Böyle mümkün değil, şöyle mümkün değil diye her cümlesini mümkün değil ile son-landıran banka personeliyle yaptığım görüşmeyi olabildi-ğince anlaşılır biçimde aktarmaya çabalıyorum.

Hımm, anladım.

Telefonu dayadığım kulağıma ateş basıyor. Sıcaktan kaç-mak için sokağa doluşan insanların sesleriyle dikkatim sü-rekli dağılıyor. Geri getirilmesi mümkün olmayan zamanı boşa harcayan ah şu gençler. Geceleri sokağa dökülüp saçıl-an o hayat dolu anların cazibesine kapılıyorum.

Madem öyle şimdilik bende kal, diyorum teslimiyet eda-sıyla.

Senin için sorun olmaz mı?

Olur mu hiç! Sen benim kızımsın, diyorum sınır koya-rak. Ne sorunu olacakmış!

Bu sınırla, senden başkasına mûsamaha gösteremem demek istediğimi hemen anlıyor.

Annee! diye söze başlayan kızım sakın bir tonda devam ediyor. O zaman ikimiz birlikte geleceğiz. Gerçekten kısa bir süreliğine. Uzun kalmayız. Birazcık para biriktirene kadar. Kira ve vergiyi de ödeyeceğiz. Bunun için endişelenme. Derse gitmem gerek. Kapatıyorum.

İkimiz derken? Ben daha tek kelime edemeden telefonu kapatıyor. Terimle ıslanan ekranı silip birkaç kere aramayı deniyorum ama her defasında duyduğum tek şey uzun sinyal sesi oluyor.

Kızımın taşındığı gün izinliyim.

Sabah erkenden evden çıkıp yan yana ve karşılıklı dizilmiş evlerin şekillendirdiği uzun dar sokağa adımımı atıyorum. Sokağın karşı tarafında kapısının önünü süpüren adam beni selamlıyor. Göbeği dışarda, kafası kel ama sesi enerji ve öz güven dolu.

Bugün erkencisiniz anlaşılan, diyor nazikçe gülümseyerek.

Komşularımın hiçbirine bahsetmemiş olsam da beni tanıyan herkes nerede çalıştığımı bilir. Mecburen durup adamla biraz lafladıktan sonra yoluma devam ediyorum. Tüm gününü evde geçiren bu adamla karısı sonunda kızımı ve O'nu görecek. Eşyaları indirip taşıırken çıkan gürültüyü duyacak, dışarı çıkacak ve yine benimle konuşmak isteyecek. Sonra da öğrendiklerini diğer komşulara yetiştirecek. Evlatları tatilde eşleri ve çocuklarıyla geldiğinde, benim evimde yaşananları dedikodu malzemesi yapacak ve kendilerinin ne kadar uyumlu bir aile olduklarına dair inanç tazeleyecekler. Bu tür endişeler peşimi bir türlü bırakmıyor ve sonunda parktaki bir banka oturmaya zorluyor beni.

Dimdik pozisyonda kollarını sallaya sallaya telaş içinde yürüyen insanların komik görünüşlerini izliyorum. İçimden hareket etmek gelmiyor bir türlü.

Akşama doğru eve döndüğümde bir arabayı avlu kapısının önüne park etmiş hâlde buluyorum. En fazla iki kişiyi alabilecek kadar küçük kırmızı bir otomobil. Kapı, açılrsa mı kapansa mı emin değilmış gibi aralık duruyor. Kapıyı tamamen açıp içeri girince evin önündeki merdivenlerde hareketsizce oturan birini görüyorum. Beni fark edince aceleyle ayağa fırlıyor. Avlunun dışındaki sokak lambasının ışığı bu kişinin silüetini kapkaranlık bir boşluk gibi gösteriyor.

Merhaba, diye bir ses geliyor.

Bu, O. Vücudu kızımınkinden daha ince ve uzun. Açık tenli ve küçük yüzlü. İlk bakışta bu ülkenin insanı değilmış gibi görünüyor. Daha çok, küçük suratlı, uzun kol ve bacakları olan bir Batılı gibi.

İşi çıktığından Green biraz gecikecek. Bana önden gitmemi söyledi. Anahtarı da aldım. Ama içeri girmenin kabalık olacağını düşündüm, diyor nasıl bir tavır takınacağını, nasıl konuşacağını bilemeden.

Avlu kapısını çarparak kapattıktan sonra üç basamak çıkıp evin kapısını açıyorum.

Eşyalar dışarda dursun, diyorum.

Henüz karar vermemiştim. Tanımadığım ve tanımak da istemediğim bir yabancıyı evime almaya hazır değildim. Aslında kararımı uzun zaman önce verdim ve bu karar asla değişmeyecek; O'nun gibi birini evime alamam.

Bir dakika içeri gel, diyorum isteksizce.

O'nu, bu sıcak ve bunaltıcı havada kızımın eşyalarını eve kadar getiren herhangi biri olarak görmeyi tercih ediyorum. Bir bardak buzlu su veriyorum. Cam bardaktaki yuvarlak buzlar birbirine çarparak tıngırıyor. Üzerinde

kot pantolon ve beyaz tişört var. Kızımdan üç dört yaş kadar genç görünüyor. Terden ıslanan kâkülleri alınına yapışmış. Kızım böyle birini nereden buldu? Herkesin cüsseli, yetenekli bir koca tercih ettiği bu yaşlarda kızım nerede, nasıl bir hata yaptı?

Tüm eşyanız bunlar mı?

Kitaplığı eskidiği için attık. Kıyafet ve kitapların da neredeyse hepsi atıldı. Buzdolabı, çamaşır makinesi falan zaten ev sahibine aitti.

Göz teması kurmadan söylüyoruz bunları, kendi kendimize konuşur gibi. Kelimeler çok geçmeden tükeniveriyor ve sessizlik içinde oturuyoruz. Üzerime yorgunluk çöküyor. Ağırlaşan gözlerimi bir anlığına kapatıyorum. Tik tak. Saatin sesi giderek yükseliyor.

Şu anı zihnimi dolduruyor.

Kimsiniz? diye soruyorum.

Kimsiniz diyorum? Sesim biraz daha yükseliyor.

Hasta odasının hemen önünde sırtını duvara yaslayarak oturduğu yerden sesimle irkilip ayağa kalkıyor. Sakince adını söyleyip ziyaret sebebini açıklıyor. Birbirimizi tanıdığımız hâlde tanıımıyormuş gibi yapmakla geçen bu boğucu, gergin mücadeleden elde etmek istediğim tek bir şey var: Bir daha karşılaşmamak. Asla. Öteki dünyada bile.

Teşekkürler ama gelmene gerek yoktu. Bu aile içi bir mesele.

Aile diyerek yüksek bir duvar örüp O'nu sınır dışı ediyorum. Her zamanki gibi başıyla onaylıyor ama gitmiyor.

Green endişelendiğini söylediği için uğradım.

Green mi! Kızıma bu şekilde hitap etmesinden hoşlanmıyorum. Ebeveynlerinin verdiği isimleri yok sayıp saçma sapan lakaplarla birbirlerine sesleniyorlar. Tişörtü sıırılsıklam. Yatalak kocamla ilgilenirken terlediği belli. Yine de ağzımdan en ufak bir minnet sözcüğü çıkmıyor.

Bundan sonra böyle zahmetli işlerle uğraşmana gerek yok. Hadi hoşça kal.

Odaya girip kapıyı kapatıyorum. Kapıdaki opak camdan koridorda dolanan silueti görünüyor. Huzursuzca izliyorum O'nu. Bir zaman sonra kapıyı açıp içeri giriyor. Pencerenin yanındaki çantasını alırken bakışlarını yatağa çevirip kocamın bir saat önce yoğurt ve iki tane muz yediğini söylüyor. Buhar makinesini açtıktan sonra daha önce oturduğu yere elimle vurarak tozunu silkeliyorum. Başka bir şey demeden odadan çıkıyor. Raftaki muzları ve yoğurdu çöpe atıyorum. Rüya değil bu. Geçmişte yaşadığım bir anı.

O'nun kızımın partneri olduğuna şüphem yok.

Bu anı beş yıl önceye ait. Yoksa üç mü? Tam hatırlayamıyorum. O günden sonra da hastaneye sık sık geldi. Bana rastladığında hiç konuşmadan eşyalarını toparlayıp gider, diğer günlerde ise tek başına ya da kızımınla birlikte kocamın başında beklerdi. Kocamın küllerini napgoldang'a* yerleştirdiğimiz gün bile ne zaman başımı çevirsem O'nun kızımın yanında durduğunu görüyordum.

Ve şimdi o kişi tam karşımda.

Ne işle uğraşıyorsun?

Sonunda dayanamayıp sessizliği bozan yine ben oluyorum.

Küçük bir restoranda çalışarak yemek yapmayı öğreniyorum. Bazen makale yazıyorum. Bir de fotoğraf çekiyorum.

Nefesim daralıyor. Sebebi sadece oturma odasının sıcak ve nemli havası değil. Hararet basmış gibi pencereyi ardına kadar açıp vantilatörü çalıştırıyorum.

Makale mi?

* Ölünün kül ve kemiklerini muhafaza etmek için yapılan küçük mezar dolapları. Bu dolaplara ölen kişiye ait küçük özel eşyalar ve fotoğraflar da konulmaktadır. -çn

Reklam amaçlı birtakım yazılar. İyi restoranları tanıtan kısa makaleler.

Her an yağmur yağacakmışçasına ağır ve nemli bir hava içeriye giriyor.

Peki sabit bir gelirin var mı? Kirayı ve geçim masraflarını nasıl hallediyorsun?

Baştan beri kaçırdığı bakışları bana kayıyor. Cevap verip vermeme konusunda tereddüt eden birinin bakışı bu. Kelimelerini dikkatle seçen birinin düşünceli ifadesi. Çantasını karıştırıp içinden bir kitap çıkıyor. Büyük ince kapağında renkli bir tabakla birlikte yemek malzemelerinin resmi var. Kitabı açıp ilk sayfasına bir not yazdıktan sonra masanın üzerinden bana doğru itiyor.

Green'in annesine.

Sayfayı çevirince yazarların isimlerinin alfabetik olarak sıralandığını görüyorum. Harfler o kadar küçük ki etrafa saçılmış pirinç taneleri gibi görünüyorlar. Gözlerimi kısarak adını ve biyografisini arıyorum.

Green bana sizden izin aldığını söylediği için geldim. Rahatsız ettiysem özür dilerim.

Pardon ama kızımın adı Green değil.

Bir anlığına başını kaldırıp bana bakıyor.

Evet, biliyorum. Ona bu şekilde seslenmeye ağzım alışmış da.

Kitabı kapatıp geri O'na doğru itiyorum.

Jeonse sistemiyle kaldığımız daire için gereken parayı birlikte ayarlamıştık. Geçen yıl Green acil nakde ihtiyaç duyunca parayı geri alıp aylık kiraya geçtik. Yani aslında başka seçeneğim yoktu, olsaydı işler bu noktaya gelmezdi, diye açıklıyor.

Zihnim bir anda içine doluşan sorularla bulanıklaşıyor. Evi nasıl tuttukları ya da nasıl yaşadıklarıyla ilgili hiçbir de-

taydan haberim yok. Her birinin ne kadar para ödediğini ve geçimlerini nasıl karşıladıklarını bilmiyorum. Ama muhtemelen geçmişte kızıma verdiğim büyük miktardaki paranın bir kısmı buna dahil ve bu da farkında olmadan ikisinin yaşıntısına bir miktar katkıda bulunduğum anlamına geliyor. Kızımın neden ya da ne kadar borçlandığını sormuyorum. Böyle yaparak kızımın eylemlerinin sorumluluğunu almak için hiçbir nedenim ya da düşüncem olmadığını açıkça belirtiyorum.

Green'i suçlamıyorum. Birlikte yaşamamanın yolunu bir şekilde bulacağız. Dışarıdaki şu valizlerin hepsini atmak zorunda kalsak bile.

Ayağa kalktığı sırada duyulan damlaların yere çarpma sesi yağmurun başladığına işaret ediyor. Anne, diye bağırان birinin sesi geliyor. Üst kattaki ufaklıkların sesi bu.

Şimdilik eşyaları içeri getir, diyorum kapıda ayakkabılarını giyerken. Hepsi ıslanacak yoksa. Yağmur dinene kadar burada kal.

Tek kelime etmeden sağanak yağışın altındaki eşyaları avludan içeri sürüklüyor. Aynı anda hem öfkeli hem de rahatlamış görünen bu kişi saniyeler içinde baştan aşağı sırlıklam oluyor. O'na bir havlu uzatıyorum.

Geri ödeyemeyeceği hâlde düşüncesizce birilerine borçlanmasını aklım almıyor. Kızımın hatası benim hatam. Otuğunun üzerinde yetişkin bir birey olduğu için kendi kararlarını verebileceğini sanmam da benim hatam. Bu düşünceler beynimin içinde gürültüyle çarpışıyor sanki.

Baş ağrılarım gerinerek uykusundan uyanıyor.

Belki de bu gençler birer hayduttur. Tek farkları iyi eğitilmiş ve kültürlü olmaları. Okul, yumruklarını nasıl kullanacaklarını öğretmiyor belki ama yumruktan çok daha güçlü bir

şeyi kullanmayı öğretiyor. Bir de bu haydutlar yüzünden mağdur olan benim gibi insanlar var: Soyulacaklarını ya da zorbalığa uğrayacaklarını önceden bilemeyenler.

Kahve içer misiniz?

Artık her sabah mutfakta O'nunla karşılaşmak zorundayım. Rain'le yani. Bu ismi bir kere bile ağzıma almışlığım yok.

Mümkünse hiç karşılaşmasak, en azından sabahları, demiştim O'na. Taşındıkları gün ağzımdan çıkan ilk sözlerdi bunlar. Birkaç gün önce tam da bu mutfakta. Yanık gibi ağır ve yoğun kahve kokusu mutfağı doldurmuştu. Bana bir bakış attıktan sonra yeniden ocaktaki kahveye odaklanmış ve bir müddet sonra da iki fincana kahve doldurup birini masanın üzerine bırakmıştı.

Saat ondan önce işte olmam gerekiyor. O yüzden hep bu saatte kalkarım. Sabahları kahve içmeden güne başlayamıyorum, demişti.

Fakat beni O'na cevap vermekten alıkoyan, bu küstahça sözleri ya da kaba tavrı değildi.

Bildiğiniz gibi kiradan kendi payıma düşeni ödüyor, masrafları da karşılıyorum, diye devam etmişti. Hatta dört aylık kirayı peşin verdim. Benimle karşılaşmaktan rahatsızlık duyduğunuz için daha dikkatli hareket edeceğim. Ama en azından bu kadarına hakkım olduğunu anlamalısınız.

Aşikâr gerçek. İnkâr edilemez sözler.

O, mutfaktan çıktıktan sonra kaçarcasına odama geri dönmüş, yatağıma oturup söylediklerini aklımdan tekrar tekrar geçirmiştim. Kira, masraflar, haklar. Para karşılığında vazgeçtiğim otoritem ve ebeveynlik yetkilerimin yerini alan utanç ve aşağılanma hissi. Hayatımı huzurla devam ettirebileceğim alan tıpkı bir kâğıdın ikiye katlandıktan sonra tekrar tekrar katlanması misali gitgide küçülüyordu.

Gün gelecek bu ikisi, benim artık burada olmadığımı fark edecek. Sebebi ortadan kaybolmam olmayacak; kapladığım yer ortadan kaybolacak. Sanki hiç var olmamış gibi sırta kadem basacağım. Ama onlar muhtemelen bunu bile fark etmeyecek.

O günden beri kahvaltı yapmıyorum. Şimdi neden yine buraya, mutfığa geldiğimi hatırlamıyorum. Öylece durmuş aval aval bakarken, O bir fincan kahve ve dilimlenmiş elma getiriyor bana. Ardından üstüne düşeni yapmış birinin rahatlığıyla sandalyeye oturup elindeki kâğıtta yazanları okumaya odaklanıyor.

Dün gece aralarında geçen muhabbeti biliyorum. Uyuduğumu sandıklarından (ya da yokmuşum gibi davrandıklarından) oturma odasındaki kanepede alçak sesle ettikleri muhabbeti. İçinde bira olduğu bariz belli iki bardağın tokuşturulma sesleri eşliğindeki muhabbeti.

Yukarı tekrar çıksak mı? diye sordu kızım ve O'ndan cevap geldi.

Biraz daha bekleyelim.

O pislik bunları söylerken aklından ne geçiriyordu! Yok aile meselesiymiş de. Yok bizi ilgilendirmezmiş de. Ne aşgınlık herif! Ağzından çıkanları herkes duydu ama kimse tek kelime etmedi. Polisler bile! Her şeyin farkındalar. Bilmezden geldiklerinde olay çözülecek mi? Susup bir şey yokmuş gibi mi davranacağız? Daha neler!

Üst kattaki adamdan bahsediyorlardı. Karı koca arasında akşamüstü başlayan tartışma giderek büyümüştü, öyle ki artık alt kattan bile çok net duyuluyordu. Önemli bir şey değildir diyerek durdurmaya çalıştım ama kızım elimden kurtulup hızla üst kata çıktı. Öteki de hemen peşinden gitti.

Sen kimsin be! Kapat kapıyı! Çık dışarı diyorum, duymuyor musun? diye bağırان adamın sesini işitince avluya çıktım.

O benim kızım. Yavrum, in aşağı hadi, diye seslendim başımı yukarı kaldırarak. Hem beyefendi, gecenin bir yarısı ne diye bağırıp çağırıyorsunuz? Sesiniz her yerden duyuluyor. Kızım, yeter hadi in aşağı.

Bir an sessizlik oluştu.

Bak genç hanım, bu bizim aile meselemiz. Buraya gelip bana neyi yapıp neyi yapmayacağımı söyleyemezsin, derken öfkesini zor zapt ettiği sesinden anlaşılıyordu.

Çocuklarınız izliyor, diye karşılık verdi kızım. Aile meselesi değil bu. Bir insana vurmak suçtur. Aile içi şiddet de fiziksel saldırıya girer. Biri polisi arasın. Boş boş bakıp durmayın da polisi arayın! Ne bu şimdi? Başkasının sorunu diye öylece izleyecek misiniz? Bu kadar da olmaz!

Bir müddet sonra polis geldi. Devriye aracının yanıp sönen ışığı تنها sokağı hareketlendirirken kızım bu sefer de polislerle doğru öfkeyle sesini yükseltiyordu. Polis, her küçük aile içi meseleye müdahale edemeyeceğini ve kadının da zaten şikâyetle bulunmadığını söyleyince kızımın yanındaki konuşmaya başladı.

Fail tam karşısında dururken hangi ahmak şikâyetle bulunur? Kılınızı kıpırdatmadan öylece durmayı bırakın da en azından olayın nasıl gerçekleştiğini araştırıyormuş gibi yapın.

Burası küçük mahalle. Böyle yaygara kopararak insanların dikkatini üzerlerine çekmeseler ne iyi olurdu. Evli çocuklu eşler ne yaparsa yapsın bilmezden gelip hayatlarına devam etselerdi keşke. Bu ikisi karı koca olmanın, aile kurmanın zorluğunu nereden bilecek ki. Bunu bilmemekten en ufak bir utanç dahi duymuyorlar. Yaptıklarıyla utandırdıkları kişiyi düşünemiyorlar. Avlu kapısının arkasından sokaktaki şamatayı izledikten sonra eve girdim. Odamın kapısını kapatıp uzandım.

Tüm bu kargaşa sona erdikten sonra bile ikisinin fısıldaşmaları hafif uykumu bölüp duruyordu.

Görmezden gelmek kolay. En rahatı. Sadece bilmediğini söylemen yeter.

Aynen öyle! İnsanlar ne fena. Sorsan hepsi çocukların yanında böyle davranılmaz der. Hiç olmazsa o küçücük yavrular için kendilerini kontrol etseler. Ya komşulara ne demeli? Her şeyi duydukları hâlde hiçbir şey yapmadan izlediklerine inanamıyorum. Nasıl insanlar bunlar!

Sesini biraz alçalt. Anneni uyandıracaksın.

Kızımın sesi sıcakken O'nunki fazlasıyla soğuk. Soğuğu aşağı, sıcaklığı yukarı doğru çizince iki eğrinin oluşturduğu bir daire. İkisinin karışımıyla ideal sıcaklık yaratmak mümkün gibi.

Bu ikisi nasıl bir dünyada yaşadıklarını sanıyor ki? Kitaplarda geçen mükemmel ve büyüleyici bir evrende mi? Birkaç kişinin güçlerini birleştirmesiyle her şeyi baştan aşağı değiştirebilecekleri bir yer mi burası?

Telefonunun alarm sesiyle kızım mutfakta beliriyor.

Bugün de mi en son uyanan benim. Anne, çıkıyor musun? diyor beni süzerek. Daha erken değil mi? Yok artık, siz ikiniz bensiz kahve keyfi mi yapıyordunuz?

Sonra ansızın bir kolunu O'nun omzuna doluyor. Refleksle başımı çeviriyor, rahatsızlığımı belli etmemek için büyük çaba harcıyorum.

Kiliseye uğrayacağım, diyorum tuttuğum nefesi bırakarak. İşe gitmen gerekmiyor mu senin? Beni boş ver de hazırlan hadi.

Konuşurken bir aptal gibi buzdolabına bakıyorum.

Kilise mi? Anne, hâlâ kiliseye mi gidiyorsun? Artık gitmediğini söylemiştin hani, diye onaylamaz bir edayla homurdanırken bacaklarından birini katlayarak sandalyeye oturuyor.

Çok hastalandığım zamanlar dışında hep gittim, diyorum ama doğru değil bu.

Dizini katlamış ayak tırnaklarıyla oynayan kızımın arkasından geçip mutfaktan çıkıyorum. Dolapta ayakkabılarımı aradığım sırada O geliyor. Elindeki uzun termosu ve küçük ilaç kutusunu bana uzatıyor.

Bunda kahve var. Bu da ilaç kutusu. Üstünde haftanın günleri yazılı. Bu sayede kafanız karışmaz.

Her ilaç içişimde kendi kendime, bugün ilacımı almış mıydım, diye mırıldandığımı duymuş belli ki. Evden elimde bunlarla çıkmak zorunda kalıyorum. Termosun rengi ve deseni epey gösterişli. Bölmelere ayrılmış plastik kutu da öyle. İkisini de mendille iyice silerek kiliseye yürüyorum. Atmak israf olur. Sonuçta günün birinde satın almak istersem para harcamam gerekecek. Birkaç kişi kilisenin girişinde toplanmış kendi aralarında konuşuyorlar. Grup dağıldıktan sonra içeri giriyorum.

Kızın gelmiş! Gözün aydın.

Küçük şapelin bir köşesinde saklambaç oynar gibi sessiz sedasız otururken insanlara çok çabuk yakalanıyorum.

Ne güzel bunlar. Kızın sana iyi bakıyor anlaşılır.

Bendeki ufak değişiklikleri hemen fark ediyorlar. Her zamanki plastik su şişesi yerine uzun, parlak bir termos. Küçük hafif bir şemsiye ve sevimli el çantası. Çiçek desenli, fırfırlı bir broş. Telefonumun ekranında kızımla birlikte çektiğimiz fotoğraf.

Eh, üniversitede profesör ne de olsa.

Öyle mi! Harika bir mesleği varmış. Ne şanslısın. Bir ebeveyn için evladının başarısını görmekten daha büyük lütuf yoktur.

Kilisemizin diyakozu da geçmişte öğretmenlik yapmış, biliyor muydunuz? O yüzden çocuklarının eğitimi konu-

sunda hiçbir masraftan kaçınmadı. Yapılan yatırımın başariya ulaşması ne güzel.

İçlerinden birinin düğmesine basılmaya görsün, bir başlayınca canlarının istediği gibi süsleyip abarttıkları hikâyeleri dur durak bilmeden devam eder. Yoksa buraya ibadet için gelmediğimin farkındalar mı? Amaçları, ellerimi birleştirip gözlerimi kapayarak Tanrı'ya, neden bana bu acıyı yaşatıyorsun diye sitem etmemi engellemek mi?

Kızımın anlamsız dosyalar ve kitaplarla dolu ağır çantasını sırtlayıp gün boyu oradan oraya koşturan bir öğretim görevlisi olduğunu söylemek istiyorum ama kelimeler bir türlü ağzımdan dışarı çıkmıyor. Daracık arabasında yemek yiyen, kestiren, eve döndüğünde kitaplara ve yazılara gömülmüş hâlde uykuya dalan zavallı bir genç. Ayrıca kirayı ödeme bahanesiyle ne idiği belirsiz bir kızla evimi istila edip kendi annesini küçük düşürmeye çalışıyor. İçimden çıkaramadığım bu kelimeler göğsüme baskı yapıyor.

Konuşmaya dalmış insanların arasından çaktırmadan sunağa bakıyorum.

Kızımın her gece telefonda konuştuğu, mektup yazdığı kişinin bir kız olduğunu ilk öğrendiğimde onları kendi hâllerine bıraktım. Ne de olsa genç kızlar arasında böyle davranışlara sıkça rastlanırdı. Üniversiteye girip kendi başına yaşamaya başladıktan sonra kızımda bir şeylerin ters gittiğini hissetmeme rağmen, bu hissi onaylayacak kesin bir delil ya da belirti görmemek için çok direndim. Bu süre içinde kızım çoktan geri döndüremeyeceğim kadar uzaklaşmıştı. Yani bir şeyleri düzeltmek için çok geç kalmıştım. Ne kadar akılsızım.

Tek yaptığım, burada oturmuş sunağa bakarken diğerlerinin duymasından korktuğum sözlerin üzerinde elimi gezdirerek sessizliğini büyütme. Söylemek istediğim, söy-

lemem gereken, söyleyemediğim ve söylememem gereken sözler. Kendimin bile inanmakta zorlandığı bu sözlerle kime gidebilirim? Söylenemeyen ve duyulamayan bu başıboş sözleri kim dinler?

İşte, buraya tutun. Daha sıkı. Tamam biraz bekle lütfen.

Jen'in vücudunu diğer yana döndürmek epey zaman alıyor. Tir tir titreyen eli yatağın kenarını güçlkle yakalıyor. Pijamasını indirdiğimde, kemikleri sayılan kalçası ortaya çıkıyor. Kızarıklık daha da yayılmış. Bezini çıkarıp kuru ve sıska bacaklarından birini kaldırmamla ağır idrar kokusu etrafa yayılıyor. Jen'in bacağına omzuma yaslayıp kararmış kasıklarının ıslak mendille siliyorum. Kalan birkaç kılı sarıkık koyu tenine yapışmış. Alt kısmından yukarıya doğru cürüyen bir vücut bu. Steril bezle kalçasını dezenfekte ettiğim sırada Müdür Kwon beni çağırıyor.

Çok sık dezenfekte etmenize gerek yok, diyor beni insanların durmadan gelip geçtiği koridorun bir köşesine çekerek. Görünen o ki hasta bezi, tuvalet kâğıdı ve ıslak mendili çok fazla kullanıyorsunuz.

Ne demek istediğini anlamıyorum. Bu malzemeleri boş yere harcadığımdan mı şüpheleniyor? Yoksa onları kendim için kullandığımı mı söylemek istiyor? Ama bu niyetle söylemediği hemen sonraki cümlesinden anlaşılıyor.

Tüm bu malzemeler para demek, öyle değil mi? Sizden ricam biraz daha idareli kullanmanız. Bunu söylemek zorunda kaldığım için kusura bakmayın lütfen. Hasta bezi ni parçalara ayırarak birkaç kere kullanabilirsiniz. Aslında herkes bu şekilde yapıyor. Steril bezi de sadece ihtiyaç durumunda kullanabilirsiniz. İstedikten sonra tasarruf edemeyeceğimiz ne var şu hayatta?

Devlet destekli kurumların çoğunda hastalara bu şekil-

de bakıldığını biliyorum. Böyle bir kurumda çalıştığım zamanlar ben de sınırlı malzemelerden en iyi şekilde yararlanmaya odaklanırdım. Bakıcılar yarışircasına yeni yöntem ve teknikleri birbirlerinden kopyalardı. Öyle bir an gelirdi ki kimin kimden neyi kopyaladığı bile unutulurdu.

Fakat burada şartlar farklı. Bu kurum, masrafa girerek gerekli tedaviyi almayı hak eden insanların kaldığı bir yer. Aynı şey Jen için de geçerli. Onun buraya gelişiyle bağış ve yardım miktarlarının önemli ölçüde arttığını herkes biliyor. Bakımevi yetkililerinin Jen'e içten bağlılıkları da buraya getirdiği paradan kaynaklanıyor.

Buna rağmen Müdür Kwon'a cevabım yalnızca başımı sallamak oluyor. Dikkatsizce konuşup hoşnutsuzluğumu açığa vurmak istemiyorum çünkü. Jen'e karşı tutumunun değişmesi, geçen seferki röportajın kötü sonuçlanmasıyla mı ilgili? Eğer öyleyse bağışlar suyunu çekmiş olmalı. Anılarını unutan bu kadının geçmişini daha fazla satamayacaklarına karar verdiler belki de. Artık Jen'in para etmediğini düşünüyor olmalılar. Odaya döner dönmez yatağın yanındaki çekmeceyi açıyorum. Nasıl olsa elimden bir şey gelmez, beni ilgilendirmiyor, diye kendi kendimi avuturken bir yandan da ıslak mendil, tuvalet kâğıdı ve hasta bezinden kaç tane kaldığına bakıyorum.

Çıkınım orada mı? diye soruyor Jen.

Fulara sarılı çıkını kaldırıp gösteriyorum. İçinde uzun zaman önce oradan buradan aldığı sertifikalar var. Diplomalar, takdir belgeleri, teşekkür plaketleri. Şimdi hepsi pis çöplerle aynı çekmecede. Boş şişeler, teneke kutular ve gazetelerin arasında. Jen bir süredir bu tür çöpleri toplayıp saklamayı kafaya takmış durumda. Onlara çok değerlilermiş gibi davranıyor.

Bak, burada duruyor. Endişelenme.

Tamam, orada dursun. İçindekiler çok önemli, diyen Jen'in yüzünde beliren hafif gülümseme kırıksıklıklarını daha da ortaya çıkarıyor.

Çalışamı olduğum ve her ay maaşımı ödeyen kurum bu bakımevi olsa da aslında ben bir bakıcı ajansının üyesiyim. Performansımı değerlendirmek, daha fazla iş alıp alamayacağıma ya da maaşımın ne kadar ödeneceğine karar vermek bu ajansın yetkisinde. Burada çalıştığım süre boyunca Jen'le arama mesafe koyup Müdür Kwon'un talimatlarına uymaya gayret göstermeliyim.

Malzemelerden sürekli tasarruf etmek ve kullanımı azaltmak öyle kolay bir iş değil. Bilhassa kullanılmış hasta bezlerinin ıslak kısımlarını kesip gazete ve tuvalet kâğıtlarıyla yama yaptıktan sonra tekrar bağlamak aşırı meşakkatlidir. Jen'in kalçasının bir tarafında beliren tırnak büyüklüğündeki kızarıklık şimdiden avuç içi boyutuna ulaşmış. Koyu teninde yanık gibi görünen kızarıklığın daha da yayılacağını bile bile leş kokulu bezini bağlayıp pijamasını giydirim. Kızarık bölge yakında yatak yarasına dönüşecek, tıpkı etini yiyen karanlık bir ağız gibi.

Hem zaten yaşlılar acı hissetmez. Oradaki sinirleri öldür çünkü. Bunun için kendini kötü hissetme, diye akıl veriyor profesörün karısı acıyan bakışlarla.

Bunu her yaptığında yüzüme basan ateşle nasıl baş edeceğimi bilmiyorum. Öyle görünüyor ki diğer çalışanlar duygularını evlerinde bırakıp işe geliyorlar. Ya da belki bağlanmak, ayrılmak, sınırlar çizmek onlar için çocuk oyuncağıdır. Bu açıdan bakınca, bir aydan daha kısa süredir burada çalışan genç kadından daha acemi davranıyorum belki de.

Eve döndüğümde oturma odası ve mutfağın çoktan kapıldığını görüp kendimi odama kapatıyorum. Üst kattan duvara vurma, kırılma ve çivi çakma sesleri geliyor. Bir süre sonra ortalık sessizleşiyor.

Hanımefendi, bugünlük işimiz bu kadar, diye sesleniyor bir adam üst katın tırabzanından. Ertesi güne bitmiş olur.

Adamın söylediklerine, odamda sessizce başımı sallamakla yetiniyorum. Kızımdan ve O'ndan peşin aldığım dört aylık kiranın tamamı üst kattaki dairenin tamir masraflarına gitti. Güneş batarken mutfaktan tıkırtılar geliyor. Sonra biri kapımı çalıyor. Bu, O.

Domates çorbası yapmıştım, biraz alır mıydınız?

Televizyonun sesini kısıttıktan sonra olabildiğince nazik bir şekilde istemediğimi söylüyorum.

Çok güzel oldu ama. Birazcık tadına bakın, diyor araladığı kapıdan başını uzatarak. Ayrıca benimle resmi konuşmanıza gerek yok.

Elimi, yok kalsın der gibi sallıyorum. Üzerime yorgunluk çöküyor. Bugün kendimi çok zorlamış olmalıyım. Açlık bile hissetmiyorum. İkisi evime yerleştikten sonra oturma odasındaki televizyonumu odama taşıdılar. Bununla beni önemsediklerini mi gösteriyorlar? Yoksa oturma odasında durmamı istemediklerini mi ima ediyorlar? Televizyon açık uyuyakalıyorum. Uyurken birinin odama girip konuştuğunu, bir şeyler aldıktan sonra çıktığını duysam da gözlerimi açamıyorum. Nihayet gözlerimi açtıgımdaysa saatin gece yarısını çoktan geçtiğini görüyorum.

Kapıyı sessizce açıp oturma odasına geçiyorum. Tik tak. Saniye ibresinin daire çizerken çıkardığı ses duyuluyor. Banyoya ilerlerken ayak tabanlarım nemli hava yüzünden oturma odasının zeminine yapışıyor. Başta banyo kapısını açık bırakarak klozete oturuyorum ama hemen geri kalkıyor, kapıyı kapattıktan sonra işiyorum. Mutfak derli toplu. Tezgâha serili beyaz bezden çamaşır suyu kokusu geliyor. Her işinde dikkatsiz ve özensiz davranan kızımın elinden çıkmadığı belli.

Birkaç gün önce çamaşırların hepsini birlikte yıkamıştım. Kızım öfkeyle, beyaz keten gömleğim kırmızıya dönmüş, diye bas bas bağırıp durmuştu. Sonuçta rengi beyazdı deterjanlı suda biraz beklese eski hâline gelirdi. O kadar büyüülecek bir şey yoktu yani. Böyle zamanlarda bana merhum kocamı hatırlatıyor. Kızım da babası gibi bir sinirlendi mi gözü hiçbir şey görmez, öfkesi dinene kadar pervasızca davranır. Böyle zamanlar karşısındaki kişi ne yapacağını bilmez bir hâlde donup kalır.

Bundan böyle çamaşırları ben yıkayacağım. Daha önce akıl etseydim keşke.

Kızım bunları söyledikten sonra odasına girip kapıyı çarparak kapatmıştı. Kilerdeki amaşır makinesinin önünde dikildiğim sırada beni teselli eden O'ydu. Aklımdan, kızım da keşke O'nun gibi konuşmayı bilseydi, diye geçir-diğimi anımsıyorum. Çünkü o benim kızım, biz bir aileyiz, bu yüzden öyle duyarlı sözcükler ağzımızdan asla çıkmaz. Bu kızlaysa hiçbir bağımız yok, gerektiği kadar saygı ve nezaketi her daim birbirimize gösterebiliriz. Tek kelime etmeden kilerden çıkmıştım. Belki de bu şekilde davranmamın sebebi her seferinde O'nunla aynı fikirde olmaktan, O'nu onaylayan bir şeyler söylemekten ve O'nunla sohbet etmekten kendimi güçlölkle alkoymam. Zaman zaman aşırı düşünceli davranabiliyor. Neye ihtiyacım olduğunu, neyi duymak istediğimi çok iyi biliyor.

Çaydanlıkta mantar çayı var. O'nun hazırladığına hiç şüphem yok. Ilık çayı yudumlarken hem yemek yapmakta becerikli hem de temizlikte, neden evlenmiyor öyleyse, diye geçiriyorum aklımdan. Yuva kurmak, çocuk büyütmek, anne olmak ve toplumsal sorumlulukları yerine getirmek gibi anlamlı ve takdire şayan bir rol üstlenmek dururken neden zamanını ve enerjisini boşa harcıyor?

Evin kapısını her gece yaptığım gibi kilitledikten sonra kendimi kızımın odasının önünde buluyorum. Dokunuşumla birlikte kapı kayarcasına açılıyor. Dönerken tıkırtılar çıkaran vantilatörün hızını biraz düşürüp sivrisinek kovucu tütsüyü kapıya doğru itiyorum. Sonra kendimi tutamayıp başımı yatağa çeviriyorum.

Üzerinde kolsuz tişört ve şort olan kızımın kolu, duvar tarafına dönük uyuyan ötekini şefkatle sarıyor. İyi geçinen iki kız kardeş ya da belki iki yakın arkadaş. Ama hayır, bu çocukları birbirine çeken o kadar alışılmış ve sıradan bir şey değil. O şey her ne ise varsayım ve tahminlerimin çok ötesinde olduğu aşikâr.

Ama yine de bir ihtimal...

Kızımın kafası karışmış olamaz mı? Hâlâ saf ve toy bu iki çocuk arasındaki şey bir tür yanlış anlaşılma olamaz mı? Birkaç gün ya da birkaç ay sonra bunlar hiç yaşanmamış gibi hayatlarına devam edemezler mi? Önümdeki bu görüntüyü buruşturup küçük parçalara ayırarak uzaklara fırlatabilirim. Gerçek olmadığına inanıp bilmezden gelmek bir süreliğine içimi rahatlatacaktır. Keşke hiç bilmeseydim dediğim şeyler, bilmediğimde çok daha rahatlatıcı ve olağan görünen şeyler; öğrendiğim anda, pençelerini çıkarıp gerçek renklerini gösterirler. Çünkü acımasızca saldırmak için her an pusuda beklemek, hakikat ve gerçekliğin doğasında vardır.

Kızımın baldırı ötekinin bacakları arasında. Teni teniyle buluşuyor, nefesi nefesine karışıyor, birbirlerinin çekimine kapılıp sonunda tek bir vücut gibi görünüyorlar. Yüzüme ateş basıyor. Onları uyandırıp birbirinden uzaklaştırma dürtümü güçlkle bastırarak odadan sessizce çıkıyorum. Benim odam dışında evde iki oda bulunuyor. Ayrıca iki vantilatör, iki masa lambası ve iki masa var. İkisi de ayrı

oda ve eşyalara sahipken geceleri neden böyle birbirlerine yapışmak zorundalar? Ten tene uyumaktan başka ne yapabileceklerini sanıyorlar?

Onlarla yaşarken görebileceklerim beni endişelendiriyor. Bazı görüntüler ansızın gözümün önüne geliveriyor. Hiç beklemediğim bir anda karşılaşmak zorunda kalabileceğim görüntüler. Düşündüğüm ve tahmin ettiğim şeyleri doğrudan görmek, kendimi hazırladığımdan çok daha dehşet verici olabilir.

Gizlenmesi gerekenlerin ortaya çıkacağı bir an gelecek ve ben bu âna tanık olacağım. O kadar insan arasından neden ben? Kimileri, tüm bunların benim başıma gelmesinin bir sebebi olması gerektiğini düşünebilir. Hatta, ateş olmayan yerden duman çıkmaz, gibi bayağı atasözleri kullanarak arkamdan konuşabilirler. Fakat ne kadar düşünürsem düşüneyim bir sebep ya da hata bulamıyorum. Bulamadığım için de elim kolum bağlı, görmek istemediğim görüntülere maruz kalarak eziyet çekiyorum.

Bir pazar günü ikisi de dışarıda. Evi temizleme bahanesiyle tüm kapı ve pencereleri ardına kadar açtıktan sonra kızımın odasına giriyorum. İnce battaniyeyle kirli kıyafetleri çamaşır makinesine koyduktan sonra kitap ve dosyalarla dolu dağınık masayı düzenliyorum.

Öğretim Görevlilerinin İşe İade Dilekçesi

Başlığının altında şeffaf dosyaya doldurulmuş bir yığın evrak var. Okuma gözlüğümü getirip en öndeki sayfayı dikkatle okuyorum. Okul adının yanında büyük, kare şeklinde bir mühür basılı. Mürekkebin rengi yeni kaşelenmişçesine belirgin bir kırmızılıkta. Ağır ağır sayfaları çeviriyorum. Kızım, O ya da başkası tarafından yazılmış olması muhtemel, öfke kusan kelimeleri baştan aşağı okuduktan sonra odadan çıkıyorum.

Düzgün bir iş aramaya başlamanın zamanı gelmedi mi?

Uzun uzun düşünüp tarttıktan sonra kızıma sormam gereken soruya karar veriyorum fakat sözcükler bir türlü çıkmıyor ağzımdan. Para yüzünden. Hiçbir şey diyemememin tek sebebi para, farkındayım. Eğer onlardan kira ücreti almasaydım. Vergi ve ev giderleri için verdikleri fazladan parayı kabul etmeseydim. Kızıma O'ndan ayrılması karşılığında bir daire tutabilseydim. Kızıma verdiği borcu ödeyip O'na bu evden hemen çekip gitmesini söyleyebilseydim. İşte o zaman kızıma neler döndüğünü sormaya ve sert bir ifadeyle nasihat etmeye yüzüm olurdu.

Artık buna hakkım yok. Kızımı dünyaya getirdiğim için kazandığım haklar geçmişte kaldı. Her şey dur durak bilmeden değişirken benim buna ayak uyduracak ne takatim ne de enerjim var. Aynı durum bu iki genç söz konusu olduğunda da geçerli. Bana dudak uçuklatan miktarda para teklif ederek kendilerini anlayışla karşılamamı isteseler nasıl bir tepki vermem gerekir? Bunun parayla ölçülecek bir mesele olmadığını bilsem de para konusunu düşünmeyi bırakamıyorum.

Bu aralar yolunda gitmeyen bir şeyler mi var? diye soruyorum birkaç gün sonra, bir sabah vakti.

O'nun dışarı çıktığına emin olduktan sonra özenle seçtiğim bu birkaç kelimeyi söylemeyi başarıyorum. Kanepede uyuklayan kızım başını kaldırıp bana bakıyor. Dün, gece yarısından sonra eve gelmişti. Hemen hemen her gün böyle. Bazen, beti benzi atmış bir yüzle, yalpalaya yalpalaya kapıdan girdiğinde hava çoktan aydınlanmış oluyor.

Anne, yorgunum. Sonra konuşalım.

Tam onu kendi hâline bırakıp geri dönecekken ani bir sokla kızıma yaklaşıyorum. Şakağında morluk, ensesinde turnak izlerine benzeyen çizikler, omzunda ve kolunda kırmızı şişlikler var.

Ne bu hâl! Tüm bunlar ne böyle?

Rahatını kaçırmışım gibi elimi silkip diğer yana yatıyor.

Bunlar ne diyorum sana! diye sertçe soruyorum kızımı doğrulturken.

Düştüm. Düştüm tamam mı? Anne, beni yalnız bırak, derken sesi titriyor.

Ses tonum gittikçe yükseliyor. Kızımın geri yatmasını engellemeye çalışırken gözyaşlarım aktı akacak.

Bunları hak edecek ne yaptım, ha! Nerede yanlış yaptım da böyle şeyler hep benim başıma geliyor? Otuzunu geçmiş kızımın işi yok, evlenmek istemiyor, eve tuhaf bir kız getiriyor ve şimdi bunlar yetmezmiş gibi bir de kavgaya karışıyor. Beni incitmek değilse niyetin, ne o zaman? Bu yaşlı annenin ne düşündüğü zerre kadar umurunda değil mi?

Off, başlama yine. Önemli bir şey yok işte. Aşırı tepki veriyorsun, derken başını kaldırıp bir an için bana baktığında gözlerinin kan çanağına dönmüş olduğunu fark ediyorum.

Duygularımı kontrol etmekte zorlanıyorum.

Aldığın onca eğitim ne işe yarıyor, söylesene? diyorum pencereyi kapatıp ses tonumu alçaltarak. Okulda ne öğretiyorlar size? Ailenizi küçümsemeyi, başkalarının yanındaysa çok duyarlıymış gibi davranmayı mı?

Yattığı yerden doğrulup oturuyor.

Her meselede eğitim de eğitim! Hayatında bir kez olsun ne hissettiğimi sordun mu? Herkesi dinliyorsun ama beni asla.

Yeterince saçmalık dinledim senden, diyorum sakince. Daha kaç kere sözlerinle kalbimi kıracaksın bilmiyorum ama benim de hakkım var, anlıyor musun! Bin bir zahmetle büyüttüğüm evladımın sıradan, mütevazı bir hayat yaşadığını görmeye benim de hakkım var.

Sıradan, mütevazı hayat nasıl oluyormuş? Nesi var benim hayatımın?

Sesi yükseliyor. Bileğini tutup sözünü kesiyorum.

Hayatının nesi mi var? Bunu ciddi ciddi soruyor musun bir de? diyorum azarlarcasına.

Anne, fazla ileri gittiğini düşünmüyor musun? Aşırı uzatıyorsun. Bu konuyu çoktan kapatmamış mıydık?

Hafıza öyle bir sandık ki en hassas anılarınızı günün birinde mutlaka döker ortaya; çözölememiş, kabullenmesi zor anılarınızı... Asla tamamen kapatmadığı kapağını zaman zaman açıp kapayarak rahatsız eder sizi. İşte o kapak şimdi bir kez daha ardına kadar açılıyor. Orada, karanlık dar sokakta bana doğru yürüyen biri var. Kafasına estikçe evi terk eden kızımın gelmesini gün boyu beklerken stüdyo dairesinin önünde dolanıp gün batımını izliyordum. Gecenin geç bir saati eve döndü. Kapıyı açtı ve birlikte küçük karanlık odasına çıktık. İncecik bir şilte ve battaniye. Küçük yer sehpası ve masa lambası. Gece gündüz ışık girmeyen bir oda. Kızım karton bardağa su doldurdu. Odanın zemininde duran bardağa hiç konuşmadan boş gözlerle baktıktan sonra oradan ayrıldım. Boğazımdan bir yudum bile geçmemişti.

O gece acı gerçeğin farkına vardım.

Bu şekilde kızımı kendime doğru çekmeye devam edersem aramızdaki gergin ve ince ip eninde sonunda kopacaktı. Koptuğundaysa kızımı sonsuza dek kaybedecektim.

Elbette bu, kızımı anladığım ya da onayladığım anlamına gelmiyor. Tutunduğum ipi birazcık gevşettim, o kadar. Uzaklaşabilmesi için geri adım attım. Beklentilerimi, hırslarımı bir kenara bıraktım. Bir şeylerden feragat ede ede kendimi geri çektim. Bunun ne kadar zor olduğunu nereden bilecek ki? Belki de bildiği hâlde bilmezden geliyor, bilmek istemiyor.

Kapattık mı? Kapanan ne, ha? Gerçekten farkında değilmisin? Her gün böyle bir manzarayla karşılaşarak yaşama-

nın nasıl hissettirdiğini bir kez olsun düşündün mü? Bir annenin, evladının sapkın bir hayat sürdüğünü görmek zorunda kalması nasıl bir his, hiç merak ettin mi?

Boş gözlerle tavana bakarak iç çektikten sonra odasına gidip kıyafetlerini değiştiriyor. Dış kapıyı açıyor. Bir şey söylemek için başını bana doğru çevirecek gibi oluyor ama sonra tek kelime etmeden ayrılıyor evden. Hızla çarpan kalbim kapının kapanmasıyla yatışıyor ve rahat bir nefes alıyorum.

Ben iyi biriyim.

Hayatım boyunca bunun için çabaladım. İyi evlat. İyi kardeş. İyi eş. İyi anne. İyi komşu. Ve bir dönem de iyi öğretmen.

Gerçekten emek harcadım.

Başkalarıyla empati kurabilen biriyim.

Her konuda elimden gelenin en iyisini yaparım.

Yardımseverim.

Başkalarına anlayış gösteririm. Elbette herkese.

Düşünceli biriyim.

Ya da belki. Korkağın tekiyim. Hiçbir şey duymak istemeyen, risk almaktan kaçan, başkasının meselesine burnunu sokmayan biriyim. Etliye sütlüye karışmayan, kıyafetleri kirlenmesin diye hep kenarda duran biriyim. Duyulmak istenenleri söyleyen, görülmek istenen ifadeyi takınan, çaktırmadan geri adım atan kişiyim. Yine de iyi biri olmak mı istiyorum? Peki ya konu kızım olduğunda?

Kızımın aklamadaki ölüm sessizliği birkaç gün boyunca akmaya devam ediyor.

Otobüsten indiğimde yağmur tamamen dinmişti. Otobüs terminalinin içi sıcak ve bunaltıcı. Bir süre bankta oturuyorum. İçinde büfesi, kirli tuvaleti ve bilet gişesi dışında bir

şey bulunmayan bu terminalde sadece birkaç yolcu var. Dizim sızlıyor. Vücudumun en hassas bölgesine sivri bir iğne batırılıyor sanki. Güçlkle ayağa kalkıp terminalden çıktıktan sonra sarı gün ışığının altında bir taksi çeviriyorum. Dudaklarımı yalıyorum ama kurumuş ağzımda bir damla tükürük yok.

Ne dedin? Ti... ti ne? Kim? Neyi oluyorsun onun?

Ağır ağır kabininden dışarı çıkan yaşlı güvenlik görevlisi, şapkasını çıkarıp tozunu silkelerken bir yandan da beni inceliyor. Girişin ardında devasa bir kamyon ve eski konteynerler var.

Bir vasisi vardı, diyorum. Şu anda bakımevinde kalıyor. Ona birkaç şey iletmek için geldim.

Ne? Vasi mi? O ne demek?

Bacaklarım titriyor. Seraların sıralandığı bu köy yolunda uzun süre yürüdüğümden olsa gerek. Dilim damağıma yapışıyor. Gözlerim yanıyor. Bu ülkedeki fabrikaların hepsi neden böyle görünüyor? Biraz renklendirilip göze güzel gelecek şekilde dekore edilemez mi? Baştan aşağı gri tonlarına bürünmüş, girişe kapalı bu binalar kaba saba davranan güvenlik görevlileriyle insanı tedirgin ediyorlar.

Hop hop, daha fazla yaklaşmak yok. Dur. Hah tamam, orada bekle, diye sesleniyor güvenlik görevlisi ve hemen ardından kabinin penceresini açıp telefona uzanıyor.

Fabrikanın girişine çömeliyorum, güneşin kavurucu sıcaklığı tepeme vuruyor. Dizlerim acıyor, ayak tabanlarım karıncalanıyor. Böyle anlarda cezalandırıldığımı düşünmekten kendimi alamıyorum. Ne için tefekkür ya da tövbe etmem gerek, keşke biri bana söylese.

Kimsiniz? diyerek yanıma yaklaşan bu adam Tipat değil.

Kendini Tipat'ın meslektaşısı olarak tanıttıktan sonra beni baştan aşağı süzüp geri dönüyor. Tipat'ın kendini göster-

mesi için birkaç dakika daha geçmesi gerekiyor. Yakışıklı ve uzun boylu. Hayal ettiğim gibi koyu tenli, sıska ya da minyon değil. Tamircilerin giydiği tulumlardan giymese çok daha iyi görünebilir. Hatta o zaman potansiyel damat adayım olmaya bile hak kazanabilir. Ömrümde ilk defa gördüğüm adamları kızımın yan yana dururken hayal ediyorum. Çok aptalca olduğunu bilsem de böyle düşünmekten alıkoyamıyorum kendimi. Eldivenlerini çıkarıp tulumunun fermuarını biraz açmasıyla etrafa bir anda yağ, ter ve keskin kimyasal kokusu yayılıyor. Yanan gözlerimi ovuştururken konuşmaya nasıl ve nereden başlamam gerektiğini bilmediğimi fark ediyorum.

Jehee Lee'yi hatırlıyor musunuz? Jehee Lee.

Adını birkaç kez tekrarlayıp Jen'den bahsediyorum. Tipat'ın onu anımsaması biraz zaman alsa da hatırladığı anda yüzünde beliren aydınlanmayı hemen fark ediyorum.

Şu an bakımevinde kalıyor. Yaşı ilerleyen kimselerin kaldığı türden bir yer, diye açıklıyorum.

Çok mu hasta ki? diye soruyor.

Eh, epey yaşlandı. Yalnız başına idare etmek onun için artık çok zor.

Doğru, diye mırıldanıyor kendi kendine. Yaşlanmış olmalı.

Kelimeler, aramızdaki küçük gölgede usulca gidip gelirken sabırla bekliyorum. Ta ki konuşmanın seyri aklımdaki hedefe ulaşana dek. Hazırladığım sözcükleri doğal bir şekilde ağızımdan çıkarana dek. Çok geçmeden de o an geliyor.

Bir gün bakımevine ziyaretine gelmez misiniz? Gelin lütfen. Sizi özlediğini söyleyip duruyor.

Evet, bu bir yalan. Ama gelirse çalışanların Jen'e karşı tavırları az da olsa değişebilir. Hiç değilse ona böylesine özensiz muamelede bulunmaya daha fazla cesaret edemezler. Tek beklentim bu.

Bir defalık bile olsa gelemes misiniz? Gelirsiniz bence.

Tipat iri gözleriyle boş boş bakıyor bana.

İçeridekilere biraz hava almaya çıkacağımı söylemişim de. Artık geri dönsem iyi olacak. Hiç izin günüm yok. Size ulaşabileceğim bir telefon numarası verir misiniz? Cep telefonu kullanmıyorum, ben sizi arayacağım, diye ağzında geveliyor iş kıyafetinin kolunu çekiştirirken.

Sesi sıkkın ve bezgin. Yıpranmış kıyafetinin yenleri simsiyah. Belki gerçekten de boş zamanı yoktur. Yine de içimi kaplayan hayal kırıklığı ve kızgınlık hissi geçmiyor.

Onu görmek istediğimi kendisine iletin lütfen. Ciddiyim. Onu hep merak etmişimdir. Mutlaka ziyaretine geleceğim, diyor Tipat güvenlik görevlisinden ödünç aldığım kalemle telefon numaramı yazdığım sırada.

Aslında onu hiç görmedim. Bir kere bile, diye ekliyor göz göze geldiğimizde.

Kendim için fabrikanın adını ve telefonunu da not aldıktan sonra dar toprak yolu gerisin geri yürüyorum. Ne zaman bir kamyon ya da motosiklet geçse yerden sarı toz bulutu yükseliyor.

Off, ne bu böyle!

Bu her gerçekleştiğinde sendeleyerek yol kenarına geçiyor ve yönümü uzaktaki dağlara çeviriyorum. Gözlerim yanıyor, içine bir şey kaçmış olmalı. Gözyaşlarım akmaya başlıyor.

İnsan daha önce hiç karşılaşmadığı bir yabancıya neden her ay para gönderir ki?

Yanan gözlerimi siliyorum. Ter mi yoksa gözyaşı mı olduğunu ayırt edemediğim sıvı elimin tersini ıslatıyor.

Aklım almıyor. Bu kadın nasıl oldu da yıllarca böylesine acınası ve anlamsız şeyler yapıp durdu?

Yardıma alan kişi hiçbir zaman bilemez. Çünkü bu ne

tahminle ne de hayal gücüyle öğrenilebilecek bir şey. Ne aldığını, onu elde etmek için nelerden vazgeçildiğini; o paranın rengini, nasıl koktuğunu, ağırlığını asla bilemez. Bu kadar değerli bir şey illa da birine verilecekse o kişi ancak ailenin bir üyesi olmalı. Benim için o kişi nefesimi, vücut sıcaklığımı, kanımı ve etimi paylaştığım evladımdan başkası değil.

Jen geçmişte neden böylesine anlamsız işlere kalkıştı?

Yardım ettiği çocuk hiç izin yapamadan, tüm gün fabrikada zararlı kimyasallara maruz kalarak çalışan bu adam mı? İnsan gençliğinin o çok değerli dinçliğini, enerjisini, tutkusunu ve zamanını umarsızca neden başkasına verir? Ayağımın dibinde ters dönmüş iki büyük ağustosböceği ölüsü var. Etraflarında küçük kanatlı böcekler uçuşuyor. Büyük sokak lambasının hemen altında.

İnsan böyle bir şeyi neden yapar?

Ölü ağustosböceklerini çalılara itmek için eğiliyorum. Parmak uçlarımda parçalanıp yok oluyorlar. Önce çömeliyor sonra bacaklarımı uzatarak kendimi yere bırakıyorum. Güneşin ısıttığı toprak cehennem gibi sıcak. Bir müddet öylece oturuyorum. Uzaklardaki manzara buğulanıyor, kayboluyor sonra tekrar buğulanıyor.

Gün batarken yorgunluktan tükenmiş bir hâlde eve dönüyorum. Nefesim kokuyor. Ayak tabanlarımdan yükselen sıcaklık vücuduma yayılıyor. Daha avluya girmeden profesörün karısı arıyor ve tanıdığı birinin yetiştirdiği elmalarından sipariş ettiğini, benim de isteyip istemediğimi soruyor. Telefonu kapatınca ekranda, bu aralar sabah ayınlerine neden gelmediğimi soran bir mesaj görüyorum. Aramalara ve mesajlara içtenlikle cevap verdikten sonra çantamı karıştırıyorum. Tam anahtarı bulduğum anda kapı açılıyor.

Hoş geldiniz.

Bu, O.

Green henüz dönmedi. Gecikecekmiş.

Evin önündeki merdivende iki küçük çocuk oturuyor. Üst katta kalan çocuklar. Okul çantalı oğlana kıyasla kız, minyon ve yaşı daha küçük görünüyor. Çocuklar yerdeki bir şeyi göstererek kıkırdıyor, bana bakmıyorlar bile.

Ne yapıyorsunuz bakalım burada? diye sorunca küçük kız başını kaldırıyor.

Kuş yumurtası*, diye fısıldıyor. Ben yaptım.

Ağzını kocaman açarak yemeye kalkışınca minik elini yakalayıp başımı sallıyorum. Bu pişmemiş hamuru yerse hasta olur. Küçük çocukların vücudu en küçük sıkıntıda bile aşırı tepki gösterir. Bir de ishal oldu mu tüm hafta ağlayıp inleyerek geceleri annesini uyutmaz. Tıpkı kızımın bir zamanlar yaptığı gibi. Vücutları narin bir yaprak misali kırılgan ve yumuşak. İçlerinde coşkuyla akan sıcak kan çabucak büyümelerini sağlayacak. Gözlerimi çocuğun ısıltılı saçlarından, içini gösterecek kadar berrak yüzünden alıyorum.

Piştiler, yani yemelerinde bir sakınca yok, diyen O, bakışlarını çocuklara çeviriyor. Sıcak ama. Üfleyerek yiyin, tamam mı? İçinde bal var.

Sözünü bitirdiğinde oğlan göz açıp kapayıncaya kadar bir tanesini ağzına atıveriyor.

Bal mı var? Cidden mi? diye soruyor küçük kız, kuş yumurtalarından birini incelerken.

Oğlan kafasını kaldırıp bir kıza bir de bana baktıktan sonra utana utana başıyla onaylıyor.

Anneniz nereye gitti? diye soruyorum yanlarından ayrılıp merdivenleri çıkarken.

* Pirinç hamurunun top hâline getirilmesiyle hazırlanan bu yiyecek görünüşünden dolayı "kuş yumurtası" adını almıştır. -çn

Oğlan konuşmaya çekinince kız cevaplıyor.

Annemiz işe gitti. Otobüse.

Otobüs mü? Ne otobüsü?

Otobüs sürüyor. Vın vınnn, diye araba sesleri çıkarıyor kız. Ben de binmiştim. Koccamaaan bir otobüs!

Hiç de bile. O minibüs bir kere. Otobüs değil, diyor oğlan.

Bir an için annelerinin geçirdiği uzun ve meşakkatli günü hisseder gibi oluyorum. Gerçi kimin hayatı kolay ki? Didişen çocukları ardımda bırakıp eve girerken O da peşimden geliyor.

Evde kimse olmadığından sokakta oturuyorlardı. Ben de içeri aldım. Anne ya da babaları döndüğünde onları yukarı göndereceğim. Kuş yumurtalarından ister misiniz?

Başımı iki yana sallıyorum. Evin içi iştah açan, tatlı bir kokuyla dolu ama benim açlık hissetmeye dahi enerjim yok. Ellerimi yıkayıp bir bardak su aldıktan sonra nihayet kendimi kanepeye atıyorum. Dik oturmaya çabalasam da çok geçmeden duruşum kamburlaşıyor. Sırtımdan gıcirtılı sesler çıktığını duyar gibi oluyorum. Dışarıdan gülüşme sesleri geliyor. Gıdıklanan birinin çıkardığı sesler. Tüy gibi havada süzülen sesler. Bir evin olmazsa olmazı küçük çocuklara ait sesler.

Otursana biraz şuraya.

Suyumu içip ne diyeceğime karar verdikten sonra O'na sesleniyorum. Mesele kızım ile ilgili. Daha doğrusu vücudundaki akıl sır erdiremediğim yaralar ve şiddet izleriyle ilgili.

Bunu Green'e kendiniz sorsanız? Benim anlatmam doğru olmaz, diyor kesin bir dille.

Sanki kasten inatçı ve soğuk davranıyor. Aynı çatı altında yaşadığımız süreçte ne çok çabaladığımı ve her şeyi nasıl

da alttan aldığımı söylüyorum O'na. Bu karşılıklı fedakârlık gerektiren birliktelikte, kendisinin en az çabayı göstermesinin adil olup olmadığını soruyorum sonra. Bakışları yerde bir noktaya sabitlenip kalıyor bir süre. Sonunda nereden başlaması gerektiğini bilemez bir ifadeyle konuya giriyor.

Geçen sonbahar bazı öğretim görevlilerinin işine son verildi. Sözleşmeler normalde otomatik yenilenir. Ama bu sefer öncesinde haber bile verilmeksizin aniden sözleşmelerinin bittiğini söylediler.

Konuşmaya devam etmesi için O'nunla göz teması kuruyorum. Sanki biri kalbimi tüm gücüyle sıkıyor. Ağzımdan derin bir nefes alıyorum. Kızım başına yine ne işler açıyor? Aceleci ve pervasız davranarak tüm enerjisini, zamanını ileride pişman olacağı şeylere harcamak mı niyeti?

Green bu adaletsizliğin karşısında durması gerektiğine inanıyor, diye devam ediyor. Muhtemelen aynı şeyin günün birinde kendi başına da gelebileceğini düşünüyor. Ayrıca kovulan kişilerden birini uzun zamandır tanıyor. Bu yüzden hep birlikte üniversite yönetimini protesto ediyorlar. Duyduğum kadarıyla destek toplayıp insanları bu konuda bilgilendiriyorlarmış.

Gözlerimi kapatıyorum, birkaç saniye sonra tekrar açıyorum. Evin içi bulanıklaşıyor sonra yavaş yavaş eski şeklini alıyor. Gücüm çekiliyor, beynim uyuşuyor. Geçen sonbahar mı? Nasıl olur! Demek o kadar parayı bunun için çarçur etti. Kendisini ilgilendirmeyen işlere burnunu soktuğu, onları görmezden gelmediği için. Yüreğim alev almışçasına yanıyor.

Okul böyle karar almışsa vardır bir sebebi. Durduk yere insanları kovacak değiller ya.

Sebep falan yok. Verdikleri dersleri sorun olarak göstermeler de aslında onları okulda istemiyorlardı. Eşcinsel ol-

dukları için. Hepsini göndermek istediler. Kovulanlar yalnızca onlardı, diyor hiç tereddüt etmeden.

Eşcinsel. Tek bir yönden ansızın hücum eden bu sözcük, izin bile istemeden doğruca kulaklarımdan içeri dalıp bey-nime nüfuz ediyor. Başka bir şey söylemesine fırsat vermeden çabucak düzeltiyorum O'nu.

Benim kızım öyle biri değil.

Green'den bahsetmiyordum. Kastettiğim şu kovulan insanlar.

Ne diyeceğini bilemez bir hâlde tırnaklarına bastırıp duruyor. Bakışlarım çatlamış ellerindeki yanık ve kesik izlerine takılıyor.

O kelimeyi sakın bir daha ağzına alma, diyorum kendimi daha fazla tutamayarak.

Cevap vermiyor. Bir süre sessiz kaldıktan sonra söylemek istediğim başka bir şey olup olmadığını soruyor ve odasına giriyor.

Eve gitmeyip birkaç geceyi bakımevinde geçiriyorum. Sebebi Jen'in durumunun giderek kötüleşmesi. Ya da belki sadece, kızım ile ilgili şu meseleyi kabullenebilmek için zamana ihtiyacım vardır. Jen'in yüzünde mimiğe dair bir şey yok. Yalnızca birkaç gün içinde enerjisini ve canlılığını yitiriyor, tıpkı sahip olduğu her şeyi teker teker bırakmaya hazırlanan biri gibi. Pencereden dışındaki karanlığa bakarak fısıltıyla anlatmaya başlıyorum.

Hani daha önce de bahsetmiştim sana, lise zamanlarımda bir arkadaşımın evinde kalıyordum. O zamanlar bıkip usanmak nedir bilmeden ders çalışırdım. Ailem okumama karşıydı ama ben içten içe ileride Amerika'ya, Japonya'ya gitme hayalleri kurardım. Çok uzaklara gidecektim, tıpkı senin gibi, ihtiyar.

Elimi tutan Jen gözlerini kırptırıyor. Gözbebekleri simsiyah. Göz çevresindeki deri esnekliğini yitirip kırışıklıkları

belirginleştikçe gözbebekleri her geçen gün biraz daha koyulaşıyor gibi.

Amerika ve Fransa'da okuduğunu söylemiştin. Sahi, nasıldı oralar? Güzel miydi?

Jen'in kulağına eğilip Amerika, Fransa dedikten sonra sesimi biraz yükselterek yurt dışı diyorum.

Yurt dışı mı? Yurt dışına gittim tabii, derken dişsiz ağzında hafif bir gülümseme belirliyor.

Orada ne yapıyordun? Nereelerde çalıştın?

Hımm. Orada mı? Çalıştım. Okudum da. Burada yaptıklarımın aynısı. Şimdi pek hatırlamıyorum. Üstünden yıllar geçti.

Zorluk yaşamadın mı? Tek başına yabancı bir ülkede yaşamak meşakkatli değil miydi?

O zamanlar enerji doluydum. Eh, ne de olsa gençtim. Zorluk nedir bilmezdim. Eğlenceli gelirdi bana.

Elimi daha sıkı tuttuğunu hissediyorum. Söylediklerine başımı salladıktan sonra Tipat'a getiriyorum konuyu.

Peki Tipat'ı hatırlamıyor musun? Tipat. Hani Filipinli küçük çocuk.

O kim? diye fısıldıyor söylediğimi komik bulmuşçasına.

Tekrar kulağına eğilip hatırlamasını sağlayacak birkaç sözcük daha söylüyorum ama ben de Tipat'la ilgili pek bir şey bilmiyorum.

Onu yetiştirmişsin. Her ay para göndermişsin. Hatırladın mı?

Hayır, çocuğum yok benim. Senin var mı? Kaç tane?

Benim mi? Bir tane kızım var.

Kızın mı var? Ah ne hoş, ne hoş. Güzel olmalı. Tıpkı annesi gibi.

Bir süre ikimiz de sessiz kalıyoruz. Artık anlamı olmayan bir konuyu açtığım için kendime kızıyorum, bu sırada Jen bakışlarını pencereden ayırıp bana çeviriyor.

Bugün eve gitmiyor musun?

Gideceğim. Birazdan.

Çocuğun var mı?

Bir tane kızım var.

Oğlun yok, bir kızın var?

Evet, tek kız.

Ne hoş, ne hoş. Güzel olmalı. Tıpkı annesi gibi.

Aynı konuşmayı üç dört kere daha tekrarladıktan sonra onu yatırıp üstünü örtüyorum. Nefes alışverişinin düzene girmesi biraz zaman alıyor. Arada bir boğulur gibi sesler çıkarıyor, o zaman usulca kalkıp yatağının açısını ayarlıyorum. Birkaç ay önce ölen eski oda arkadaşının yerine gelen kimse olmadı. Çünkü bu odanın maliyeti diğerlerinden daha yüksek.

Belki de kızımı gereğinden fazla okuttum. Dilediği eğitimi alsın istedim. Üniversiteye gider, yüksek lisansını yapar, profesör olur ve böylece iyi bir koca bulur diye düşündüm. Peki kızım ne yaptı? Gerçekten tam bir ahmak. Aklından neler geçtiği hakkında en ufak fikrim yok. Şu sıralar kızımı düşünmek bile içimi daraltmaya yetiyor. Benim kabahatim. Bir yerlerde hata yaptığıma eminim ama o hatanın ne olduğunu bilmiyorum. Nereden başlamalı? Üstesinden nasıl gelmeli? Her şeye rağmen onun annesiyim. Ben olmazsam bu çocuğa kim sahip çıkar?

Fırtınaya yakalanan yüreğim yan yatmış dalgalarla boğuşuyor âdeta. Bir süre nefesimi tutuyorum. Pencerenin ardındaki karanlıkta bir şey parlıyor. Bir uçak.

Yüreğim dayanmıyor artık. Bu kız neden normal bir hayat sürmek istemiyor? Bunun için çaba bile göstermiyor. Neden dünyaya böyle bir çocuk getirdim? Oysa doğduğu gün dünyalar benim olmuştu. O harika varlığı uyurken izlemek içimi tarifi imkânsız bir sevgiyle doldururdu.

Bir an duraksıyorum. Söylemek istediğim kelimeler dış-
lerime çarpa çarpa dışarı çıkmaya çalışıyorlar. Bazılarının
çıkma-ya hiç niyeti yok. En derinlere, ayrılmalari mümkün
olmayacak şekilde çivilenmişler. Onca insan arasından ne-
den benim kızım kadınlardan hoşlanıyor? Diğer ebeveynle-
rin hayatları boyunca kafa yormayacağı, kafa yormaya ge-
rek de duymayacağı bir meseleyi üzerime yıkarak, altından
kalkıp kalkamayacağımı görmek için beni mi sınıyor? Onu
dünyaya getiren annesini neden kedere boğuyor? Kızım ne-
den bu kadar acımasız? İçimden çıkan bu çocuktan neden
utanıyorum? Bu çocuğun annesi olmaktan utanç duymak
istemiyorum. Neden kendisini, hatta kendimi ve yaşadığım
tüm hayatı reddetmeye zorluyor beni?

Tam uykuya dalmak üzereyken telefon çalıyor. Kızımın
dinç sesi.

Anne. Neredesin? Bu gece bakımevinde kalacakmışsın.
Rain söyledi. Orada nasıl rahat edeceksin ki? Her şey yo-
lunda mı?

Hiçbir şey olmamış gibi konuşuyor. Hep bir ağızdan ko-
nuşan insanların gürültüsü ve hafif müzik sesi geliyor ar-
kadan.

Saat kaç? Neredesin sen?

Odadan sessizce çıkıp yangın merdivenine doğru yürü-
yorum.

Nerede olacağım, evdeyim tabii ki. Saat mi? Hey, saat
kaç? Nee! Ciddi misin? Otobüs seferi bitmiş olmalı. Ne
yapsak ki? Gece burada kal öyleyse. Sorun olmaz. Kalabi-
lirsin tabii.

Yanındakiyle konuştuktan sonra bana geri dönüyor.

Evdesin madem, o konuştuğun kim? Eve birini mi ça-
ğırdın?

Kalp atışlarım hızlanıyor. Eve yine kimi alıp getirdi bu
kız? Geceleri mezarlık kadar sessiz mahallede ne tür bir

yaygara çıkarmayı planlıyorlar bu kez? Ya biri onları gördüyse ve gördüklerine bin katarak diğer komşulara anlatıp ortalığı karıştırırsa? Dedikodular dönüp dolaşıp sonunda benim kulağıma ulaştığında insanlara ne derim?

Arkadaşlarım burada. Bir şey almak için uğramışlardı ama saat epey ilerlemiş. Onları boş ver de anne sen orada rahat edemezsin ki. Nasıl uyuyacaksın? Bu arada arkadaşlarım geceyi burada geçirse sorun olmaz değil mi? Sabah erkenden gidecekler zaten. Zamanın nasıl geçtiğini fark etmemişiz.

Merdivenin basamağına oturuyorum. Kızsam mı? Yalvarsam mı? Yoksa azarlasam mı? Belki de en iyisi hiçbir şey dememek. Sabah erkenden eve uğrayacağımı söyledikten sonra telefonu kapatıyorum. Şafak sökene dek uyuyamadan bir o yana bir bu yana dönüp duruyorum.

Evin sokağına vardığımda hava artık tamamen aydınlık. Karşı evde oturan adam aniden karşımda bitiverecek diye aklım çıkıyor. Halbuki endişelenmemi gerektirecek hiçbir şey yok ortada, yine de avlu kapısına ulaşana kadar sakinleşemiyorum. Demir kapıyı açarken aşırı gürültü çıkıyor. Evin kapısı yarıya kadar, pencerelerse ardına kadar açık. Kapıyı kilitlemeden mi uyuyor bunlar? Böylesine vurdumduymaz olmayı nasıl başarabiliyorlar?

Anne?

Kapının önüne yığılı ayakkabılara bakıyorum. Bu sırada kızım aceleyle mutfaktan çıkıyor. Ben daha bir şey diyemeden bir grup insan, baharatlı ve iştah açıcı kahvaltı kokuları eşliğinde kızımın peşinden geliyor. Üç kadın, iki erkek ve bir de O. Oturma odası göz açıp kapayıncaya kadar doluyor.

Günaydın, diyerek selam veren kalın gözlüklü kadının ardından diğerleri de aynı şeyi yapıyor. Böyle haber verme-

den evinize geldik, kusura bakmayın. D n zamanın nasıl geçtiğini fark edememişiz.

Sabahın bu saatinde hepsi işe koyulmak üzere paçaları sıvamış, yüzlerinden enerji fişkırıyor. Uzun bir kumaş parçası, ahşap levhalar, renkli kartonlar ve kâğıtlar oturma odasının ortasına saçılmış.

Sorun değil. Rahatsız olmayın, diyorum.

Tam odama girecekken beni mutfağa sürüklüyorlar. Dört sandalyeden birini çekip oturuyorum. Güzelce kabarmış yumurta buğulama, haşlanmış patates, domates ve brokoli kızartması, salatalık ve maruldan yapılmış salata, çıtır çıtır kızarmış ekmek. Bir de bol acılı ramyeon var sofrada. Çok fazla açlık hissetmesem de O'nun hazırladığına emin olduğum bu yiyeceklerin tadına bakıyorum.

Tadı güzel, değil mi? İnsan yerken anlamıyor ama sonradan lezzeti akıldan çıkmıyor, diyor karşımda oturan adam kızarmış ekmeğinden bir ısırık alırken.

Rain'in çalıştığı restorana hiç gitmemiştiniz değil mi? Yeri neredeydi... Aman neyse işte, orası bugünlerde çok popüler. Yabancılar bile yemek için oraya gidiyor, diyerek konuşmaya katılıyor gözlüklü kadın.

Sohbetlerini sessizce dinliyorum. Bu insanların kızım ve O'nun hakkında ne düşündüklerini kestirmeye çalışıyorum. Bir taraftan da bu ikisinin arkadaşlarıyla ilgili fikir yürütüyorum. Masanın yanında ayakta durmuş salatalığını çiğneyen kızım sohbete katılmıyor. Kaşları atık, bir şey düşünüyor sanki. Arada sırada O'nunla jestlerle ya da fısıldaarak konuşuyor. Ensesindeki kırmızı çizikler hâlâ orada. Bu ocuk yine neyin peşinde, kimbilir.

Ben araştırma merkezinde çalışıyorum. O muhabir. Bu arkadaş tam zamanlı yönetici asistanı ve oradaki ise ilkokul  ğretmeni.

Aralarından bazılarının evli olması beni çok şaşırtıyor. Meslek sahibi ve aile geçindiren insanlar. Hangi akla hizmet kendileriyle ilgisi dahi olmayan meselelerle uğraşıyorlar? Bu olayların onlarla ne alakası var? Kendimi savunmasız hissediyorum. Nasıl tepki vermem ya da ne söylemem gerektiğini bilemiyorum. Kızımın arkadaşlarıyla birlikteyken geçmişte olduğu gibi rahat değilim artık.

İşlerden başınızı bile kaşıyacak vaktiniz yoktur herhalde?

Sözlerimdeki gizli imayı fark etmiyorlar. Övünme mi yoksa mazeret mi olduğunu ayırt edemediğim birtakım cevaplar verdikten sonra teker teker kalkıyorlar masadan. En son sadece O kalıyor.

Biraz yemek arttı. Öğle yemeğinde yemeniz için paketlememi ister misiniz? diye soruyor boş tabağı tezgâha götürürken.

Başımı iki yana sallıyor ve hiç oyalanmadan dışarı çıkıyorum. Biraz yürüdükten sonra evde yaşananlar düşüyor aklıma. Tonları ve tınları birbirinden farklı insan sesleri, evin her bir köşesini mesken tutmuş sessizliği dağıtıyor, yerini yaşamla dolduruyor. Uykudaki evim gerinerek uyanıyor ve nihayet gerçek bir yuvaya dönüşüyor. Ya da belki ben öyle hissediyorum.

İnsanların sürekli girip çıktığı bir ev hayali dolar içime zaman zaman.

Sadece şimdilik iyi geçinen arkadaşlar. Günün birinde birbirlerine sırt çevirecek insanlar. Evimde ihtiyacım olan şey, her an çekip gidebilecek kişiler değil; bir aile aslında. Kızımı koruyabilecek tek şey bu. Böylesine açık ve tartışılmaz bir gerçeği kızıma nasıl anlatmalı?

Sabah Jen'in odasında bir telaş var. Bugün, ayda iki kere gerçekleştirilen banyo günü. Yakın bir zamanda, bakıcısının tek başına kaldırmaya çalıştığı hastalardan biri olduğu gibi

yere kapaklanmıştı. Düşmenin etkisiyle dizi ve dirsekleri tedavisi mümkün olmayacak şekilde zarar görünce hastanın çocukları bakımevine gelip olay çıkarmıştı. Hemşireler teker teker odaları dolaşıp bu olayla ilgili çenemizi kapalı tutmamızı tembih etmiş, o bakıcının günün sonunda işten atılmasıyla konu kapanmıştı.

İşe yeni başlayan genç kadın yan odanın tamamından sorumlu. Dört hastaya bir bakıcı. Benim sadece bir kişiden sorumlu olmamla kıyaslandığında iş yükü hayli fazla. Jen'i yıkamamda yardım etmesi için koridorda dolanarak profesörün karısını arıyorum ama sonra vazgeçip işe yeni başlayan kadına gidiyorum.

Tek başınıza hareket ettiremez misiniz? diye soruyor pijamasını çıkardığı yaşlı adamın altını değiştirdiği sırada.

Penisine poşet geçirip lastikle sabitledikten sonra ikiye ayırdığı hasta bezini bağlıyor. Poşet kullanarak işin dozunu kaçırdığını düşünsem de tek kelime etmiyor, başımı başka yöne çevirmekle yetiniyorum. Ne de olsa bunun için onu suçlayamam. Yardıma gönlü olmayan kadını bir şekilde ikna edip odaya geri döndüğümde boş yatakla karşılaşıyorum. Yere atılmış hasta önlüğüyle çarşafı kaldırdıktan sonra Jen'e sesleniyorum. Odada yok, koridorda da.

En azından ellerini bağlasaydınız. Bulunca beni çağırırsınız, diyor kadın ve odadan çıkıyor.

Jen'i nihayet birinci kattaki çamaşırhanede buluyorum. Uzun pencerenin yanında durmuş dışarı bakıyor.

Buradaydın demek. Ah ihtiyar, her yerde seni aradım. Ne yapıyorsun burada?

Beni görünce bir adım geri kaçıyor. Elinde bir şey var. Tabldotlarla yüklü servis arabası gürültü çıkara çıkara koridordan geçiyor. Elimi uzatarak adım adım Jen'e yaklaşıyorum.

Banyo vakti geldi. Hadi gidelim.

Tam elini yakaladığımda bir ayağı kayıyor ve düşecek gibi oluyor. Bol hasta pijaması ıslanmaya başlıyor. Sıvı, paçalarından yere akıyor. Elindeki şeyi hemen alıyorum. İkiye bölünmüş hasta bezi bu. Pencerenin altında ve rafta bezden bulaşan dışkı ve idrar lekeleri var.

Anadan üryan kalan Jen lavabonun yanındaki tutamaktan destek alarak zar zor ayakta duruyor. Sulu dışkı kalçasından baldırlarına, oradan da bacaklarına akıyor. İlk defa yaşanan bir şey olmadığı hâlde dişlerimin arasından, ne berbat bir şey bu, iğrenç, diye söylenip duruyorum.

Az daha dayan. Çabucak halledeceğim, diyorum duş başlığıyla vücudunu yıkarken.

İstemiyorum. İstemiyorum işte, diye bağırıyor.

Esnekliğini kaybetmiş sarkık derisi zayıf kemiklerine güçlkle tutunuyor. Derisini ovarak sabunluyorum. Bacakları tir tir titriyor. Sabunlu ellerimle kasıklarımı iyice ovuyor, siyahlaşmış yatak yarasının etrafındaki ölü deriyi alıyorum.

Bu kadın nasıl bu kadar uzun yaşayabildi?

Böyle anlarda hayat denen şeyin ne kadar acımasız olduğunu bir kez daha anlıyorum. Bir dağı aşarsınız, karşınıza başka bir dağ çıkar, onu da aştığınızda bir başkası. Başlarda ümitle bu dağları tırmanır, bir yerden sonra pes edersiniz. Oysa hayat durup sizi bekleyecek kadar hoşgörölü değildir.. Ne hoşgörölü ne de tolerans beklenebilecek bir düşmandır hayat. Bu düşmana eninde sonunda yenileceğiniz bir savaşın içindesiniz. Öyle bir savaş ki bu, yalnızca kaybettiğinizde son bulur.

Jen sendeleyip dengesini kaybediyor. Hemen tutuyorum onu. Havası inmiş bir balonu andıran buruşuk vücudu beklediğimden daha ağır. Belki bu ağırlığın sebebi kemik, protein, yağ ya da su değil de yıllarca içinde biriken zaman ve

hatıralardır. Ya da vücudunda hâlâ sıcak kan dolaştığının kanıtı. Böyle düşüncelerle onun bir insan olduğunu kendime hatırlatmaya çalışıyorum.

Gücünü toplamaya çalış. Ha gayret ihtiyar. Bacaklarının üzerinde dur hadi.

Boynuma daha sıkı sarılıyor. Ayakta bile duramazken şimdi bu kadar güç nereden geliyor? Nefes alamıyorum. Refleksle elini gevşetmeye çalıştığımda ensemin tüm gücüyle ısıyor.

Ay, ay acıyor. Canımı yakıyorsun.

Ben ne kadar çılgık atarsam Jen de o kadar direniyor. Sonunda iki eliyle saçlarıma yapışıyor. Sıcak hırıltılı nefesini kulağımda hissediyorum. Duş başlığı kontrolsüz bir şekilde sallanırken her tarafa su sıçratıyor. Ölümüm böyle mi olacaktı? Sonumun geldiğini ciddi ciddi düşündüğüm sırada biri kapıyı açıyor.

Amanın, neler oldu burada!

Gelen, yemekhanenin aşçısı. Ne yapacağını bilemeyen bu beyaz hijyenik kıyafetli kadın, hemşirelere seslene seslene koridorda telaşla koşturuyor.

Gençlerle dolu sokağın ortasında dikiliyorum. Yaz sıcağı bütün kaldırım taşlarını eritmek istercesine yakıcı. Binalar dans eder gibi bir o yana bir bu yana sallanıyor, hararet görüşümü bulanıklaştırıyor.

Pekâlâ, şimdi nereye gideceğim? diye sorsam da ağır işleyen tembel zihnimden cevap alamıyorum.

En sonunda birini durdurup yardım istemekten başka çarem kalmıyor. Bu tıpkı yol kenarında dikilip benim için durmayacak bir taksiye el sallamaya benziyor. Ya da bundan daha zor bir şeye. Neyse ki sarı spor ayakkabılı kız bir eliyle kendini yelpazelerken diğeriyle alt geçidi işaret ederek yolunu bulmama yardımcı oluyor.

Karanlık ve soğuk alt geçitten çıkınca nihayet okulun ana girişini görüyorum. Ah, şu insanı mahveden nemli ve bunaltıcı yaz havası yok mu... Terimi her silişimde avucum nemli cildime yapıyor. En sonunda ana girişe bakan küçük büfenin yanındaki banka çöküveriyorum.

İmzalar mısınız? Bize destek verin lütfen!

Yolun karşı tarafından, gelen geçenlere seslenen insanları izliyorum. Küçük katlanır masanın yanında duruyorlar, hemen arkalarında basit bir çadır var. Gözlerimi kamaştıran güneş yüzünden pankartta yazanları okuyamıyorum.

Bir şişe soğuk su ister misiniz? diye soruyor yaşlı bir kadının başını büfeden dışarı uzatarak.

Bir şey almayacaksan oturma burada demenin başka bir şekli herhalde. Başımla onayladıktan sonra bin won uzatıp buz gibi bir şişe su istiyorum. Bir yudum alıyorum sonra ikinciye, ağzımda bir süre bekletip yutuyorum. Turist gibi görünen bir grup, oluşturdukları daire içinde birbirlerine seslenerek fotoğraf çekiyorlar. Birkaç dakikalık gürültüden sonra yolun öteki tarafına geçiyorlar. Görüşümü engelleyen turistler gider gitmez bağıra çağıra broşür dağıtan insanları izliyorum yeniden.

Sıcağa da aldırmıyor bunlar. Kavurucu güneşin altında tüm gün böyle duruyorlar, diye söyleniyor büfenin alçak ve dar kapısından çıkan kadın. Aslında son zamanlarda her yerdeler. Birkaç gün önce bölge müdürlüğüne gitmiştim, oranın önünde de bağırıp duruyorlardı. Herkesin ne çok şikâyeti ne çok memnuniyetsizliği var. Hayır yani, sanki birileri dertlerini dinleyecek. Şükretmeyi falan bildikleri yok bunların.

Kadın yelpazeyle banka birkaç kez vurarak tozunu aldıktan sonra yanıma oturuyor. Ağustos böceklerinin sağanak yağmur gibi bastıran seslerini duyuyorum. Mekanik

uğultuyla başlayan sesler, metal yüzeyin tırmalanmasını andıran korkunç bir çınlamaya dönüşüyor. Gürültü kesilince içime baş döndürücü bir dinginlik doluyor.

Yine de herkesin zor günler geçirdiği şu zamanlarda insanın böyle bir dükkânı olması ne güzel, diyorum konuyu değiştirmek için.

Gözüm hâlâ yolun karşısında. Belediye otobüsleri uzun bir tren misali birbiri ardına duraktan geçip gidiyor.

Bu bit kadar yerde gün boyu oturmak para kazandırmıyor ki. Bu civarda adım başı market var. Benim dükkâna sadece kuryeler sigara almaya geliyor. Eh, daha kötü durumdakileri düşünüp şükretmek gerek tabii.

Bundan yıllar önce belediye birkaç satıcıya ruhsatsız tezgâh açması için izin vermişti. Böylece insanlar kendi dükkânlarını açtılar. Dört metrekare bile etmeyen bu küçücük dükkânların satış fiyatının yüz ile iki yüz milyon won arasında olduğu söyleniyor. Kadın geçmişe uzanan ve sadece kendisi için bir anlam ifade eden olayları anlatmaya devam ediyor.

Bizim zamanımızda böyle miydi? Olmazsa olmuyordur demeyi, olursa da hâlimize şükretmeyi bilirdik. Efendi efendi otururduk yerimizde. Ama şimdiki gençler öyle mi! Tek bildikleri imkânsız şeyler istemek, olmayınca da ağlayıp sızlanmak. Tüm o değerli zamanlarını işte böyle sokaklarda harcıyorlar.

Başımı sallayarak üzüntüsünü anladığımı belli ediyor, onunla empati kurmaya çalışıyorum.

Sözü açılmışken şu karşımızdaki insanların derdi ne?

Kısa bir sessizliğin ardından kayıtsız bir şekilde soruyorum bu soruyu. Neyse ki kadın, sesimde gizlenen karmaşık duyguları fark etmiyor.

Sebebini bilmiyorum ama duyduğuma göre üniversite

en ufak bir açıklama dahi yapmadan bazı hocaları kovmuş. Bugünlerde herkesin geçim sıkıntısı var. Eh, üniversite ne yapsın? Kapısına gelen herkesi besleyecek değil ya, haksız mıyım? Bundan önce de birkaç kişi benzer şeyler yapmıştı, polisler kampüse kadar girdi. Tam bir kaostu. Ah ah, dünyanın çivisi çıkmış, çivisi. Her gün sabahtan akşama kadar orada dikiliyorlar işte. Artık dertleri neymiş merak dahi etmiyorum.

Yine de, hiçbir şey söylemeden insanları işten atmak olacak iş mi? diyorum bir müddet sonra.

Öyle ama her gün her gün de bu kadar gürültü patırtı çıkarılmaz. Başkalarını düşünmeden sadece kendi sorunları duyulsun istiyorlar. Olur mu öyle şey!

Başımı üstünkörü salladıktan sonra orada oturmaya devam ediyorum. Şişedeki su ılımış, ben de birazdan böyle eriyivereceğim.

Sesimizi duyun! Bize destek verin!

Kızımı andıran, hatta kızım olabileceğini düşündüğüm biri elini sallayarak insanları bir araya topluyor. Batan güneşin bitkin, hüzünlü renkleri okul kapısının ötesine kadar uzanıyor. Fark ediyorum ki, hayatımın baharı çoktan geçip gitmiş. Durduğum yer, içinde bulunduğum zaman ve gördüğüm şeyler bana bir daha gelmeyecek güzel anıları hatırlatıyor.

Bir zamanlar tüm dünyası annesinden ibaret olan bir çocuk vardı. Annesinin söylediklerini sünger gibi emerek büyüyen, yanlış dediğini yanlış, doğru dediğini doğru kabul eden, özür dilemeyi, hatasından dönmeyi bilen bir çocuk. O çocuk benden artık çok uzakta. Cezalandırmanın da azarlayanın da faydası yok. Dünyası benim dünyamdan çok farklı ve biliyorum ki, bir daha asla kollarıma dönmeyecek.

Belki de hepsi benim hatam.

İçimden asla atamadığım endişeler, zamanla suçluluk duygusuna dönüşüyor. Her biri farklı renk ve desendeki duyguların kendiliğinden doğup batışını izliyorum sessizce. Kızıma dair beklentilerimi, hırslarımı, hayallerimi ve umutlarımı içimden atmak için ne kadar çabalarsam çabalayayım geride hep bir şeyler kalıyor ve kaldıkça da canımı yakıyorlar. Onlardan tamamen kurtulmam için daha ne kadarını boşaltmam ya da özgür bırakmam gerek?

Oturduğum yerden kalkıyorum. Otobüs durduğunda bir grup öğrenci inerken başka bir grup biniyor. Yolun karşısına mı geçsem geldiğim yoldan geri mi dönsem yoksa otobüse mi binsem? Kararsız bir hâlde yaya geçidinin başında dikiliyorum. Yayalar için yeşil ışık yanıyor, insanlar yanımdan geçip gidiyor. Işığın tekrar kırmızıya dönmesiyle hızlanan arabalar uzayan gölgemin üstünden geçiyorlar. Otobüs durağına doğru ilerlerken yere düşmüş broşürlerden birkaç tanesini hızla alıp çantama atıyorum. Aradan günler geçse de katli bir şekilde çantamın derinliklerinde durmaya devam ediyorlar.

Aaa, kocaman açın ağzınızı. Hadi ama. Aa, aaa!

Profesörün karısı erkek hastasının dişlerini fırçalamasına yardım ediyor. Yaşlı adamsa her seferinde macunun köpüğünü yutuyor.

Hayır, hayır! Tüküreceksin. Söylediklerim kulağına girmiyor mu? Tüküreceksin diyorum. Tü-tü, böyle, tükür şunu!

En sonunda yaşlı adamın kafasına eliyle bastırarak eğilmeye zorluyor. Adam nefes alamadığından öksürmeye başlıyor. Söyleyeceklerimi kafamda tarttıktan sonra nihayet, antiseptik bezle hasta bezinden bana biraz verip veremeyeceğini sormayı başarıyorum. Profesörün karısı elimden tutup odanın bir köşesine çekiyor beni.

Ayın bitmesine daha iki hafta var ve sen şimdiden hepsini kullandın mı? O kadar malzeme bitti mi yani?

Elini tüm gücümle sıkıp bırakıyorum. Bu, benim söylemek istediklerimi içimde tutabilme yöntemim. Her defasında yetersiz gelen, günden güne daha da eksilttikleri bu kadarcık malzemeyle idare edebileceğimizi nasıl düşünebiliyorsun? Hayır çünkü benim aklım almıyor da, diyecek oluyorum ama kelimeler ağzımdan dışarı çıkmıyor.

Ne kadar tasarruf etsem de bitti. Sende fazla varsa verir misin?

Profesörün karısı bana şüpheyile bakıyor. Ona Jen'in kalçasında kurşun yarası gibi görünen siyah bir delik açıldığını söylemiyorum. Bu deliğin yavaş yavaş büyüyüp sonunda tüm vücudunu yutacağını da söylemiyorum. Ne söylersem söyleyeyim profesörün karısı için bir anlam ifade etmeyecek sonuçta. Kendi sorunu olmadığını, bu yüzden de başkalarının ilgilenmesi gerektiğini söyleyeceğine şüphem yok. Nasıl bu kadar akılsız olabiliyor? Bir şeyler apaçık gözünün önünde gerçekleşene kadar onları görmeyi neden reddediyor? Tıpkı O'nun ve kızımın yaptığı gibi.

Yarım kutu antiseptik bezle üç hasta bezini aldıktan sonra Jen'in altındaki ıslak bezi çıkarıyorum. Berbat idrar kokusu odaya yayılıyor. Sarkık derisini yana çekip kasıklarını ve anüsünün çevresini siliyorum. Yarası artık daha büyük. Pencereyi açtıktan sonra yanına geri dönüyorum ve pijamasını giydirmeden bir süre öyle bırakıyorum.

Acı ya da kaşıntı hissediyor musun? diye soruyorum.

Yatağın bariyerlerine tutunmuş hâlde, yan yatan Jen hiçbir tepki vermiyor. Deri çürürken sinirler de ölüyor hâliyle. Odanın dışından gürültüler geliyor. Ağır demans hastalarından biri eve gideceğim diye tutturmuş, hemşire ve bakıcılar da onu engellemeye çalışıyor. İtiş kakış sesleri devam

ederken dokunaklı bir şarkı duyuluyor. Bir gakseori* kafi-
sinde şarkı söyleyerek ülkenin dört bir yanını dolaşan yaşlı
adamdan başkası değil. Sınırsız enerjiye sahip bu ufak tefek
adam, her gördüğü kişiden kendisine makyaj yapmasını is-
ter, makyajı tamamlanınca da başlar şarkı söylemeye. Böyle
zamanlarda çaresizce ölümü bekleyen bir hastadan ziyade
anılarını ve yeteneğini henüz yitirmemiş biri gibi görünür.

Ne kadar güzel söylüyor. Kim bu? diyor Jen bana döne-
rek.

Birkaç saat önce banyoda kıyameti kopardığını unutmuş
belli ki. Elimdeki buruşmuş broşürden gözlerimi ayırıp ona
bakıyorum. Şapşal şapşal burnumu çektiğimi ânında fark
ediyor. Hiçbir şey demeden başucundaki mendile uzanıp
bana veriyor.

Kimi ebeveynler vardır hani, çocuklarının gözünü kor-
kutmak istediklerinde önlerine tarım ilacını koyar, beraber
ölelim derler. Hatta bazısı gerçekten de çocuklarını öldür-
dükten sonra hemen arkalarından kendilerini öldürürler.
Mecbur olmasalar bu kadar ileri giderler miydi? Onları hak-
lı çıkarmak falan değil niyetim. Sadece o anda içlerine do-
lan duyguları anlamaya çalışıyorum; çocuklarını öldürmeyi
düşündürecek kadar onları hakimiyeti altına alan o karşı
konulmaz hisleri.

Anne. Haksıza haksızsın denmez mi? Yanlış a yanlış de-
mek kötü bir şey mi? Nesi kötü bunun, söyler misin?

Eve gece yarısına doğru dönen kızımın ağzından nahoş
kokular geliyor. Masanın üstündeki broşüre bakıyorum.
Katlanma izi olan kısımdan yarısına kadar yırtık. Dışarıdan
patır patır yağan yağmurun sesi geliyor. Pencere kapalı
olduğundan evin havası ağır ve nemli.

* Sokakta, pazarda, düğünde geleneksel şarkılar söyleyerek geçinen
çingenelere verilen isim. Rengarenk kıyafetler giyer, yüzlerini boyar,
danslarıyla insanları eğlendirirler. -çn

Peki kavurucu güneşin altında saatlerce dikilerek milletin ağzına sakız olmak iyi bir şey mi? diyorum sesimi elimden geldiğince alçaltarak. Kendin gibi düşünen insanlarla bir olmuş çocukça işler yapıyorsun. Bu mu iyi?

Orada mıydın? Ne zaman? diye soruyor şaşkınlıkla.

Kulağının altından ensesine kadar uzayan kırmızı çiziklere bakıyorum. Odadan tıkırtılar geliyor. Alelacele kapısını kapatan O'nun çıkardığı sesler. Beynimin içinde şimşekler çakıyor âdeta.

Seni büyütmek için işimi, her şeyimi bir kenara attım. Çocuğumu başkalarına emanet edemediğim için sahip olduklarımdan birer birer vazgeçtim, ta ki elimde hiçbir şey kalmayana dek. Seni ne zorluklarla bugünlere getirdiğimi biliyor musun? Sen benim tüm dünyamdın. Ah, ah, karşılığında ne yapıyorsun peki? Her konuda beni hayal kırıklığına uğratıp üzmeyi başarıyorsun. Hayattaki tek amacın bu mu?

Biliyorum anne. Beni büyütmek için ne çok zorluk yaşadığının gayet farkındayım. Bu yüzden elimden geleni yapmaya çalışıyorum ya zaten. Benden daha ne istiyorsun ki?

Elinden gelenmiş, peh. İçim daralıyor. Derin derin nefes alıp verdikten sonra güçlkle konuşuyorum.

Elinden gelen, gittiğin her yerde sorun yaratmak, sürekli şikâyet etmek ve her konuda başkalarını suçlamak mı? N'olur dön de diğerlerinin nasıl yaşadığına bir bak. Kim senin yaptıklarını yapıyor? Her ne kadar şimdiki nesil aklına estiği gibi yaşasa da senin şu yaptıklarını kimse yapmaz. Bunları yüzüne vurunca annenle iletişim kurmanın imkânsız olduğundan yakınıp bana geri kafalı ihtiyar muamelesi yapıyorsun. Sonsuza kadar genç mi kalacaksın? Mahvettiğin hayatını düzeltmek için bolca zamanın olduğunu mu sanıyorsun?

Kızımın yüzü düşüyor.

Bir şeye olmaz denmişse, bir sebebi vardır. Sokaklarda ne diye haksızlık yapıldığını bağırp duruyorsun? Ortada bir haksızlık varsa bile bunu düzeltmek sana mı düştü? Her şey eninde sonunda kendiliğinden yoluna girecektir. Seninle hiçbir ilişkisi olmayan insanların meselesi için savaşıyor ne diye kendini tüketiyorsun? Bir gün, nerede ne yaptığı belli olmayan, kimin nesidir bilmediğim işsiz güçsüz birini eve getiriyorsun. Başka bir gün kavgaya karışıyorsun. Ders vermek yerine okulun kapısında dilenci gibi dikilip zamanını öldürüyorsun. Değerli hayatını neden böyle boşa harcadığını anlamıyorum.

Bu şekilde konuşmaya devam edecek misin?

Bunu neden yapıyorsun? diyorum sözünü keserek. Tabii ya, küçükken de dikkat çekmeyi severdin sen. Diğer çocukların yapamadıkları ya da zor buldukları şeyleri yapmaya çalışırdın hep. Bunu her yaptığında seni övüp yüreklendirmek yerine azarlayıp cezalandırmalıydım. Bak kızım, artık çocuk değilsin. İnsan birkaç gönül okşayıcı söz duymak için bu kadar hesapsız kitapsız davranır mı hiç?

Sence tüm bunları keyfimden mi yapıyorum?

Henüz geç değil. Düzgün biriyle evlen. Çocuk yap. Gençliğinde herkes bir kere hata yapar. Hayatını düzene sokmak için hâlâ zamanın var. Ben senin annenim. Ben söylemezsem kim söyleyecek sana bunları? İnsanlar senin geçmişte neler yaptığınla zerre ilgilenmez, umurlarında bile olmazsın.

Şu anla alakası olmayan binlerce anının derin uykularından uyandığını hissediyorum. Dikkatimi onlardan uzaklaştırmak için zonklayan dizlerimi ovuyor, omuzlarıma vurarak masaj yapıyorum. Yine de Jen'in görüntüsünün zihnimde belirmesine engel olamıyorum. Kesik ve ağır ne-

fesinin sesi kulağımda yankılanıyor, peşinden o berbat idrar kokusu geliyor.

Annenin dediklerine biraz kulak ver. Gençlik geçicidir. Gün gelir bir bakarsın kırkına, elline merdiven dayamış, yaşlanıvermişsin. O zaman da hayatını böyle yalnız mı geçirmek istiyorsun?

Bunları söylerken adını vermeden Jen'den bahsediyorum aslında. Boğucu yalnızlığının içinde ölümü bekleyen bir kadından. Gençliğinin tamamını başkaları, toplum ve soylu bir amaç için harcadıktan sonra hayatının son günlerini tek başına geçiren zavallı bir kadından.

Kızımın bu yaşlı kadınla aynı kaderi paylaşacağı düşüncesi bile kalbimi sıkıştırmaya yetiyor.

Anne, bu başkalarını değil beni ilgilendiren bir konu. Her an benim de başıma gelebilir. Hem yalnız falan da değilim.

Kızımla aramda duran görünmez, kalın ve devasa bir duvar olmalı. Ne kadar bağırırsam bağırayım bu duvar yüzünden sesimi duyamayacak. Uzun zaman önce, üniversiteye yeni başladığı sıralarda yine bu tarz bir tartışma yaşamıştık. Bir gün durup dururken Afrika'da bir yere gönüllü hizmet için gideceğini söylemişti. Memur ya da öğretmen olacağına dair hayallerimi o gün ilk defa kırmıyordu ama bir anda patlayıvermiştim. Onca ülke arasından neden böylesine tehlikeli bir yer, neden şimdi, neden benim kızım... Bu türden şeyler söylediğimi hatırlıyorum. Sonunda, gittiği günün sabahı eline biraz para verip döndüğünde sınavlarına iyi bir şekilde hazırlanması için nasihat ettiğimi de hatırlıyorum. Yaz tatilinin sonlarına doğru döndü ve ertesi yılın baharında evden taşındı. Böylece kızım karşı gelmeme rağmen, hiç beklemediğim bir şekilde bağımsızlığını ilan etmişti.

Kızımın evden ayrıldığı gün, kocamla yemek masasına oturup iki kâse pilavın tamamını bitirdim. Sonrasında

hepsini geri çıkardım ve geceyi berbat karın ağrılarıyla geçirdim. Beden yüreğin aynasıdır derler. Kızımın öldüğünü düşündüğümde eksiklik, bir yerlerde hâlâ hayatta olduğunu düşündüğümdeyse ihanete uğramışlık hissi; bazen de tanımlayamadığım birtakım duygu ve düşünceler vücudumun çeşitli yerlerinde ağrılara dönüştü.

Yalnız değilmiş, hah. Yalnızsın sen, kızım! Neyin var bu hayatta? Kocan? Çocuğun? Bütün arkadaşların, meslektaşların seni terk edecek. O kadar eğitim almış bir insan neden böyle çocukça şeyler söyler anlamıyorum.

Sıcaktan boğazım kuruyor, öksürmeye başlıyorum.

Aile kurmak için neden bir kocaya ya da çocuğa ihtiyacım olsun ki? Anne, Rain benim ailem. Arkadaşım değil. Geçen yedi yıl boyunca aile gibi yaşadık. Hem aile demek her durumda yanında olan, seni destekleyen insanlar değil midir? O aile de neden bu değil? Kovulan insanların tek yaptığı bu soruyu sormaktı. Sınıfta bunları konuştukları için üniversite onları kapıya koydu. Tek bir açıklama bile yapmadan, sinek kovar gibi!

Kızımın beyaz boynunda mavi bir damar belirliyor. İçinde yakılan ateşle birlikte ısınmaya başlıyor sanki. Bütün gece konuşsak bile sonunda nereye varacağız? İkimizin de içine sinecek ortak bir nokta bulabilecek miyiz? Ufacık da olsa böyle bir ihtimal varsa eğer, sonsuza kadar tartışmaya hazırım. Bir noktada buluşabileceksek asla pes etmeden devam edebilirim.

Anne, Rain benim arkadaşım değil. O benim karım, kocam, çocuğum. Ailem yani.

Karın, kocan, çocuğun öyle mi! Siz ikiniz ne yapabilirsiniz, ha? Evlenebilir misiniz? Çocuk yapabilir misiniz? Sizininki sadece evcilik oynamak. Otuz yaşına gelmişsin hâlâ oyun oynuyorsun!

Yağmur damlaları cama vuruyor.

Neden beni olduğum gibi kabul etmiyorsun? Senden beni her konuda anlamamı falan beklemiyorum. Dünyada her türden insan var diyen sen değil miydin? Herkesin farklı yaşam tarzı var diyen? Farklılık kötü değildir diyen? Bunların hepsini bana sen öğretmedin mi? Peki, neden bunları ben yaşadığımda sorun oluyor?

Sen benim kızımsın çünkü. Benim evladımsın.

Bu ilişkiyi bitirmek istiyorum. Eğer mümkün olsaydı, kızımın hayatını kendi hayatımdan çok uzaklara taşırdım. Bir daha onu göremeyeceğim kadar uzaklara. Hiçbir ilişkim olmayan insanlara söylediğim gibi ona da destekleyici, cesaretlendirici güzel sözler söyleyebilirdim böylece.

Anne, bizim evcilik falan oynadığımız yok.

Tamam. O zaman bunun neresi oyun değilmiş söyle bana, hadi. İkinciz aile olabilir misiniz? Mümkün mü bu, hı? Evlilik cüzdanı alabilir misiniz? Çocuk sahibi olabilir misiniz?

Anne, bunu engelleyenler senin gibi insanlar zaten. Bir kez olsun düşündün mü?

Yuva kurmak öyle kolay mı sanıyorsun? Hiç zahmet çekmeyeceğini mi zannediyorsun? Aile olmanın görev ve sorumlulukları hakkında ne biliyorsunuz siz?

Anne. Rain de ben de bunların bilincindeyiz. Birbirimizi nasıl kollayacağımızı çok iyi biliyoruz. Bunun için çabalıyoruz ya zaten.

Neden bu işe yaramaz şeylere umut bağlıyorsun? N'olur aklını başına topla. Ne yapmam gerekiyor? Diz çöküp yalvarayım mı? Ne yapmamı istiyorsun söyle bana.

Kızımı geri döndürecekse her şeyi yapmaya hazırım. Her ne gerekiyorsa onu kesinlikle yaparım. Ama elimden gelen bir şey yok. Hiçbir şeyi değiştiremem.

Anne, buna bak. Burada yazan kelimeler benim. Cinsel azınlık, homoseksüel, lezbiyen. Bahsedilen şey tamı tamına benim, ben. İnsanlar beni bu şekilde tanımlıyor ve bir aileye, kariyere ya da herhangi bir şeye sahip olmamı engelliyorlar. Bu benim mi suçum, söyle. Benim mi suçum diyorum!

En sonunda broşürü göstererek duymayı asla istemediğim şeyleri söyleyiveriyor. Sözcükler doğruca içime girip dibe batıyor, ağır devasa bir dalgakıran misali üst üste yığılıyorlar. Bir daha yerinden oynatılamayacak, sonsuza dek hazmedilemeyecek şekilde. Sindirmesi mümkün olmayan sözcükler bunlar. İçimden çıkarıp asla unutamayacağım sözcükler.

Köşeye sıkışmış bir hayvan gibi içgüdüsel olarak gözlerimi yumuyorum.

Bütün gece yağmur yağıyor.

Şiddetli rüzgâr tehditkâr bir şekilde pencerelere vurduktan sonra hızla sokağa çekiliyor. Aynı anda uzun, göz kamaştıran bir ışık huzmesi belirip kayboluyor. Odanın kapısının açılma sesi. Mutfak ve banyoya girme çıkma sesleri. Yattığım yerden üzerime üzerime yağın sesleri dinliyorum. Herkes beni ayıplayacak, alay edecek. Hatta kınayıp aşağılayacak. Kime akıl danışacağımı bilemiyorum. Kocam hayatta olsa yan yana uzanıp tavana bakarak dertleşirdik. O zaman akla uygun ve doğru bir karar verebilir miydik? Hiç sanmam. Kocamın yüreği bunları kaldıramaz, kızımızı öldürürdü muhtemelen. Sanki o hiç doğmamış, en başından beri hiç var olmamış gibi davranmayı seçerdi.

Hava aydınlanıyor ve yeniden sabah oluyor. Kızım evde değil. Kilerin bir köşesinde artık bez parçaları arıyorum. Uzun zaman önce kocamın bakımıyla ilgilenirken kullandı-

ğım bezler. Bazıları uzanamayacağım kadar yüksekteki rafta. O soğuk günde kocamın rafı monte edişi, çivileri çakışı, duvara yerleştirilişi zihnimde canlılığını koruyor.

Yardım etmemi ister misiniz?

Bu, O. Ben daha cevap bile veremediğim yemek masasının yanından kapıp getirdiği sandalyeye dengesiz bir şekilde çıkıyor. Oraya buraya yığılı kimchi kaplarını ve içinde ne olduğunu bilmediğim kutuları tek tek indiriyor. Bu sırada ben kapı eşiğinde kıpırdamadan duruyorum.

Sadece bezler mi? Başka bir şey çıkarayım mı? diye soruyor eli rafta, bana bakarak.

Darmadağınık kilere göz gezdirdikten sonra uzun zamandır içimde tuttuğum ne bir sıraya ne de düzene sahip kırık dökük sözcükleri özgür bırakıyorum. Öfkeli sözcüklerin dışarı çıkmalarına, tiksinti, kin ve nefret gibi duyguların içinde cayır cayır yanmalarına izin veriyorum. O ise hâlâ sandalyenin üstünde bezleri çıkarmak ve kimchi kaplarıyla kutuları yerlerine geri koymakla meşgul. Tam o anda sandalyeyi devirmek, O'nu saçından tuttuğum gibi evimden dışarı atmak istiyorum. Yüzünü parçalamak ve böylece bir daha asla kızımın ya da bu evin yakınına dahi yaklaşmamasını sağlamak istiyorum. Yok, yetmez. Ben bu kızı öldürmek istiyorum. Bana bitmek bilmeyen acı, üzüntü ve uğursuzluk getiren bu kızın sonsuza dek yok olmasını istiyorum.

O'na savurduğum sözcükler gün boyu peşimi bırakmıyor. Evden çıkarken, otobüse binerken hatta bakımevine vardığımda bile bumerang gibi zihnime geri dönüp duruyor. Kalbim bir şeyle çarpışmışçasına sürekli zonkluyor.

Ay, bunlar da ne böyle!

O günün akşamı beni çamaşırhanede bulan nöbetçi hemşire, çamaşır makinesini açıp içindekilere bakarken yaygarayı koparıveriyor. Tesadüfen beni orada görmüş gibi

davransa da profesörün karısı ya da başkasının ağzından bir şeyler kaçırdığı kesin.

Birkaç paçavra yalnızca. Evden getirdim. Hasta bezi yetersiz geldiği için.

Anlıyorum fakat bunu yapamazsın, diyor hemşire soğuk bir ifadeyle bana bakarak. Burada kişisel çamaşırlarını yıkamazsın. Bunlar hep ekstra su ve deterjan maliyeti. Üstelik diğer hastalar için de adil olmaz.

Jen'in kalçasında yatak yarası oluştuğunu söylüyorum. Çürük meyve gibi kokuşmuş, yumruk büyüklüğünde bir yara. O kirli hasta bezlerinin daha fazla kullanılamayacağını da ekliyorum. Hemşire çamaşır makinesini durdurup suyunu boşalttıktan sonra küçük pencereyi aralıyor.

Ne demek istediğini anlıyorum ama çamaşır odası kişisel kullanıma yasak, diyor kesin bir dille. Burada kalan hastalar arasında yatak yarası olmayan kimse yok. Hem öteki bakıcılar görürse bundan hoşlanmayacaktır.

Hoşlanmışlar hoşlanmamışlar kimin umurunda, diye çıkışmaktan kendimi güçlkle alıkoyuyorum. Yarım yamalak yıkanmış bezlerle birlikte odaya dönüyorum. Jen'in gözleri açık, karanlıkta hemen fark ediyor beni.

Anne, dışarıda yağmur mu yağıyor? Hava soğuk mu?

Artık bana anne diye sesleniyor. Hayatında tanıştığı ilk insana seslendiği gibi. Annesi aklında kalan tek kişi olmalı. Deterjanlı kaygan bezleri pencere pervazına asarken başımı iki yana sallıyorum.

Şimdi yaz ayındayız. Soğuk değil. Yağmur da yağmıyor. Sıcak. Terliyorum bak.

Öfkeden patlamak üzereyim.

Anne, buraya gelsene. Şuna bak. Gel de bak.

Cevap vermeden, bezleri sinirimi onlardan çıkarırcasına silkeleyerek asmaya devam ediyorum. Jen kıpırdanıp yatak-

tan kalkmaya çalışıyor. Yanına gidip onu oturmaya zorluyorum. Tüm gücüyle direniyor. Debelenen kol ve bacakları, oradan oraya savrulan kamışları andırıyor. Uzunlarının üstündeki büyük ve belirgin yaşlılık lekeleri, bir işaret ya da iz gibi tüm bedenini kaplamış.

Otur yerine. Hadi ama otur. Lütfen.

Daha fazla dayanamıyorum ve Jen'i itercesine yatırıyorum yerine. Kollarımı tutup karşı koymaya devam ediyor. Kavrıldığı yerde ne güç hissediyorum ne de enerji. Kendi kendine bir şeyler mırıldanıyor. Yakarış mı yoksa sövgü mü olduğunu anlamadığım sözlerini bitirdiğinde nefesi kontrolsüz bir şekilde, kesik kesik çıkmaya başlıyor. Yüzüne ateş bastığını ve gözlerinin sulandığını fark eder etmez onu doğrultuyor, sarılıp sırtını sıvazlıyorum.

Söyledim ama, değil mi? Otur deyince otursaydın işte. Neden zorluk çıkarıyorsun? Benim de biraz dinlenmeye ihtiyacım var. Ben de çok yoruludum. Yorgunluktan ölecek gibiyim. Neden herkes bana bu kadar zorluk çıkarıyor?

Nefesi normale dönüyor. Ama şimdi, hıçkırıklar eşliğinde ağlayan benim. Gözyaşlarımı ne kadar durdurmaya çalışsam da işe yaramıyor. Jen elini şefkatle sırtıma koyuyor. Ecelinden başka bekleyecek bir şeyi kalmayan bu yaşlı kadının kollarında çocuk gibi ağlıyorum.

Özür dilerim ihtiyar. Benim hatamdı. Özür dilerim.

Bunları söylerken Jen'e değil de yaklaşan ölümüne baktığımı hissediyorum. Bu kadının benden çok daha bahtsız ve zavallı olduğunu düşünmek istiyorum belki de. Telefonumun çaldığını duyunca ağlamayı kesip derin bir nefes alıyorum. Jen telefonu alıp bana uzatıyor. Kızımın aradığını görünce kalp atışlarım hızlanıyor.

Telefonda konuşmak için çıktığım koridordan geri döndüğümde Jen korkmuş bir ifadeyle bana sesleniyor. Ayak

bileklerim sızlıyor. Belimde ve sırtımda ağrı var. Her hareketimle vücudumdaki bütün eklemler yerinden çıkıyor sanki. Ya da belki bu ağrıların tek nedeni, az önce kızıma savurduğum onca sözün bana dönerek kalbimi deşmesi ve içimi sertçe tırmalayıp derine derine inmesidir. Yatağın kenarına oturuyorum. Jen elimi kendine doğru çekip içine bir şey koyuyor. Kurusun diye astığım bezlerin birkaçı.

Anne, dışarıda yılan var. İçeri girmesin. Bununla kov onu.

Gözleri karanlıkta parlıyor. Akli yine gitmiş belli ki. Pencereye doğru kışt, kışt diyerek salladıktan sonra bezleri tekrar asıyorum.

Orada mı? Yılan orada mı?

Yanıma gelmek için yine ayaklanmaya çalışıyor.

Evet burada, hem de bir sürü, diyorum onu korkutmak için.

Başımdan başlayarak tüm vücuduma yayılan dehşet his-sini nasıl tanımlayacağımı bilmiyorum. Bir şeyin ortaya çık-mak için sürekli fırsat kolladığını bilmek beni dehşete dü-şürüyor. Asla yüzleşmek istemediğim bu şey yolun sonunda tam köşeyi döndüğüm anda beni korkutmak için önüme fırlayıveriyor. Her an her yerde cirit atan, asla karşılaşmak istemediğim bu şeye karşı kimse neden önceden uyarıyor beni?

Defol! Git buradan. Kışt, kışt, diye bağıriyorum pencere-den dışarı sarkarak.

Keşke hayatımızda istemediğimiz şeyleri de bu şekilde kışkırtarak kolayca kovabilseydik. Bu mümkün olsaydı herkese iyi davranabilirdim. Bir şeylerle başa çıkmak ya da istemediğim şeyler söylemek zorunda kalmaz, her defasın-da daha ne kadar dibe batacağım diye endişelenmem ge-rekmezdi. Var olmayan, ya da belki pencerenin ardındaki

karanlıkta cirit atan, yılanları tüm gayretimle kovalamaya devam ediyorum.

Ertesi sabahın erken saatlerinde Müdür Kwon yanına çağırıyor beni.

Hastamız Jehee Lee'nin durumu son zamanlarda epey kötüleşti. Diğer demans hastalarıyla birlikte dördüncü kat-taki koğuştta kalmasının daha iyi olacağını düşünüyorum. Hem rahat çalışabilmeniz açısından sizin de yararınıza olur. Yaşınız ilerledi sonuça.

Takım elbiseli bir adam kapıyı tıkladıktan sonra başını içeri uzatıyor.

Etrafı dolaşmak istiyorum da, uygun mudur?

Tabii ki. Bir saniye lütfen, diye cevaplıyor Müdür Kwon.

Yeni hastalardan birinin yakını olmalı. Müdür Kwon başhemşireyi çağırıp adama rehberlik etmesini istedikten sonra kapıyı kapatarak yerine dönüyor. Hastanın demansı ne kadar ilerlemişse tanıdık bir ortamda kalmasının o kadar yararı dokunacağından bahsediyor. Hasta bakım sertifikamı almak için yalnızca birkaç hafta derslere girmiş olsam bile bu kadarını ben de biliyorum. Bu adam diğer bakıcıların çoğunun yaptığı gibi, benim de burada sadece boş zamanlarımı değerlendirmek ya da ev bütçesine katkı sağlamak için çalıştığımı sanıyor herhalde. Hayatımda bir kere bile bu amaçla çalışmadım ben. Ne evlenmeden önce okulda öğretmenlik yaparken ne de kızım doğduktan sonra etüt merkezinde çalışırken. Duvar kâğıdı yapıştırırken, anaokulu servisi kullanırken, sigorta poliçesi satarken ya da yemekhanede yemek hazırlarken, ne için çalıştığımı aklımdan bir kez olsun çıkarmadım.

Sizi anlıyorum, diye devam ediyor. Nasıl hissettiğinizin farkındayım ama bir kişinin tek başına o koca odayı sürekli meşgul etmesi bizim açımızdan büyük zarar. Yöneticimiz

de aynı fikirde. Üstelik şu sıralar maddi açıdan sıkıntıdayız. Her neyse işte, yakında yeniden yapılanma sürecine giriyoruz. Kış gelmeden önce.

Dördüncü kattaki koğuştaki kalan yaşlıların nasıl muamele gördüğünü burada çalışan herkes bilir. Devlet desteği alan o kişilerin hepsi ağır demans hastası. Can havliyle oradan kaçmaya çalışmamaları için (ki hemşirelere sorsanız bu, demansın yaygın bir belirtisiydi) kapısına fazladan iki kilit takılı bir yerde, hastaları tedavi etmek ya da rahat hissettirmek nasıl mümkün olabilir?

Kanepenin kenarına oturmuş, dil dökmeye devam ediyorum. Kelimelerin mantık süzgecimden geçmeden kendiliğinden aktığı süre boyunca kızımı, bana söylediklerini, söylemesine sebep olan o kişiyi, güneş batınca korkudan titreyerek yılan gördüğünü haykıran Jen'i ve merhum kocamı düşünüyorum. Anılar oyundaki köstebek gibi bir oradan bir buradan fırlayıp duruyor. Plastik tokmakla ne kadar vurursam vurayım işe yaramıyor, asla tükenmiyorlar. Ne zamanki kendime, beni ben yapan şeylerin bu anılar olduğunu hatırlatmam gerekse tekrar tekrar canlanmaya devam ediyorlar.

Hastalarınıza iyi bakmanız takdire şayan, diyor Müdür Kwon. Fakat her defasında onlara böyle bağlanırsanız, bu işe uzun süre devam etmeniz zor gibi. Çalışmaya devam etmek istiyorsunuz, değil mi? Ama bu kadar hassasken nasıl olacak? Sizin bu hâliniz bizi de üzüyor. Bugün eve biraz erken gitmeye ne dersiniz? Son birkaç gündür burada uyuyormuşsunuz. Eve gidip bir güzel dinlenin. Kendinize lezzetli yemekler hazırlayın.

Ayağa kalkıp benim için kapıyı açıyor. Başka bir şey söyleyemeden kapı dışarı ediliyorum. Odaya döndüğümde Jen'i çocuksu bir ifadeyle yoğurdunu yerken buluyorum.

Bir müddet yanında oturuyorum. Gürültüsüz, huzur dolu bir öğleden sonra. Gözlerimi kapattığımda bir şeyin üzerime üzerime geldiğini hissediyorum. Sanki farkında olmadan çok ufak bir tahta parçasını devirmişim de o tahta parçası düşerken daha büyük bir başkasını devirmiş, ardından o da bir başkasını ve sonunda devasa bir dalga misali hepsi birden üzerime geliyormuş gibi.

Bakımevinde kaldığım birkaç günün ardından döndüğümde evde kimseyi bulamıyorum. Tik tak. Saatin saniye ibresi döndükçe içerideki sessizlik ve huzur artıyor. Hiç dinlenmeden ileriye, sadece ileriye giden şu zaman yine peşinden neleri sürüklüyor, kimbilir. Her bir tik tak sesiyle daha da yaklaşan o şey ne? Ayakkabılarımı çıkardıktan sonra kapının önüne oturup bir süre öylece duruyorum. O ve kızım gittiğinde bu ev eski hâline dönebilir mi? Sanmam. Artık çok geç.

Radyonun tuşuna bastıktan sonra evdeki tüm pencereleri ardına kadar açıyorum. Gün boyu sıcaklığını yayan güneş, ışığını oturma odasının her köşesine ulaştırıyor. Banyoya girip büyük leğene su dolduruyorum. Deterjan ekleyip köpürttükten sonra içine batırdığım süngerle lavaboyu siliyorum. Klozeti ve banyo zeminindeki su lekelerini temizliyorum. Yoğun, mis gibi bir koku yayılıyor. Önce kızımın odasına sonra O'nunkine girip çarşaflarını pencere pervazına asıyor, yastık kılıflarını ve havluları toplayıp kaynatıyorum. Ocağın etrafındaki lekeleri ovuyor, musluk kolunu silip masa ve sandalyelerin tozunu alıyorum. O'nun odası olduğu gibi duruyor. Duvarın bir tarafına yığılı kitaplar, yatay duran bavul, şifonyerin üstüne dizili parmak büyüklüğünde bebekler ve küçük askılığı dolduran giysiler. Bu evi terk etmesi için O'na neredeyse yalvardığımı unutmuş mu?

Söylediğim onca şeye rağmen neden pılı pırtıyı toplayıp gitmiyor? Yoksa beni takmıyor mu? Belki de gidebileceği bir yer yoktur. Yarın veya öbür gün buradan ayrılacak mı peki?

Kızım aradığında tüm bunları O'na gerçekten söyleyip söylemediğimi sormuştu. Sesinde en ufak bir duygu kırıntısı yoktu. Öfkesini güçlkle bastırdığından mı yoksa öfkelenecek kadar enerjisi olmadığından mı öyleydi bilemiyorum. Arkadan gelen konuşma ve müzik seslerini, kopan alkış tufanını duyabiliyordum. Bu da gösteriyor ki o sırada kütüphane ya da sınıf gibi nezih bir ortamda değildi.

Hayatını bu şekilde başboş yaşayacaksan evimden çık, derken bunu kimbilir kaçınıcı kez tekrarlıyordum.

Telefonun diğer tarafından hiçbir yanıt gelmedi. Sitem etmesini, kızmasını hatta küfretmesini bekledim ama anlaşılan kızım artık sessiz kalmaya karar vermişti. Sessizliğin bazen ne kadar güçlü ve ürkütücü bir silah olabileceğinin farkındaydı.

Temizlik akşam saatlerinde bitiriyor. Komşuların sıradan günlük yaşantısı, iştah açıcı baharat kokuları, birbirine karışan konuşmaları, ruh hâlleri ve duyguları ardına kadar açık pencerelerden içeri süzülüyor. Avlu kapısının açıldığını sonra usulca kapatıldığını duyuyorum. O geri dönmüş olmalı.

Aa, evdeymişsiniz. Akşam yemeği yediniz mi? İş yerinde biraz sandviç hazırlamıştım, yer misiniz?

Kıyafetlerini değiştirip ellerini yıkadıktan sonra birkaç parçaya böldüğü sandviçi masaya getiriyor. İnce ekmek arasına hiç boşluk kalmayacak şekilde yerleştirilmiş renk renk sebzeler ve beyaz et. İstemeye istemeye mutfağa gidip iki fincan sütle dönüyorum.

Ben süt içemiyorum, diyor. İçince karnım ağrıyor da.

Karşılıklı oturmuş, marulun ufalanma ve kuru ekmeğin

bulamaca dönüşme sesleri eşliğinde sandviçlerimizi çiğnerken birkaç gün önce yaşananları tamamen unutmuş gibiyiz. Yutmakta zorlanıyorum. Biber turşusu ve acı baharatlar yüzünden olmalı. Belki de O hazırladığı içindir. Ya da böyle can sıkıcı bir şekilde karşılıklı oturduğumuz için. Daha fazla dayanamıyorum ve sandviçi bırakıp merak ettiğim şeyi soruyorum.

Nereye gideceğine karar verdin mi?

Sakince sandviçini çiğnemeye devam ediyor. Ödeyemeyeceği parayı borç aldığı için kızımın hatalı olduğunu söyledikten sonra bu borcun beni hiçbir şekilde ilgilendirmedigine açıklık getiriyorum. Kendi evimde ikisini aynı odada kalırken görmekten hazzetmediğimi de anlatıyorum.

Bildiğiniz gibi burası için dört aylık kirayı peşin ödedim. Ev masraflarını da karşıladım. Siz de kabul ettiniz, diyor başını kaldırıp bana bakarak.

Marulun ağzının içinde ktırdadığını duyuyorum.

Böyle aniden gitmemi söylediğinizde ne yapmam gerektiğini inanın ben de bilmiyorum. Açıkçası bunun için param da yok.

Sandviçini bırakıp usulca ağzının kenarını siliyor.

Sakıncası yoksa canınızı sıkan şeyin ne olduğunu bana söyleyebilir misiniz? diyor süt fincanının yüzeyinde yoğunlaşan su damlalarıyla oynayarak.

Sütümden bir yudum alıyorum. Burnuma gelen kötü koku yüzünden midem kalkınca sütü olduğu gibi geri fincana tükürüyorum. Bu şekilde dikkat dağıtarak konuşmadaki üstünlüğü elimde tutmaya çalışıyorum belki de.

Bak şimdi, diye başlıyorum uzun bir sessizliğin ardından.

Bu evin kızıma değil bana ait olduğunu söyledikten sonra evlilik çağındaki evladımın erkek arkadaşının olmaması-

nın, evlenmeyi düşünmemesinin canımı sıktığını anlatıyorum. Boğazıma kadar dayanan sözcükler aniden fırlayıveriyor sanki ve ben onları durdurmak için en ufak bir çaba harcamıyorum artık. Dudaklarından dökülecek sözcükleri duymamak için nefes almadan konuşmaya devam ediyorum.

Kızımın düzgün biriyle tanışıp evlenmesini istiyorum. Ondan çok daha kabiliyetsiz kişiler bile evlenip çoluk çocuğa karıştı. Kurdukları yuvada mutlu ve huzurlu bir ömür sürüyorlar. Benim kızım ne yapıyor peki? Bu sıcakta, pislik içindeki yollarda saçma sapan şeylerle zamanını harcıyor. Tüm bunları hiçbir şey yapmadan izlemenin nasıl hissettirdiğini biliyor musun? Bir kez olsun kendini benim yerime koy. Bir ebeveyn gibi düşün.

Yüzüme ateş basıyor.

Sanırım Green'in ömrünü nasıl geçirmek istediğini bilmiyorsunuz. Bir keresinde bana, annesinin kendisini dinlemek istemediğini söylemişti. Onu sadece bir kez dinleseniz bile yeter. Green'in de gelecekle ilgili kendi hayalleri var.

Neyini dinleyecekmişim. Evimde birlikte kalmanıza tanık olmak bile yeterince korkunç, diyemeden kelimeler boğazımda düğümleniyor. Gecenin karanlığında ikiniz yan yana yatarken ne yapabilirsiniz? Kocamın bana ya da benim ona verdiğim zevkin aynısını birbirinize verebilir misiniz? Tıpkı anne babanın seni yaptığı gibi ya da kocamla birlikte kızımızı yaptığımız gibi, siz de kendinize benzeyen bir çocuk yapabilir misiniz? O'nu köşeye sıkıştırıp utandırmak ve çenesini kapatmasını sağlamak için illa bu sözcüklerin açık açık ağzımdan çıkması mı gerekiyor? Başını sallayarak bana hak vermesi ve af dilemesi için bu kadarı yeter mi?

Bak, diyorum. Benim kızım öyle biri değil. Biliyorum. Kızımı gayet iyi tanıyorum.

Ebeveynler hep böyle düşünür. Ama biz otuzumuzu geçtik. Artık çocuk değiliz.

Elimle kendimi yelpazelemek isterken yanlışlıkla fincanı deviriyorum. Bembeyaz süt yemek sehpasını ıslatıp yere damlıyor. Ayağa fırlıyor hemen. Bir anda kontrolümü tamamen kaybediyorum.

Söyleyeceklerim daha bitmedi. Otur! Otur da dinle, diyerek O'nu geri oturtup konuşmama devam ediyorum.

Madem öyle açıkla bana, diğerlerinden hiçbir eksiği olmayan kızım, çalıştığı yerde neden böyle muamele görüyor? Ya da her gün sokaklarda neden eleştiri oklarının hedefi hâline gelmek zorunda? O kadar akıllıysan, kızıma neden bu şekilde davranıldığını söyle hadi. Canımı sıkan neymiş! Hah, soruyorsun bir de. Ne aptalca bir soru. İkinciz de benim geri kafalı olduğumu düşünüyorsunuz, değil mi? Yaşlandığım için hiçbir şey bilmediğimi, bu yüzden de beni görmezden gelebileceğinizi sanıyorsunuz.

Kelimeler mantık ya da düzen gözetmeksizin cesurca çıkıyor ağızımdan. Ben bağırıp çağırırken O, mutfağa gidip bez getiriyor.

Green'i mutsuz ettiğimi mi düşünüyorsunuz? diye soruyor dökülen sütü sakın sakın silerken. Sizce ona zarar mı veriyorum?

Evet. Öyle tabii. Kızımı mutsuz ediyorsun. Senin yüzünden kızım da ben de çok mutsuzuz.

Tüm gücümle kendimi sıksam da gözlerimin öfkeden seğirmesini engelleyemiyorum.

Peki ya Green mutsuz değilse? diye soruyor devrilen bardağı düzeltirken. Sonuçta herkes istediği hayata kendi karar verebilir.

İsteddiği hayatmış! Senin neler çevirdiğinden annenle babanın haberi var mı? Hangi ebeveyn böyle bir yaşantıyı

kabullenebilir? Bir insanın hayatının sadece o kişiye mi ait olduğunu sanıyorsun? Yok öyle bir dünya!

Benim ebeveynlerim de başta çok karşı çıktı. Hele de babam. Babam... diye devam edecekken elimi sallayarak daha fazlasını dinlememe gerek olmadığını belirtiyorum.

Kendi yaşadıklarımı anlatmak istiyorum. Eğer sizin için sorun değilse.

Ânında başımı iki yana sallıyorum. Ne olur bırak da kızımın normal, sıradan bir hayatı olsun, diyorum neredeyse yalvarırcasına. Kızımdan ayrılmasını, peşini bırakmasını söylüyorum. Biricik evladımın bu dünyada göze çarpmadan basitçe yaşayabilmesine izin vermesini istiyorum.

Green'in neden sokaklarda olduğunu bir kez olsun düşünün, diyor sonunda sert bir tonla.

Hemen ardından da kızımın kira ve geçim masraflarını üstlenenin kendisi olduğunu ve bunu iki yıldan uzun süredir devam ettirdiğini ekliyor.

Sizce ben bunu ona hiç güvenmeden, düşüncesizce yapmış olabilir miyim? Önemsemediğim bir insan için yapar mıydım böyle bir şeyi? Para kazanmak benim için de meşakkatli. Bazen o kadar zorlanıyorum ki keşke ölsem diyorum. Bunca şeye rağmen hâlâ onunla ilgili konularda hiçbir hakkım olmadığını mı düşünüyorsunuz?

O'na tüm borcu ödeyeceğimi söylemek istiyorum. Ne kadar zaman alırsa alsın mutlaka ödeyeceğimi de. Ama kelimeler boğazımda düğümleniyor.

Eğer ben sizin çocuğunuz olsaydım bana ne söylerdiniz? diye sorduktan sonra sorularına devam ediyor. Biz yedi yıldır beraberiz, yedi yıl ne kadar uzun bir süre biliyor musunuz? Nasıl hâlâ Green'le aramda hiçbir ilişki olmadığını düşünemediğinize anlam veremiyorum. Bu kadarı biraz aşırıya kaçmıyor mu?

Soruları bitince sandviç tabağını ve fincanları temizleyip odasına giriyor.

Ertesi günün sabahı tam evden çıkarken telefonum çalıyor. Bakımevindeki işimi ayarlayan ajansın personeli. Yirmi yıldır üniversite hastanesinde başhemşirelik yapan bu kadının sesi resmi olmakla birlikte inanılmaz derecede tedirgin edici.

Hanımfendi, size hem evinize yakın hem de şartları iyi bir bakımevinde iş ayarladığımın farkındasınız değil mi?

Evet, diyorum adımlarımı hızlandırarak.

Jen bugün öğleden önce dördüncü kata taşınıyor. Müdür Kwon'u ikna etmek için daha fazla mı çabalasam yoksa Jen'e veda mı etsem? Bu düşünceler eşliğinde işe koşturuyorum.

Farkındasınız madem, neden öyle davrandınız? Bakımevlerinde işlerin nasıl yürüdüğünü bilmiyor musunuz? Müdür Kwon'un bu durumdan hiç hoşlanmadığı ortada.

Sokağın sonuna geldiğimde otobüsün kalkmak üzere olduğunu görüyorum. Tam o anda dengemi kaybedip bileğimi burkuyorum. Keskin bir acı saç diplerime kadar ulaşıyor. Kadın, olan bitenlerden habersiz konuşmasına devam ediyor.

Hem zaten yaşamlarının sonuna gelmiş bu insanlar için yapabileceğiniz ne var ki? İnsan üzülüyor ama elden ne gelir. Hayatın kuralı bu.

Hayatın kuralı mı? Kendisiyle alakasız her konuyu hayatın kuralı varsayıp onları gözden uzak bir yere kaldırıyor. Kullandığı ifade hiç hoşuma gitmiyor. Bu kadın muhtemelen her durumda aynı şeyi söylüyordur. Hatta kendi çocuklarına da bunu söylemeyi huy edinmiştir. Günü geldiğinde çocukları da kendi evlatlarına aynısını söyleyecek. Böylece hayatın kuralları ve gözden uzaklaştırılacak şeyler gitgide çoğalacak. Sonunda iki üç kişinin çabasıyla değiştirileme-

yecek kadar korkutucu, sert ve dağ gibi kurallar yığını olacak.

Demansının fazla ilerlemediğini ve bu kadar çabuk nakledilmemesi gerektiğini söyledim sadece. Bunda hoşlanılmayacak ne var ki? diyorum bir evin avlu kapısının önüne oturup bileğimi ovarken.

Kemiğin etrafında büyüyen şişliği hissedebiliyorum. Kapının arkasından havlama sesleri geliyor. Koca bir köpek koşarak yaklaşıyor ve kapı aralığından bana bakarak vahşice hırlıyor. Hızla ayağa kalkıp topallaya topallaya oradan uzaklaşıyorum. Her adımım bileğim sanki yarıyor ve içimdekileri dışarı akıtıyor. Öfke ve ihanet. Hüsrân ve kırgınlık. Tüm bu incinmişlik duygularının ortasında, gözümün önüne O'nun ve kızımın evimdeki nahoş manzarası geliyor.

Hanımefendi, Müdür Kwon çalışmanızdan memnun kalmadığını söylerse biz de bir şey yapamayız. Ayrıca şartları bu kadar iyi bir yeri zor bulursunuz. Size ne söyleniyorsa karşılık vermeden yapın. Anlaştık mı?

Hiç kimse zaten bildiği şeyin kendisine söylenmesinden hoşlanmaz. Görmezden gelmenin, sessizliği korumanın saygının bir gereği sayıldığı bu ülkede doğup büyüdüm ve yaşlandım. Öyleyse neden tam da şimdi bu meseleler, sanki ilk defa karşıma çıkıyormuşçasına aklımı kurcalıyor? Bu zamana kadar bana ne söylendiyse itiraz etmeden yaparak ömrümü geçirdiğim hâlde, neden şimdi kafama bu kadar takıyorum?

Jen kolları ve ayakları yatak bariyerlerine bağlı hâlde yatıyor. Bir o yana bir bu yana kıvranıp iniyor. Yanında duran iri yarı adamsa telefonda biriyle konuşuyor. Kemerindeki telsizden gelen cızırtılı ses ambulansın şu anki konumunu bildiriyor. Adam elini kaldırarak yaklaşmamı engelledikten

sonra Jen'i işaret edip onun yakında başka bir bakımevine nakledileceğini söylüyor.

Anne? Geldin mi? diyor Jen vücudunu bana doğru döndürmeye çalışarak. Şunları çöz, anne. Ayağımdakileri. Çok acıtıyor.

Burada neler olduğunu soruyorum. Adam cevap vermek yerine odadan dışarı çıkıp hemşireyi çağırıyor. Başhemşire koşa koşa gelirken o sırada koridordan geçen hastalar ve bakıcılar durup onu izliyor.

Hayır, bu mümkün değil, diyorum. Daha dün bana sadece odasının değiştirileceği söylenmişken bugün başka bir bakımevine gönderileceğini söylüyorsunuz. Sadece bir gece içinde üstelik. Akli dengesini yitirmesi ya da hiç yakınının olmaması ona bu şekilde davranmanızı gerektirmez.

Sadece bir günde alınmış kararla bir hastanın gönderileceği yer bellidir: Uyku ilacı verilerek gün boyu uyutulan hastaların, kalan hayatlarını ölümü beklemekle geçireceği bir bakımevi. Ses tonum gitgide yükselince başhemşire kolumdan tutup olay çıkarmamamı fısıldıyor. Sesindeki endişe ve hoşnutsuzluk emareleri çok belirgin.

Müdür Kwon odasında mı? diye soruyorum. Onunla konuşacağım.

Şu an burada değil. Dışarıda bir işi var.

Bu sırada bir hemşire daha içeri giriyor. Toplanan kalabalığı kovmaya çalışan adamdan ürken ihtiyarlar geri çekiliyor, bakıcıları onları sakinleştirip odalarına götürüyor.

Aa, neden böyle davranıyorsun. Gel benimle şöyle. Hadi.

Koridora çıkan profesörün karısı önümü kesiyor. Başhemşireyi yatıştırdıktan sonra kolumdan tutup yangın merdivenine doğru sürüklüyor beni.

Neyin var senin! Sana hiç yakışmayan şeyler yapmaya başladın. Bu yaşlı kadın senin yakının mı, ha? Gören de

sana mirasını bırakacak sanır. Seninle hiçbir bağı olmayan şu kadın için ortalığı boş yere velveleye veriyorsun.

Ayak bileğimden başlayan acı bacağımın tamamına yayılıyor. Sırtımda ağrı, el parmaklarımda ucunda karıncalanma hissediyorum. Merdivenin basamağına çöküp zonklayan gözlerimi ovarken profesörün karısı üzerime gelmeye devam ediyor.

Neden böyle davranıyorsun, söylesene? Sorun ne?

Başımı iki yana sallamakla yetiniyorum. Nereye gönderileceğini bile bilmeyen, bilekleri bağlı bu yaşlı kadına bakınca kendimi gördüğümü ona nasıl söylerim? İçime doğan böylesine güçlü bir sezgiyi nasıl açıklayabilirim? Sırtını dayayabileceği ya da güvenebileceği kimsesi olmaması onun suçu mu? Bu hâlini gördükçe elden ayaktan düştüğüm zamanlar için kızıma umut bağlamayı artık bırakmam gerektiğini hissediyorum. Belki ben de kızım da bu kadının gibi bitip tükenmez bir hayatın içine hapsedilerek ölümü beklemekle cezalandırılacağız. Böyle bir sondan kaçmak mümkün mü?

Her daim parmak uçlarında yükselip endişeyle uzaklardaki ölümü gözleyen zihnim gelecekte neden bu kadar korkuyor?

Öyle insanlar var ki benimle aynı yaşta oldukları hâlde yirmili, otuzlu yaşlarındaymış gibi yaşıyorlar. Dünya denen sahneyi ne zaman terk edeceklerine kendileri karar verebilecek insanlar. Zamanın onların tarafında olduğu insanlar. Onlar bu niteliklere doğuştan sahip. Belki de en başından beri yaşlı bir kadın gibi davranıyorumdur. Yaşlanma düşüncesine o kadar saplanıp kalmışım ki yapabileceklerim ve yapamayacaklarım arasına katı sınırlar çizmeye, olasılıkları birer birer ortadan kaldırarak hayatımı olabildiğince basite indirgemeye ve sadeleştirmeye kendimi kaptırmışım.

Hayatımı aşırı büyümüş zararlı otlardan arındırıyorum ki sonunda temizlenmiş bir yolda durup ölümün bana doğru yaklaştığını görebileyim. Bu saatten sonra yeniden başlama, karşı koymaya, savaşıma ve galip gelmeye inancım kalmadığından, kendimi monoton ve eksik ama güvenli ve olaysız bir yaşam sürdürmeye zorluyorum.

Bu yaptıkları doğru değil. Sen de farkındasın. Ona bunu yapamazlar, dedikten sonra aniden ayağa kalkınca ağırlığı-mı istemeden incinen ayağıma veriyorum.

Tırabzana tutunarak geri oturuyorum. Bir müddet sonra bu kez yavaş ve dikkatli bir şekilde kalkıyorum.

Şimdi bu hâlde olsa da geçmişte neler yaptığını biliyorsun. Buraya ilk yerleştiği zamanlar ziyaretine gelen onca insanın, bizden bu kadına iyi bakmamızı rica ettiklerini hatırla. Akli yerindeyken sana ne de güzel şeyler söylerdi. Şimdiyse onu bir çöp gibi dışarı atıyorlar. Sence yaşlandığımızda bize farklı mı davranılacak? Bizim de bir gün böyle yatağa bağlanmayacağımızın garantisi var mı? Sonsuza kadar genç mi kalacağını sanıyorsun? Düşün biraz!

Tüm bunları söylerken aklımdan geçen kişi Jen değil, bendim belki de. Ya da kendim bile değil, kızımdı. Dünyanın kuralı falan değil bu, benim davam. Burnumun dibine kadar gelen ve artık görmezden gelemeyeceğim davam. Derinlerde bir yerde gömülü bu sözcüklerin benimle mezara kadar gelmesi gerekirdi, daha hayattayken ağzımdan çıkması inanılır gibi değil.

Pencerenin ardında güneş batıyor.

Ağzımın içinde çıkan yaranın üzerinde dilimi gezdiriyorum, gitgide daha da büyüyerek yemek yememi ve yutkunmamı zorlaştırıyor. Tüm gün mideme giren tek şey birkaç bardak ılık su. Ağzımı açınca nefesimden yayılan açlık ko-

kusunu alabiliyorum. Etrafımdaki her şey fırıl fırıl dönüyor, beynim zonkluyor. Sızlayan dizlerime hafif hafif vurup ağrıyan omuzlarımı ovarken kendimi cesaretlendirmeye çalışıyorum.

Sakinleşmem gerek. Kendime hâkim olmalıyım.

Yaptıklarım yüzünden daha sonra pişmanlık duymaktan korkuyorum belki de. Jen'in başka bir bakımevine neden taşınmaması gerektiğini Müdür Kwon'a tane tane açıklıyor ve bunun gerçekleşmesi durumunda nasıl bir yol izleyeceğimi anlatıyorum. Düşündüğümde daha kısa süren bu konuşma için aldığım kararın zorluğunu ya da yüzleşmem gereken korkunun büyüklüğünü buradaki insanların anlamak isteyeceğini sanmıyorum. Hepsi sözleşmiş gibi bana karşı aynı muhalif ve alaycı tutumu sergiliyor.

Evet, sizi anlıyorum, diyor Müdür Kwon. Bu mesele- nin sizin açınızdan nasıl görüldüğünün farkındayım. Ama niyetimiz onu başımızdan atmak falan değil. Eğer demans konusunda uzmanlaşmış bir bakımevine taşınırsa buradakin- kinden daha iyi bir tedavi alabilir. Her neyse. Bir süre daha burada kalmasını sağlayacağım, o yüzden bu konuyu daha sonra tekrar konuşalım.

Müdür Kwon'un neden bir anda fikrini değiştirdiğini merak ediyorum. Ağzı laf yapan bu uyanık adamın aklında ne hesaplar dönüyor kimbilir.

Jen'in ayak bileklerinde bağ izleri var. Buruşuk koyu teni ve yaşlılık lekeleri yüzünden bu izler göze çarpmıyor. Aslında göze çarpmayan şeyler bundan çok daha fazla. Cılız kolunu battaniyenin altına sokuyorum.

Anne, çıkınımı buldun mu? diye fısıldıyor uyuduğunu sandığım Jen gözlerini kırpıştırarak.

Benden cevap alamayınca sesini daha da yükseltiyor. Görünen o ki kafasındaki şalter yine inmiş, akli yerinde de-

gil. Böyle anlarda, az sonra ne söylediğini bile hatırlamayacak bu kadın için yaptıklarım çok acınası ve gülünç geliyor bana. Bu düşünceleri zihnimden uzaklaştırmak istercesine omzuma birkaç kere vuruyorum.

Hı-hı buldum. Buraya, çekmeceye koydum.

Gerçekten mi? Nerede buldun?

Şeyde, resim çizen yaşlı adam vardı ya. Bağırıp duruyordu hani. Ondaydı.

Tahmin etmiştim. Bir güzel haşlasaydın onu.

İyice azarladım, merak etme.

Gerçekten buldun mu? Hani nerede? Nerede?

Çekmeceden fulara sarılı çıkını alıyorum. Takdir belgeleriyle teşekkür plaketleri, gazetelerle eski kâğıtlar, teneke kutularıyla cam şişeler iç içe girmiş bir hâlde.

Bak, işte. Bir başkası çalmaya kalkışırsa diye onu buraya, hiç kimsenin bulamayacağı bir yere koydum. Burada kimsecikler göremez.

Başını memnun bir ifadeyle sallarken büzdüğü dudaklarına tatlı bir gülümseme yayılıyor. Kafasını bir saniyeliğine başka yöne çevirse az önce aramızda geçen konuşmanın tamamı silinecek ve aynı soruları tekrarlayacak. Bu kadın o değerli gençlik günlerini neden heba etti? Tüm zamanını, enerjisini ve parasını kendisini hiç ilgilendirmeyen meseleler için neden harcadı?

Gece tam bakımevinden çıktığım sırada O'ndan telefon geliyor. Şimdiye kadar ne ben O'nu aramıştım ne de O beni. Bir kere bile telefonda görüşmediğimiz hâlde uzun zaman önce kaydettiğim numarası şimdi telefonumun ekranında. Gün boyu bana karşı mesafeli duran profesörün karısı, fırsattan istifade üstünkörü veda edip yanımdan uzaklaşıyor.

Telefonunuzu neden açmıyorsunuz? diye soruyor işe yeni başlayan genç kadın.

Açıp açmamakta tereddüt ederken ses kesiliyor.

Kaç çocuğun var? diye soruyorum, ne yapacağımı bilemez bir ifadeyle telefonuma bakarken.

İki tane. Bir kız, bir oğlan.

Günün yorgunluğundan ötürü yüzü şiş. Saçı yağlı ve çantasının sapı yırtık pırtık. Bir anda aklına gelivermiş gibi çantasından ufak giysi parfümünü çıkarıp vücudunun her yanına sıkıyor. Ucuz oda parfümlerini andıran koku etrafa yayılıp ânında yok oluyor.

Çocuklar kötü koktuğumu söyleyip duruyorlar da.

İlkokula mı gidiyorlar?

Biri ilkokulda, diğeri daha anaokulunda.

Hımm, fazla ilgi isteyen dönemleri desene.

Dar sokaktan her araba geçişinde birlikte binaların dibine çekilmek ve insanların gelişigüzel attığı çöplere basmak zorunda kalıyoruz. Hâlâ elimde tuttuğum telefonu endişeyle sıkıyorum.

Bu arada, sabah neden öyle davrandınız? diye soruyor ara sokağın neredeyse sonuna geldiğimizde.

Ben daha ne cevap versem diye düşünürken genç kadın konuşmaya devam ediyor.

Siz öyle konuşunca içim bir rahatladı ki sormayın. Geçim derdiyle kafam o kadar meşgul ki bu konuları düşünmeye vaktim olmuyor hiç. Bu sabah söylediklerinizde tamamen haklıydınız.

Tam ben Jen'in geçmişte yaptıklarından ve gençlik günlerinden bahsedecekken genç kadın kendi kendine konusurcasına bir şeyler anlatmaya başlıyor.

Annem de bakımevinde kalıyor. Haftaya ziyaretine gideceğimi söyleyip duruyorum ama o hafta bir türlü gelmek bilmiyor. Zamanım yok çünkü. Bu ay da gidemezsem tam dört ay olacak. Ama şöyle de bir gerçek var, çocukları zi-

yaretlerine gitsin gitmesin bakımevi aldığı para değerince onlarla ilgilenmek zorunda. Hastaların geçmişte nasıl yaşadıklarına bakmaksızın aldıkları paranın hakkını vermeliler. Bu kadarını yapmak çok mu zor yani? Lanet herifler!

Kadınla yollarımız ayrıldıktan sonra telefonum tekrar çalıyor. Açtığım anda O'nun sesini duyuyorum.

Neredesiniz? Hemen buraya gelmeniz mümkün mü?

Yağan yağmur bir süre sonra şiddetli sağanağa dönüşüyor.

Üniversitenin ana girişinin önünde polis ve sivillerden oluşan büyük bir kalabalık var. Yaklaşmaya çalışsam da kalabalık, girişi ve girişin önündeki insanları görmemi engelliyor. Epey ileride, birisi elindeki mikrofona doğru bir şeyler söylüyor ama etraftaki gürültü söylediklerini anlaşılmaz hâle getiriyor. Kızım da orada bir yerde duruyordu. Kavurucu güneşin altında insanlara seslendiği, broşür dağıttığı, gelip geçenlerin dikkatini çekmek için büyük uğraş verdiği okuldan uzak o yerde. Onu görmeyi hiç hayal etmediğim bir konumda.

Hava karanlık olduğundan tam yerini kestirmek zor. Kamda bu düşünceler dönerken kızımın orada olabileceğini düşündüğüm yere doğru yaklaşmaya çalışıyorum. Güçlü omuzları iterek ufak da olsa bir boşluk bulabilmek için çabalıyorum ama dip dibe duran bu insanlardan hiçbiri bana yol vermeye istekli görünmüyor. Başımı her kaldırışında gözlerimi kamaştıran ışığın, arabaların farlarından mı, polisin yaktığı projektörlerden mi yoksa etrafa kurulan aydınlatmalardan mı geldiğini bilmiyorum. İnsanların elindeki şeffaf şemsiyelerden ve yağmurluklardan yansıyan ışık her yöne dağılıyor.

Affedersiniz, biraz kenara çekilir misiniz? Yol verir misiniz lütfen? diyorum kamaşan gözlerimi ovarak.

Sesim sokağın gürültüsü ve kalabalığın bağırışları arasında eriyip gidiyor.

Yetkisi Olmayan Sorunlu Eğitmenler Kovulsun!

Birisi bağırdığında etrafımdakiler de kovulsun! kovulsun! diye bağırarak destek veriyor. Dip dibe duran insanlar yumruklarını havaya kaldırarak biraz daha öne doğru ilerlemeye çalışıyorlar. Sesleri sert ve agresif. Görmesem de herkesin tezahürata katıldığını tahmin edebiliyorum. İçlerindeki ateş bir anda yangına dönüşecek gibi.

O sıkışıklık arasında bir şekilde çantama uzanmayı başarıyorum.

Alo, neredesin? Nereye geleyim?

Telefonumu çıkarıp O'nu arıyorum. Nihayet telefonu açtığında yağmur çizmesi giymiş biri ayağıma basıyor. Dengemi kaybediyorum ve telefon yere düşürüyor. Hemen eğilip elimi uzatıyorum ama sayısız çizme arasında telefonu bulamıyorum.

Kutsal Bir Okulda Eşcinsellerin Yeri Yok!

Öfkeli sözcüklerin ardı arkası kesilmiyor. Güçlü omuzlar ve uzun kollar yıldırım istercesine her yönden çarpıp duruyor bana. Bir anda kendimi yağmurluklu, uzun boylu insanlarla çevrelenmiş hâlde buluyorum.

Green yaralanmış. şu an yoldayım, yanına gidiyorum. Her ihtimale karşı size de haber vermek istedim.

Beni arayıp bunları söylediğinde O'na neler olduğunu sormalıyđım. Belli belirsiz bir siren sesi duyuyorum. Renkli uyarı ışıkları yanıp sönüyor. İnsanlar aynı anda geri çekilince birkaç kişi yere düşüyor. Düşen insanların üzerine basmamaya çabalarken bir yandan da umutsuzca telefonumu arıyorum.

İnsanlar karşıdaki kalabalığa bağırıyor. Uzun zamandır bu ânı bekliyormuşçasına hakaretler savuruyorlar. Hiçbir

mantığı olmayan düzensiz cümleler havada karışarak devasa bir gürültü yığınınına dönüşüyor. Ürpertici, dehşet dolu duygular kalabalığın etrafını kuşatıyor. Hiç kimse ne dediğinin, ağızlarından çıkanın ne anlama geldiğinin ya da ne hissettiğinin farkında değil gibi. Karanlık bir öfkeye kapılmışlar. Nerede olduğunu, nereye gitmesi gerektiğini bilmeyen ben de onlardan pek farklı sayılmam.

Yağmur damlaları sertçe başımın üstüne düşüyor, saçlarımı ıslatarak yüzümden, ensemden ve omuzlarımdan aşağıya süzülüyorlar. Sırlıklam olmuş vicık vicık ayakkabılarımı yerde sürüyerek bir çıkış yolu arıyorum ama dört bir yanımda tıkalı, buradan kendi başıma çıkabileceğimi sanmıyorum. Kalabalık bir anda yön değiştirip hareket etmeye başlıyor. Bağırış çağırış seslerinden hemen sonra giriş tarafından çılgınlıklar yükseliyor. Pencerelelerin kırıldığını ve bir şeyin gürültüyle yere düştüğünü duyuyorum. Işıklar baş döndürücü şekilde titreşiyor. İçimdeki geri dönme isteğine karşı koyarak bir adım öne ilerliyorum sonra yarım adım daha. Yağmur şiddetini arttırıyor. Başımı kaldırıp baktığımda rengârenk yağmur damlalarıyla kaplı bir gökyüzü görüyorum.

Aklımdan dahi geçmeyen, geçmesini de istemediğim sahneler zihnimde canlanıp duruyor. Kızım orada. Büzülmüş ve korku içinde. Her türlü tehlikeye karşı savunmasız. Etrafını çevreleyen insanların kendisine ne yapacağını kestiremez bir hâlde.

Kin ve nefretin, hakaret ve şiddetin, zulüm ve öfkenin tam ortasında.

En derinlerde pusuya yatmış duygular, gözlerine yansıyan o gizli hisler tam şu anda, göz kamaştırıcı ışıklar tarafından ayırım gözetmeksizin uyandırılıyor.

Arka taraftan siren sesleri geliyor. Ağır ağır geri çekilen

kalabalığın arasında bir ambulans beliriyor. Aracın arkasına geçmeyi başarıp onunla birlikte yavaşça ilerliyorum. Birine sesleniliyor. Başta cılız çıkan ve gitgide daha da yükselerek netleşen bir feryat. Fakat bu seslere yaklaşıyorum. Ne olduğunu anlamadan yine koca çizmelerin arasında sıkışıp kalıyorum. Ambulansın durduğu yerden yükselip alçalan bazı sesler duyuluyor: Yol verin! Bindir! Kapıyı kapat! Biri mi yaralandı? Ambulans geldiğine göre durumu ağır olmalı. Ya kızımsa? Kalbim hızlı hızlı çarpmaya başlıyor. Sıcak kan ensemden başıma doğru yükseliyor. Vücudum zangır zangır titrerken yüzüm patlayacakmışçasına yanıyor. Her an altıma kaçıracakmış gibi hissediyorum. Çişi gelen bir köpek gibi inleyerek yanımdaki kişinin kolunu tutuyorum.

Bakar mısın, yardım et n'olur. Beni oraya götür.

Önce dinler gibi başlarını bana doğru eğen insanlar, elimden sıyrılıp yanımdan uzaklaşıyorlar.

Teyze, burada durmamalısın. Şu taraftan çıkabilirsin, diye uyarıyor genç adamlardan biri.

Siren seslerinin arasına korna gürültüsü karışıyor. Refleksle adamın çantasına yapışıyorum.

Buradan çıkmama yardım et, lütfen. Şuraya. Ambulansın durduğu yere beni götürür müsün? Ya da boş ver, tuvalet nerede biliyor musun? Altıma kaçırmak üzereyim. N'olur yardım et. Çıkar beni buradan.

Adam tereddütle bana bakıyor. Ovuşturduğum gözlerimi kırıp duruyorum, şiddetli sağanak yüzünden onları açık tutmak çok zor. Hiçbir şey göremiyorum. Adam yanımdakine bir şeyler söyledikten sonra var gücüyle insanları iterek yolu açmaya koyuluyor.

Bana tutunun. Peşimden ayrılmayın.

Yere oturmak istiyorum. Rahatça uzanmak, derin derin nefes alıp vererek sakinleşmek istiyorum. Buradan çok

uzaklarda bir yerde, yaşananları haberlerde izler gibi umarsızca, vah vah neler olmuş böyle, demek istiyorum. Oysa bunu yapmak anbean daha da zorlaşıyor. Çevremi kuşatan insanlar ve evren tarafından gittikçe merkeze itiliyor ve orada durmaya mecbur bırakılıyorum. Hadi bakalım, şimdi ne yapacaksın, diye soran gözlerini üzerime dikmiş beni izliyorlar. Buradan kurtulmak için canımı dışıma taktığımı görünce de, böyle yapacağını biliyorduk, dercesine dik dik bakıyorlar.

Işıkları yanan küçük bir restorandan zar zor izin koparak tuvalete giriyorum. Mutfağın hemen yanındaki küçük ahşap kapıyı açıp da içeri girince karşıma ufak bir lavabo ve klozet çıkıyor. Bacaklarıma yapışan ıslak pantolonumu indirmeyi başarıp da klozete oturur oturmaz uzun süredir içimde tuttuğum sıvı dışarı fişkınıyor. Hepsini bir kerede boşaltacağımı düşünsem de idrarım az sonra ince bir sızıntıya dönüşüyor. Çıkan yellenme sesinden zerre utanmaksızın kendi kendime mırıldanıyorum.

Olacak şey değil. Aklım almıyor.

Ensemi cayır cayır yakarcasına yukarı tırmanan alev yüzüne ulaşıyor. Şakaklarımdaki damarlar atmaya başlıyor. Başım her an patlayacak gibi. Kontrolden çıkmış bir vücut. Kontrolden çıkmış düşünceler. Benden geriye kalan her şey artık kontrolüm dışında.

İyi misiniz?

Dışarıda bekleyen adam, restorandan çıktığımda yanıma geliyor. Keşke iyi olup olmadığımı sormasa. Bu soru şu anda benim için karşı konulamayacak derecede cezbedici bir yem. Olta fırlatıldığı anda içimdeki sözcükler, güçlkle zapt ettiğim duygular kolayca takılıverecek kancaya. Kontrol edilemez düşünceleri zihnime çekerek savunmasız bırakacak beni. Üşüyorum. Yağmurda ıslanmış bir hayvan gibi tir tir titriyorum.

Buraya protesto için gelmediniz, değil mi? Şemsiyeniz bile yok. Baştan aşağı ıslanmışsınız.

Cep telefonunu kullanabilir miyim? Birini aramam gerek.

Midem bulanıyor. Başımı eğersem o an kusacağım. Telefon elimde ama kızımın numarasını hatırlayamıyorum. Hep hızlı aramayı tuşlayarak arardım. Kızımın telefon numarasını bile bilmiyorum. Kendi evladımı arayamıyorum. Bundan başka bilmediğim ne çok şey vardır kimbilir. Yağmurun altında, elimde telefon sızlanmaya başlıyorum.

Tüm bunlar ne böyle? Tanrı aşkına, neler oluyor? Ben... Ben böyle şeyleri hayatımda ilk defa görüyorum. Biri... Biri mi yaralandı? Biliyor musun? Ne... Neler olduğunu biliyor musun?

Gözüme dolan ılık bir şey ânında yağmur suyuna karışıyor. Adam biraz tereddüt ederek konuşmaya başlıyor. Yaşlı bir kadının rahatça anlayabileceği şekilde, özenle seçtiği kelimelerle cümle kurmaya çabalıyor ama sonunda alternatif olmayan, basitleştirilemeyen bazı sözcükler dökülüyor dudaklarından. Uygunsuz. Eşcinsel. Vasıfsız. Lezbiyen. Anormal. Asla duymak istemediğim bu sözcükler içimdeki kilitli kapıyı açıyor ve güçlükle kontrol altında tuttuğum duygular tüm bedenime yayılıyor.

Kızım gibiler ortada, bir yanlarında destekçileri, diğer yanlarındaysa onlara karşı çıkanlar. Öbür tarafta da kalabalığı dağıtmaya çalışan polis ve okul personeli. Peki ben hangi taraftayım? Ne kadar zamandır oradayım? Bu adam hangi tarafta duruyor? Sesli bir şekilde soramayacağım sorular zihnimde dönüyor.

Bacaklarım aniden beni taşımayı bırakıyor ve olduğum yere çöküveriyorum.

Yolun ortasına oturamazsınız. Kalkın lütfen.

Adam koltukaltlarımdan tutarak beni hemen ayağa kaldırıyor.

Dizlerim kırılacakmışçasına ağrıyor, insanlar bırakmadı ki geçeyim, telefonumu da kaybettim, kızımın numarasını bilmiyorum, diye ağızda gevelerken gözyaşlarımı daha fazla tutamıyorum. Kontrolümü kaybetmiş bir hâlde ayakta dikildiğim sırada, yağmur hiç durmadan yağmaya devam ediyor. Uzakta, üniversite girişinde bir çığlık kopuyor.

Ertesi gün işe gitmek yerine kızımın kaldırıldığı hastaneye gidiyorum. Bulutlar tamamen dağılmış olsa da hava hâlâ nemli ve sıcak. En sıcak dönemlerini geride bırakan yazın, yerini yavaş yavaş sonbahara bıraktığı hissediliyor.

Günaydın. Çok sarsılmış olmalısınız.

Hastane lobisine girdiğim anda biri bana doğru yaklaşıyor.

Bir keresinde evinizde karşılaşmıştık. Geceyi orada geçirmiştim. Hatırlamadınız mı beni?

Refleksle elini tutup başımı sallıyorum. Bademciklerim şiştiğinden sesim çıkmıyor. Her yutkunmamda sanki sip-sivri bir diken geçiyor boğazımdan. Ağlamaklı bir ifadeyle kızımın adını söylüyorum. Bu sırada bir kişi daha geliyor yanımıza. İkisi kendi aralarında kısık sesle bir şeyler konuşuyor. Yüzleri sis inmiş gibi bulanıklaşıp iç içe geçiyor. Birisi titreyen elimi tutuyor ve nazikçe omzuma sarılıyor.

Endişelenmeyin. Green'in durumu ağır değil. Bir süreliğine yoğun bakıma alındı ama yakında çıkacak.

Bu rahatlatıcı sesin ardında gizlenmeye çalışan kaygı, gerilim, korku ve sıkıntıyı hissedebiliyorum.

Yoğun bakım mı? diyorum boğuk bir sesle.

Green iyi. Ama Yunji'nin durumu kritik. Gyeonggi de öyle. Hani şu ilkokul öğretmeni olan arkadaş. Diğerisi ise araştırma merkezinde çalıştığını söyleyen kişi. Hatırladınız mı?

Biri beni havaya kaldırmış döndürüyor âdeta. Ayakta durabilmek için birbirimizin koluna girmiş, neredeyse yapışık

bir şekilde yürüyoruz. Yanlarından geçerken pijamalı hastalar ve tekerlekli sandalyeyi iten kişiler dönüp bize bakıyor. Nihayet üçüncü kattaki yoğun bakım ünitesinin önüne kadar ulaşmayı başardığımızda, bekleme koltuğunda oturan O'nu görüyorum. Bizi fark edince ayağa kalkıyor. Bir yanı-ğı yumruk yemiş gibi şiş. Alnına beyaz bandaj sarılı ve bir kolu alçılı.

Sizi de endişelendirdik. Telefonunuzu kaybettığınızı bil-miyordum. Arayıp durdum ama açan olmadı. O karmaşa içinde akıl edemedim.

Kuru dudaklarının ortasındaki çatlaktan kan sızıyor. O'na mendil uzattıktan sonra uzun bekleme koltuğunun kenarına bırakıyorum kendimi. Koridorun zemininde bir noktaya gözlerimi dikiyorum. Şakaklarım matkapla delini-yor sanki. Yok hayır, sivri bir şey kafamın içinde hiç dur-maksızın büyüyor.

Belki bir diken. Ya da çivi.

Kimbilir ne zamandır bu şeyi içimde büyütüp besliyo-rum. Beni dış dünyadan ve insanlardan koruyacağını san-dığım bu şeyin beraberinde getirdiği acı öylesine korkunç ki. Başımdaki ağrı şiddetini arttırırken tek yaptığım endişe içinde geçmesini beklemek. Yalvarırım dur artık. Yakarışım sadece ağzımın içinde yuvarlanmakla kalıyor.

Dedikleri gibi kızım iyi. Bana doğru yürüdüğünü gördü-ğüm an içimdeki ağır duvar yıkılıyor ve ışık ya da hava diye tanımlayabileceğim bir şey içeri süzölmeye başlıyor.

İyi misin? Bir şeyin yok, değil mi?

Bu soruyu ancak kesik alnını, derisi soyulmuş dirseğini ve eksik ayak tırnağını iyice inceledikten sonra sorabiliyo-rum.

Yoğun bakımdakilerin durumu nasıl? Çok mu ağır? diye soruyor bekleme koltuğunun etrafında duran kişilere ba-karak.

Onlarla konuştuktan sonra tekrar yanıma gelip elimi tutuyor.

Anne.

Bu tek kelimeyi söyledikten sonra bir müddet sessiz kalıyor. Burun çekişleri çok geçmeden iniltili ağlayışa dönüşüyor. Darmadağınık saçları ıslanan yüzüne yapışıyor. Anlaşılan yoğun bakımdakilerin durumu ağır. Neyse ki kızım onlardan biri değil, diye düşünerek rahatlıyorum.

Kızımın telefonundan başhemşireye ve profesörün karısına mesaj gönderiyorum. Koridora daha fazla kişi doluyor. Yoğun bakımdakilerin aileleri de geliyor. Hastayla şu an görüşemeyeceğini öğrenen yakınları, yanıma oturup dalgın dalgın yere bakıyorlar. Bu hâllerini görünce evlatları yoğun bakımdayken kızımın sağ salim çıkmasına sevindiğim için kendimden utanıyorum. İçim henüz tam anlamıyla rahat değil, kızımı bir an önce eve götürmek istiyorum.

Yunji'nin belden aşağısı felç kalabilir.

Kızımı bir şeyler atıştırması için ikna edip kafeteryaya götürdüğümde ağzından çıkan ilk cümle bu oluyor. Yunji, yoğun bakımda yatan iki kişiden biri muhtemelen. Hangisi diye sormuyorum. Kızımın bu çocukları daha fazla düşünmesini istemiyorum.

Tamam, önce midene iki lokma girsin. Konuşma da ye biraz hadi, diyorum neredeyse yalvarırcasına.

Elindeki kaşığı bırakıp tekrar anlatmaya başlıyor, kederli ve perişan iç çekişler arasında kendi kendine konuşur gibi.

İnsanlar yere düşmüştü. Üstlerine bastılar. Bir şeyler fırlattılar. Polislerin gözü önünde. O kadar insanın gözü önünde. Sıska kız çılgınlık atıyor, acıyla feryat ediyordu. İnsanlarsa... Yo hayır, insan bile değil onlar. Aşağılık şerefsizler.

Dudaklarına götürdüğü eli titreyen bir yaprak gibi. O, yanında oturuyor, kollarını kızımın omzuna sarıyor.

Anne, sopayla bile... Neydi adı? Ha, beysbol sopası. İşte onunla gelenler vardı, inanabiliyor musun? Hava karanlıktı. Net görünmüyordu. Ama çok, çok kalabalıklardı. Daha önce hiç görmediğim insanlar. Oradaydılar.

Önce bir şeyler ye, diyor kızımın yanındaki, eline kaşığı tutuşturarak.

İki lokma da olsa ye hadi. Midene bir şeyler girmeli. Yedikten sonra konuşalım, diye ekliyorum ben de.

Nihayet yemeye başlıyor. Kaşığıyla çorbasına pilav ekliyor biraz. Çenesinden süzülen gözyaşları tabldota, çorbaya damlıyor. Hemşire görünümlü birkaç kişi bize bakıp duruyor. Pilavdan bir kaşık alıp kendi ağzıma götürüyor, şapırdatarak çiğnedikten sonra yutuyorum. Küçük çocuğuna yemek yemeyi öğreten bir ebeveyn misali. Aaa, diyerek ağzını kocaman açtırdıktan sonra nasıl çiğneneceğini öğreten, yutup yutmadığını kontrol eden bir zamanlarki ben ve kızım gibi.

Karşımda oturan bu iki genç, başları önde yemeklerini yiyor. Elimi uzatsam dokunabileceğim kadar yakınımındalar ama şimdiye kadar, benden ne kadar uzakta, nerede ve nasıl durduklarını fark etmemiştim. Artık her şey daha net. Bu iki genç, hayatın tam ortasında duruyor. Hayal ya da düşlerde değil, sağlam bir zemin üzerinde. Benim gibi. Diğer herkes gibi. Korkunç ve acımasız hayatın merkezinde. Durdukları yerden gördüklerini, görmek istediklerini ya da göreceklerini hayal dahi edemiyorum.

İçimden yükselen sıcak bir şeyler boğazımı tıkadığından pirinç tanelerini yutamıyorum.

O gün kaç kişi, saat kaçta ve neden toplandı? diye soruyor muhabir.

Haksız yere işten çıkarılmaya karşı bir protestoydu yalnızca. Her zamanki gibi ben ve diğer iki öğretim üyesiydik.

Başka sivil toplum kuruluşlarından gelenler, üç öğrenci ve tanıdığım birkaç kişi vardı, diye cevaplıyor kızım.

O günün sabahı üniversite yönetimiyle resmi bir toplantınız olduğu söyleniyor?

Vardı ama iptal edildi. Dekan ya da rektör olmadan neyin toplantısını yapacaktık? Kiminle görüşecektik? derken elindeki plastik su şişesini gürültülü bir şekilde eziyor.

Sonuç olarak sizin talep ettiğiniz şey, bu kişinin üniversite kadrosuna geri alınması, doğru mu?

Ortada kadro falan yok ki. O da ben de saat başına ödeme alan öğretim görevlileriyiz. Kıdem tazminatı ya da emeklilik maaşı almayı beklemiyoruz zaten. İşten çıkarılan eğitmenin sözleşmesi bir yıllıktı. Hatta bir yıl bile değil, dokuz ay.

Bu kişinin göreve geri alınmasını istemiyorsunuz yani?

Bizim tek istediğimiz bir özürdü ve de gelecekte böyle bir şeyin tekrarlanmayacağına dair bir söz. Üniversite yönetimi saçma sapan sebeplerle bir öğretim görevlisini kovdu. İşten çıkarılma gerekçeleri mantıklı olsaydı anlayışla karşılardım, öğrencilerin, eğitmeni değerlendirdiği anket sonuçları çok kötü çıksaydı mesela. O zaman bu, işten atılması için makul bir sebep olurdu.

Muhabir küçük not defterine bir şeyler karalıyor ama kızımın söylediklerine kulak astığını sanmıyorum. Motorlu kurye üniversitenin kapısından içeri giriyor. Ürken güvercinler aynı anda havalanınca pankartlardan birkaçı yere devriliyor.

Üniversite yönetiminin işten çıkarılma sebebi olarak gösterdiği, uygunsuz dersler meselesi hakkında ne düşünüyorsunuz? Söz konusu öğretim görevlisinin derslerde yakışsız konulardan bahsettiğini söylüyorlar.

Bahane bunlar. Kendilerini haklı göstermek için uydurdukları mazeretler. Bir saniye, diyen kızım elini sallayarak birine sesleniyor.

Saçını atkuyruğu yapmış bir kadınla yuvarlak çerçeveli gözlük takan adam yanına geliyor.

Derslerin içeriği gerçekten uygunsuz mu değil mi bu öğrencilere sorun.

Muhabir, öğrencilerle konuşurken kızım sessizce kenarda duruyor. Uzakta oturmuş onu izlerken aklından neler geçtiğini, neye baktığını, nasıl hissettiğini anlayamıyorum. Anlayamadığım tüm bu belirsizlikler endişe ve sıkıntı veriyor bana.

Peki böyle bir filmi öğrencilerine izletmesi gerekli miydi? diye soruyor muhabir, kızıma dönerek.

Dersin bir parçasıydı sonuçta. Öğrencilerin ödev konusuydu. Film izledikten sonra üzerinde tartışmaları ve düşüncelerini yazıp teslim etmeleri gereken bir ödev. Bu yüzden mutlaka izlenmesi gereken bir film. Öyle olmasa bile, öğretmenler ders içeriğini seçme hakkına sahiptir. Hep bu şekilde süregelmiştir. Bu hak benim için de diğer hocalar için de geçerlidir.

Bir an için kızımın bana baktığını sanıyorum ama hayır, yüzü tamamen muhabire dönük. Ağırlığını bir ayağına vermiş ve bir eli belinde, bu duruşuyla öfkeli görünüyor.

Bu arada sizin, kovulan öğretim görevlisiyle ne tür bir ilişkiniz var?

Meslektaşız.

Aranız bayağı iyi öyleyse, doğru mu?

Pardon da siz, sırf arkadaşımı savunmak için mi burada olduğumu sanıyorsunuz? Hem de başka bir üniversitedeki iki dersimi ekmişken. Bu mesele diğer hocalar için ne kadar önemliyse benim için de bir o kadar önemli. Bildiğiniz üzere, ders içeriğini seçebilmek bir öğretmenin en temel hakkıdır.

Muhabir, kızımın sözünü kesiyor.

Peki, eşcinselliği destekliyor musunuz?

Cevabını duyamasam da az çok tahmin edebiliyorum. Kızım gerçeği gizlemeyi ya da üzerini örtmeyi bilmez. Ya hep ya hiç mantığıyla düşünür. Onun için bir şey ya iyidir ya da kötü, gerisi önemsizdir. Bu huyunu merhum kocamdan almış. Belki de gençliğine vermek lazım. Çünkü gençlik ahmaklıktır. Az önce masanın etrafında fırıl fırıl dönerek şarkı mırıldanan ufaklık, çekine çekine yanıma yaklaşıyor. Uzanıp minik narin elini tutuyorum. Parmakları yeni haşlanmış pirinç kadar yumuşak. Ağzıma götürsem dilimde dondurma gibi hemen eriyiverecek âdeta.

Sıcak, değil mi? Gel bakalım buraya. Gel.

Sıcak, diye cevaplıyor ufaklık.

Annesinin şu an yoğun bakımda yattığını biliyor mu acaba? Ona neler olduğu hakkında bir fikri var mıdır? Ya da babası hastanede annesine refakat ederken anneannesiy-le dedesinin, bu yakıcı güneşin altında etrafa neden öfkeli bakışlar attığının farkında mı? Güçlü kollarıyla kendisini kucaklayan annesini, bir anda tekerlekli sandalyede gördüğünde, bu çocuğun yüzü nasıl bir ifade alacak? Düşünceler zihnimde dönerken çocuğun anneannesiy-le dedesinin durduğu tarafa bakmamak için kendimi zorluyorum. Belki de bu yaşlı çiftte bir özür borçluyum. Tüm bunların çocuğumu yanlış yetiştirmem yüzünden yaşandığını itiraf etmem ve önlerinde eğilip gözyaşı dökmem gerek. İyi de kıymetli evlatlarının kendi kızım yüzünden yaralandığını onlara nasıl söylerim? Kimsenin suçu değildi diyerek beni teselli etmeye çalıştıklarında akıllarından neler geçeceğini düşünmek bile istemem.

Ufaklığı kendime doğru çekip alınıdaki teri siliyorum.

Buraya oturmak ister misin?

Yanımda oturan bu meşe palamudu kadar ufak çocuğu,

katladığım birkaç broşürle yelpazeliyorum. Yumuşacık düz saçları hafifçe dalgalanırken banktan sarkan ayaklarını keyifle sallıyor.

Muhabir sorularına devam ediyor.

Peki partnerinizle ne kadar süredir berabersiniz? Şu an birlikte yaşadığınız kişiyle yani.

Yedi yıldan fazla, diye cevaplayan kızımın yüzündeki asabi ifade bir an için siliniyor. Aklına O'nun kızgın ateşte bir şeyler kavururken, pişirirken ya da kızartırkenki hâli gelmiş olmalı.

Böyle bir ilişkide umut var mı? Günün birinde ayrıldığınızda her şey sona ermeyecek mi?

Bu kez soruları soran benim.

İnsanlar ne zaman buna aşk dese bu içi boş, manasız kelimenin ne ifade ettiğini düşünürüm. Mesela, geceleri yatakta birbirinizin bedenini okşarken neyi, nasıl yapabilirsiniz? Buna seks denebilir mi? Bir kadının seks sırasında hissettiği zevk ve hazza ulaşabilir misiniz? Böyle bir şey nasıl mümkün olabilir?

Bu türden ilkel meraklar. Başkalarının da aklından geçen soruların aynısı. Kendi kanımdan ve etimden doğan bu kişi belki de bana en uzak insan. Asla anlayamadığım biri. İsteddiği şeyin gerçekten bu olup olmadığını kızıma sormak istiyorum. Çocuk yapamayacağı bir ilişki. Hiçbir şey elde edilemeyecek beyhude yakınlık. Sonsuza kadar eksik kalacak bir hayat. Bunun yanında, bir gölge gibi hiç usanmadan peşinden gelecek hakaret ve aşağılamalar. Taşımak zorunda kalacağı utanç ve mahcubiyetin ağırlığı.

İstedüğün gerçekten bunlar mı?

Bilmek istiyorum. Şu adam gibi arada sırada defterime notlar alıyormuş gibi yapmak, hiçbir beklenti, arzu ya da korku duymaksızın sorumu sorup cevabını beklemek isti-

yorum. Oysa bilmek öyle korkutucu ki. Yine de sormalıyım. Sormak zorundayım. Bitkin düşene kadar tekrar tekrar sormak zorundayım. Çünkü o benim evladım. Artık bilmek istiyorum, sadece bilmek. Bir kez olsun, gerçeklerden kaçmayan bir ebeveyn gibi davranmak istiyorum. Geçıştirmelerin ve bocalamaların sonunda kızımı kaybetmek istemiyorum.

Bu üniversitenin bir dini vakıf tarafından kurulduğunu biliyorsunuz. Yani bu meselenin anlaşılması onlar için zor görünüyor. Bununla ilgili sizin düşünceniz nedir?

Gözü kamaşan muhabir elini güneşe siper ediyor. Yüzündeki ifadeyi artık ayırt edemiyorum.

Anlaşılma anlaşılmama meselesi değil bu. Anlayış beklebilmesi gereken bir konu da değil, diye cevaplayan kızımın sesi gayet ciddi. Bu, insanların en temel hakkı. Herkesin doğuştan sahip olduğu haklardan birisi sadece. Ayrıca işle özel hayat birbirine karıştırılmaz. Çok mu büyük bir şey istiyorum? Öğitmenlerin temel haklarının korunması. İşle özel hayatın ayrı tutulması. Bunlar zaten olması gerekenler değil mi?

Kızım neredeyse ölüyordu.

Eğer sorarsa Jen'e bu şekilde cevap vermeyi planlıyorum.

Neden? Bir şey mi oldu? diye o zayıf sesiyle tekrar sorduğunda yanına oturup daha önce hiç kimseye anlatmadığım şeyleri bütün gece kulağına fısıldamayı düşünüyorum. Fakat üç gün sonra bakımevine gittiğimde Jen'in artık orada olmadığını görüyorum.

Tek söyledikleri, demans konusunda uzmanlaşmış bir bakımevine nakledildiği. Jen'in kaldığı oda şimdi bomboş, duvar kâğıdı ve boyası tamamen soyulmuş. Tadilatın yakında başlayacağını gösteren giriş yasaktır uyarıları bile yapıştırılmış. İçeriye nem ve berbat çimento kokusu sinmiş.

Karşılık verme. Sessiz kal. Her şeyi oluruna bırak ve sana ne söylendiyse onu yap. Tamam mı?

Ne düşündüğümü ânında fark eden profesörün karısı, elimi sımsıkı tutarak bana akıl verdikten sonra yanımdan uzaklaşıyor. Sorumluluğu altındaki hastayı aniden kaybedivermiş bir bakıcı gibi amaçsızca koridorda dolaniyorum. Hiç kimse bana ne olacağını, bundan sonra nerede, nasıl ya da ne kadar çalışmam gerekeceğini söylemiyor.

Oturun lütfen. Müdür Kwon birazdan sizinle ilgilenecek.

Hemşirelerin hepsi sanki sözleşmişler gibi bana karşı mesafeli. Buraya ilk geldiğim günkü gibi, danışman bankosuna bakan bir kanepeye oturup Müdür Kwon'un beni çağırmasını bekliyorum. Öğle yemeği arası sona erdikten epey zaman sonra, önünde yürüyen bakımevinin ihtiyar yöneticisiyle eşinin peşi sıra geliyor.

Aa, döndünüz demek. Beklenmedik bir işinizin çıktığını söylediler bana. Her şey yolunda, değil mi?

Yöneticiyle eşi ofislerine girerken Müdür Kwon beni ilaç deposuna yönlendiriyor.

Bir saniye içeri gelir misiniz? diyor ve ben içeri girdiğimde kapıyı çarparak kapatıyor.

Küçük pencerenin ardında iki ambulans var. İki uzun bacağın dışarı sarktığı açık kapıdan beyaz sigara dumanı yükseliyor. Hasta alımında iş birliği yapmaları için ambulans şoförlerinin eline fazladan para sıkıştırılmış olmalı. Bu türden kurumlarda, bakıcılara neredeyse zorla ödettirilen dernek yardımlarının rüşvet amaçlı kullanıldığını herkes bilir. Bu iki şoför de aldıkları paranın karşılığında hasta bulmak için her yolu deneyecek, hatta sapasağlam insanları hasta diye getirecekler. Sonuçta ne kadar hasta, o kadar para demek.

İhtiyaç duyduğu özel bakımı burada veremediğimizden onu başka bir kuruma naklettik, diyor Müdür Kwon. Bunu size bizzat söylememin daha iyi olacağını düşündüm.

Bu kararı almak için, neden benim işe gelmediğim bir zamanı seçtiğini sormuyorum. Ne de olsa dürüstçe cevaplamayacak. Niyetinin gayet farkındayım. Kapıları kapanan iki ambulans birbiri ardına otoparktan çıkıyor.

Buradan ne zaman ayrıldı? diye soruyorum.

Bu sabah. Gündüz gözüyle gidip etrafı görmesinin, orada kahvaltı yapmasının ona iyi geleceğini söylediler.

Ne diyeceğimi bilemez bir hâlde, rafları tıka basa dolduran küçük şırıngalara, uzun enjektör iğnelerine, ufak şişelere doldurulmuş dezenfektanlara ve büyük ilaç kutularına bakıyorum.

Müdür bey, anne ve babanız hayattalar mı? diye soruyorum.

Eğer hâlâ hayattalarsa yaşları seksenin üzerinde olmalı. Müdür Kwon ne ima ettiğimi hemen fark ediyor. Bunu sorarken bir şeylerin değişmesini beklemiyorum zaten.

Vefat ettiler. Uzun zaman önce, derken belki de yalan söylüyor.

Anne babanıza böyle davranabilirler miydi? Hiç kimse- nin onayını almadan, hatta bana bile danışmadan onu nasıl başka bir yere gönderebilirler? Böylesi nerede görülmüş?

Eğer bir yakını olsaydı onayını alırdık. Ama sizin de bildiğiniz gibi onun kimsesi yok. Kanunlara göre hastanın bakıcısından izin almak da gerekmiyor.

Müdür Kwon'un yüzünde yorgun ve bıkkın bir ifade var. Sorumluluğu sadece tek bir kişinin üzerine atıp onu katı ahlaki standartlara göre yargılayamayacağımın farkındayım. Çalışma deneni eylem şimdilerde tamamen yozlaşmış ve kirletilmiş bir durumda. Bizim kuşağımıza gurur ve öz-

saygı aşıları, oysa bu işlevini uzun zaman önce kaybetti. İnsanlar artık işlerinin efendisi değil, çalışma hayatından soyutlanıp yetersizliklerini kabullenmeleri gerekecek o kaçınılmaz sonla yüzleşmeden önce, kovulmamak ve pozisyonlarını korumak için sürekli diken üstünde yaşamak zorunda kalan köleler.

Buradaki işlerinizi tamamlamanız için size ayın sonuna kadar mühlet vereceğiz.

Sözcükler Müdür Kwon'un ağzından döküldüğü an fark ediyorum ki en başından beri kendimi bu âna hazırlıyormuşum meğer. Geleceğini önceden bildiğim hâlde onu durdurmak için hiçbir şey yapamadığım bir âna. Jen'in hangi bakımevine kaldırıldığını soruyorum.

Biliyorsunuz ki hastanın yakınları haricinde kimseye bu tür bilgileri veremiyoruz.

Siz de gayet iyi biliyorsunuz ki ben onun ailesi gibiyim. Kastettiğim bu değil.

Daha fazlasını söyleyecek gibi görünen Müdür Kwon başını salladıktan sonra ilaç deposundan ayrılıyor.

Oradan çıkıp doğruca binanın arkasındaki çöp konteynerlerine gidiyorum. Kirli plastik torbaları çıplak elle tek tek açıyorum. Dışkı, kusmuk, kan ve irine bulanmış tuvalet kâğıdı ve hasta bezleri; ıslak gazete sayfaları, kırık cam parçaları, kullanılmış şırınga ve enjektör iğneleriyle dolu torbayı karıştırıyorum. Bir süre sonra profesörün karısı yanıma geliyor.

Bu ne hâl? Bir şey mi oldu? Müdür ne dedi sana?

Belime kadar gelen koca çöp torbasını ters çevirip sallıyorum. İçindekiler yere dökülürken epey gürültü çıkıyor.

Ay, ne yapıyorsun! Aklını mı kaçırdın sen kadın? diyor profesörün karısı kolumdan tutarak.

Kendi işine bak, diyorum elini kolumdan silkerken.

Seni bu hâlde bırakıp hangi işime bakacakmışım. Neler olduğunu anlatmayacak mısın? Neyin var söylesene?

Bunu sormak için çok geç kalmadın mı? diyorum çömelip çöpleri seçerken. Neler olduğunu o yaşlı kadını başka yere taşırlarken soracaktın. Arayıp bir haber bile vermedin bana.

Sen burada hangi konumda olduğumuzun farkında değilsin herhalde.

Yine de bir şeyler yapman gerekmez miydi? Dilimin ucuna kadar gelen bu soruyu sormamak için zor tutuyorum kendimi. Benim hatam değil. Senin de hatan değil. Kimsenin hatası değil. Herkes böyle derse dünyadaki sayısız mağdur nereden ya da kimden özür beklesin? Aynı şekilde düşünen ben de dahil.

Profesörün karısı kendi kendine söylendikten sonra gidiyor. İşe yeni başlayan genç kadınla hemşirelere, kocakarı sonunda kafayı oynattı, diye yetiştirmiştir hemen. Hatta bundan daha kötü şeyler söylemiş bile olsa yapabileceğim bir şey yok. Sırf bu önemsiz söylentilerden ya da alay konusu edilmekten kendimi koruyacağım diye, asıl yapmam gerekenleri hiçbir zaman gerçekleştiremedim. Artık sona ermeli bu. Hayatım boyunca defalarca tekrarladığım bu eylemi daha fazla sürdürmek istemiyorum.

Arayışımın sonunda bulduklarım: Yırtık ve kirlenmiş iki tane takdir belgesi. Bir de şans eseri bulduğum küçük plaket. Gerçi üst kısmı kırılmış ama bunların her bir parçası Jen için çok değerli. Peçeteyle üstlerini şöyle bir sildikten sonra hepsini çantama koyuyorum.

Güneş daha batmadan kapının açıldığını duyuyorum. Gelen, O. Kıvrıldığım kanepeden ayakkabılarını çıkarışını ve içeri girişini izliyorum. Sol şakağındaki morluk geçmemiş. Dudağının kenarında kuru, sarımsı iltihap var.

Ah, kusura bakmayın. Evde olduğunuzu bilmiyordum.

Hiçbir cevap vermeden gözlerimi kapatıyorum. Yazın şu son günlerinin nemli ve sıcak esintisi beni olduğum yere hapsediyor ve asla serbest bırakmıyor. Gözlerimi kapatınca bir yerlerden sızan suyun beni ıslattığını hissediyorum. Hamurlaşan duvar kâğıtları dökülüyor, duvarlar ağır ağır suya batıyor, ev her an çöküverecekmişçesine gıcırıyor.

Sonra bir el alnıma dokunuyor.

İyi misiniz?

Bu, O. Elini itmeye bir gram bile enerjim yok.

Ateşiniz var. Hastaneye gitmek ister misiniz?

İstemediğimi belirtmek için elimi sallıyorum. Soya ezmeli kabak çorbası ve pirinç lapası pişirip getiriyor.

İki lokma da olsa yemeye çalışın. Ben ilaç almaya gidiyorum.

Evden çıkıyor. Tik tak. Günün son ışıkları içeri dolarken saatin sesi oturma odasında usulca yankılanıyor. Bedenimi yavaşça doğrultuyorum. Kemiklerin birbirine temas etmesiyle sancılarım yeniden başlıyor. Kollarım kopacakmışçasına ağrıyor. Kaşığı alıp ağır hareketlerle O'nun hazırladığı yemekten tadıyorum. Gücümü toplamalıyım. Kalkmam gerek. Kendime ne zaman bunları söylesem kızım geliyor aklıma.

Kızım şu an sokakta.

Geçmişte aklımdan bile geçiremeyeceğim şeylerin pervasızca oradan oraya dönüp durduğu sokakta dikiliyor. Dört bir yandan ona doğru hızla gelen bu şeylerden habersiz duruyor öyle. Bu düşünceler zihnime dolduğu an, tek bir lokma geçmiyor boğazımdan.

O, geri geliyor. Aldıkları arasında soğuk algınlığı ilacı, bir şişe ssanghwatang* ve iki büyük paket ısı bandı var. İlacı

* Hafif acı, koyu kahverengi bitkisel karışım. Kore'de en çok tüketilen şifalı çay türlerinden biridir. -çn

içtikten sonra ısı bandını O'nun sırtına ve omzuna yapıştırıyorum. Paket açma, bandı çıkarma ve ambalaj buruşturma sesleri oturma odasındaki sessizliği bozuyor. Tişörtünü kaldırdığında sırt ve bel kısmında uzun, kırmızı bir iz görüyorum. Keskin bir nesneyle çizilmiş gibi.

Bunu doktora gösterdin mi? diye soruyorum.

Hayır. O kadar da ciddi bir şey değil.

Paketinden çıkardığım ısı bandından etrafa ferahlatıcı nane kokusu yayılıyor.

Her ihtimale karşı röntgen çektir. Şu ize baksana! İleride sinirsel ağrılara dönüşebilir. O zaman çok sıkıntı yaşarsın, diye söyleniyorum tırnağımla ısı bandının koruyucusunu köşesinden ayırırken.

Sırtındaki küçük pütürlü izleri fark ediyorum. Cildinin rengi yer yer daha koyu.

Küçükken egzama geçirmişim.

Egzama mı? Annenle baban ne çok zorlanmıştı. Küçük çocukların cildi hassas olur, kolayca iltihaplanırlar. Hastalık izleri de öyle hemen geçmez, diyorum bandı sırtına yapıştırırken.

Paketten başka bir ısı bandı alıp koruyucusunu ayırıyorum. Ben hareket edince O da yana eğilerek duruşunu değiştiriyor. Omzunda kopkoyu bir morartı var. Cildindeki sıyrıkların üstü kırmızı kabuk bağlamış.

Sen yine de doktora görün. Detaylı muayeneni ol. Çalıştığın restoranın yakınlarında klinik var mı? İzin alıp git mutlaka.

Tek kelime etmiyor. Her defasında cevap ya da tepki vermesini gerektirmeyecek sorular sorup bu soruları kendim cevaplıyorum. Böyle yaparak asıl söylemek istediklerimi içimde tutuyorum belki de.

Üniversitenin bulunduğu sokağa gün batımından sonra

varıyoruz. Ellerinde pankart tutan insanlar hava karardığı hâlde hâlâ oradalar, küçük aydınlatmanın ışığı yüzlerinde titreyiyor. Öndeki kişi bir şeyler söylüyor. Kalabalıktan uzakta en arkalarda bir yere oturuyorum. O ise biraz daha önlere ilerleyip kızımın yanında duruyor. Birbirlerine doğru eğilmiş, konuşuyor gibi görünüyorlar. Karşı tarafta bağırırlar birbirine karışıyor. Yüksek sesli bir müzik çalmaya başlayınca kasvetli atmosfer dağılıyor ve hareketleniyor ortam.

Şu insanlar günlerdir burada ayaktalar. Biz de hiç olmazsa hastanede yatanlar için dua edelim, diyor yanımdaki kişi.

Ağır yaralanan ve hâlâ yoğun bakımda yatan kadının bir yakını sanırım. Burada toplanan insanların, adını sevgiyle andığı o kadının. Anne ve babası geçen defaki yerlerinde değil. Küçük oğlu da etrafta görünmüyor. O hâlde bu kişi ablası olmalı. Yoksa teyzesi mi? Belki de yakını değildir.

Şunlardan biraz almaz mısınız? diyorum lafını bitirdiğinde, evden getirdiğim meyveyle bir şişe soğuk suyu uzatıyorum.

Kızım elindeki mikrofona doğru konuşuyor. Hoparlörden çıkan sesi sakın ve ciddi. Ama karşı taraftan gelen müzik ve bağırırlar yüzünden ne dediğini anlayamıyorum. Oturduğum yerden tüm bu karmaşayı dehşet içinde seyre diyorum.

Böyle bir yerde bulunmam, kaba sözlerin ve suçlamaların hedeflendiği tam bu yerde oturmam; tüm bunlar o kadar gerçekdişi geliyor ki... O'nun ve kızımın uydurduğu zırvallıklara kapıldığım ve bir kez daha aptal yerine konulduğum düşüncesi zihnimi esir alıyor. Ama tüm bunlar bir yalandan ibaretse felç kalma ihtimali olan o kişinin trajik durumunu nasıl açıklarım? Tam şu anda bile kızımın etrafında pusuya yatmış, saldırmak için doğru zamanı bekleyen sayısız badi-
renin önüne nasıl geçebilirim?

Bu yüzden artık karşı tarafta duran şu insanlar gibi konuşamam. Konuşmamalıyım. Bu gençlere gözden uzak durmalarını, çenelerini kapatmalarını ya da hayatlarına birer ölü gibi devam etmelerini, etmeyeceklerse ölmelerini söyleyemem. Bunları söyleyenlerle aynı tarafta duramam. Bu şekilde düşünmem, onlara tolerans gösterdiğim anlamına gelmiyor tabii. Öyleyse ben, şu an hangi taraftayım? Nerede durmalıyım?

Bu gençlere üzüлüyorum. Acınacak hâldeler. Bir bakıma, durup onları merakla izledikten sonra yoluna devam eden şu insanlardan farkım yok.

Bir şeyler yedin mi?

Nihayet kızım la birkaç kelime de olsa konuşabiliyorum.

Az önce diğerleriyle birlikte akşam yemeği yedik. Neden buradasın? Hastaymışsın. Bir an önce eve dön. Hem yarın işe gideceksin. Bak ben iyiyim, git hadi.

Eve birlikte dönelim, demek istesem de kendimi tutuyorum. Bu sözler ağzımdan çıkarsa peşinden bir başkasının sonra bir başkasının daha geleceğini biliyorum. Birazdan eve döneceğimi söyledikten sonra kızımı görebileceğim bir yere oturuyorum.

Saat onu geçiyor. Karşı taraftakilerin uğultusu kesiliyor. Yarın geri dönmek için sözleştikten sonra evlerine dağılmış olmalılar. Uzun sürecek bir savaş bu. Şu anda bulundukları yerden kestiremedikleri uzak, çok uzak bir geleceğe hazırlanmaları gereken bir savaş. Vızır vızır çalışan belediye otobüsleri şimdi daha sakin. Durağa sessizlik hâkim. Üniversite girişinin diğer tarafındaki görkemli binalar ışı l ışı l parlıyor.

Kız kardeşimi yolda bulmadık biz. Kimseye yedirecek de değ iliz. Ailesi, kardeşi, arkadaşları var. Sevenleri var, diye alçak sesle anlatmaya başlıyor masadakilerden biri.

Öyle, öyle tabii, diye mırıldanıyorum anlattıklarını dinlerken.

Buradayız. Çünkü burada olduğumuzun, yalnız olmadıklarının bilinmesini istiyoruz, diye başlıyor başka bir ses.

Öyle, öyle tabii, diye tekrarlıyorum yine.

Sonra bir başkası anlatıyor ve bir başkası daha. Dinliyorum, hepsini dinliyorum. Kendi hikâyemi anlatabilmem için kaç kişiyi daha dinlemeliyim bilmiyorum.

Kızımın sürekli ayrımcılığa maruz kalması yüreğimi parçalıyor. Yıllarca okumuş, tecrübe sahibi evladım işinden kovulacak diye; para kazanabilmek için bu kadar çabaladıktan sonra sefaletin içine düşürülecek diye; yaşlanana dek benim gibi fiziksel güç isteyen yorucu işler yapmak zorunda kalacak diye aklım çıkıyor. Bu meselenin, kızımın kadınlardan hoşlanmasıyla hiçbir ilgisi yok. İsteğim, bu gençlere anlayış gösterilmesi değil; iyi oldukları şeyi yapmalarına izin verilmesi ve önlerinin kapatılmaması sadece.

Mesela böyle şeyleri ben de günün birinde başkalarına anlatabilecek miyim? Kızımla ilgili hissettiğim endişe, üzüntü, hayal kırıklığı ve kırgınlık içimden çıkıp gidecek mi? Bu gençlerin durduğu yerin, acımasız hayatın tam merkezi olduğunu söyleyebileceğim bir gün gelecek mi?

Ertesi sabah ilk otobüsle eve gidiyorum, tam kapıdan içeri girerken telefonum çalıyor. Sesin, bakımevinde işe yeni başlayan genç kadına ait olduğunu anlamam biraz zaman alıyor.

Söyleyeceklerimi not alabilir misiniz? Acele edin lütfen.

Kadının yazmamı bekleye bekleye bir yerden okuduğu adresi broşürün köşesine not ediyorum.

Jen'in nakledildiği bakımevi otobüsle üç saatlik mesafede. Taksi, beni sağında ve solunda seraların peş peşe sıralandı-

ğı iki şeritli yolun sonunda indirdikten sonra geri gidiyor. Epey ilerideki binaya doğru yürürken her yerinden terler akıyor. Kiliseden bozma bina daha ilk bakışta fazlasıyla çirkin ve donanımsız. Avludaki, tasmaından bağı iki köpek beni fark edince ayaklanıp dişlerini göstere göstere hırlıyor.

Kızım neredeyse ölüyordu.

Yaa, kızın mı var?

Evet, kızım var.

Tek kız mı?

Evet, tek kız.

Hımm, güzel olmalı. Annesi gibi. Annesine benziyorsa ne kadar güzeldir kimbilir.

Hayır, bu sefer bunları konuşmuyoruz. Burada karşılaştığım kişi tanıdığım o nazik ve sevecen Jen değil. Bakıcısı son birkaç gündür sağlığının aniden kötüye gitmeye başladığını söylüyor. Belki de çok fazla uyku ilacı verdikleri için bu hâlde. Güçten düşen yaşlıların durumu bir gecede geri döndürülemez şekilde kötüleşebilir. Bakıcının anlattıklarını dehşet içinde dinliyorum.

Jen yattığı yerden tavana bakıyor. Gözlerinin ferisi sönmüş. Boş boş bakan bu iki gözün gördüğü dünyanın benim içinde bulunduğum dünya olmadığını açıkça hissedebiliyorum.

İhtiyar.

Elini tutup kulağımı dudaklarına yaklaşıyorum. Ne kadar zayıf ve hafif olsa da nefesini hissedebilmek istiyorum. Hâlâ yaşadığına dair bir işaret arıyorum. Alnını silip örtünün altındaki cılız ayaklarını tüm gücümle sıkıyorum.

Durumu bu kadar kötü değildi, diyorum bakıcısına. Zaman zaman akıllı gidip gelse de yemeklerini güzelce yer, normal bir şekilde konuşurdu. İhtiyar, bak ben geldim. Hatırladın mı beni? Buradayım. Bak. Hadi bak bana lütfen.

Yan yana yerleştirilmiş sekiz yataklı bu küçük odada iki kişi dışında herkes hiç kıpırdamadan sırtüstü yatıyor. İki eski vantilatör döndükçe gıcırıyor. Bu da olmasa içeride sestense yok. Ya da belki şu an kulaklarım yeterince iyi duymuyordur. Vücudumdaki tüm duyular aynı anda devre dışı kalmış gibi. Beni izleyen bakıcı sıkkın bir ifadeyle söylenmeye başlıyor.

Biraz boş zaman bulabilsem ona özel ilgi gösterirdim. Ne yazık ki hiç vaktim yok. Burada iki vardiyalı çalışıyoruz. O gün, gece vardiyasındaki bakıcı yine geç kalmıştı.

Kadının vücudundan ter ve nemli çamaşır kokuları yayılıyor. Yanımda getirdiğim meşrubatlar geliyor aklıma. Birini bakıcıya verdikten sonra iki tanesini yataklarında oturan ihtiyarların eline sıkıştırıyorum. Meşrubattan aldığım yudum nefes boruma kaçınca bir anda öksürük krizine tutuluyorum.

Duruma farklı bir açıdan yaklaşarak Jen'in bu şekilde muamele görmeyi hak etmediğini ve şimdikinden çok daha fazla ilgiye ihtiyaç duyduğunu anlatıyorum. Konuşurken kelimeler ağızımdan pek de nazik bir şekilde çıkmıyor. Tam Jen'in geçmişte nasıl biri olduğunu açıklayacakken kadın sözümü kesiyor.

Hak etmiyormuş! Peki söyler misiniz, burada bu şekilde muamele görmeyi hak eden tek bir kişi var mı? Bu kadının ömrünü nasıl geçirdiğini bilmiyorum. Hastalarımın geçmiş yaşamlarını öğrenmeye gerek de duymam. Hoş, öğrensem ne değişir. Sonuçta böyle bir yerde, herkesin sonu tek başına ölmek değil mi?

Odadan çıkmak üzere kapıya yöneliyor.

Hiçbir şey söylemedi mi? Birini sordu mu? Görmek istediği birisi oldu mu? Ya da istediği herhangi bir şey yok muydu? diye soruyorum terden sürekli ıslanan yüzümü mendille silerken.

Koridorda topallayarak dolaşan bir ihtiyar kolunu öteki koluyla desteklemiş, odayı dikizliyor. Bilinçsizce bakan donuk gözleri bana dönüyor.

Haydaa, yine gelmişsiniz. Yatın demedim mi size ben? Amca, amca!

Bir saniye bekleyin, diyorum tereddütle.

Yine bir şeyler soracağımı anlayan kadın boş meşrubat şişesini bıraktıktan sonra doğrudan gözlerime bakıyor.

Takdire şayan bir yaşantı. Saygın bir ömür. Hayatın çok kısa olduğunu düşünenler böyle sözler sarf eder. Baksana etrafına. Hayat, tiksindirecek kadar uzun ve her gün birbirinin aynısı. Hepimiz öleceğimiz günü bekliyoruz sadece. Hastayla ilgili öğrenmek istediklerini ofise gidip sorabilirsin.

Ofise gittiğimde tek söyledikleri, yakını değilsem hastayı başka bir yere götüremeyeceğim oluyor. Kan bağı yoksa hasta üzerinde söz sahipliği ya da hak iddia edemezmişim. Bir anlamda kapı dışarı ediliyorum. Oradan ayrılıp köpeklerin durduğu avluya gidiyorum. Her an saldıracaklarmış gibi vahşice hırılıyorlar. Öfkeli hırıltılarından, üzerime atlayıp kulağımı ısırmak istediklerini hissedebiliyorum.

Jen burada ölecek.

Bir gün vücudu kapıya dönük, yatağında kıvrılmış bir hâlde yatarken son nefesini verecek. Birileri onun ölü bedenini götürecek, yatak çarşafı değiştirildikten sonra yerine yeni bir hasta yatırılacak. Katılaşmış bedeni, hiçbir yakını olmadığı gerekçesiyle ateşe atılacak. Ondan geriye kalan beyaz kemik tozları numaralandırıldıktan sonra kimsesizler deposunun bir köşesine bırakılacak. Urnenin hacmi kadar yer kaplayarak orada on yıl geçirecek, sonraysa çorak bir araziye dökülecek; bir geçmişi, hatırası, vasiyeti, son sözleri ve yas tutanı olmadan.

Ölümü, ömrünü aynı şekilde tüketmek isteyenlere ibret olacak.

Avlunun bir ucundan öteki ucuna amaçsızca yürüyüp duruyorum. Köpekler şimdi daha sakinler. Bir köşeye oturuyorum. Tepemde parlayan güneş yavaştan batıyor.

Jen'e gitmeliyim, bir şeyler yapmam gerek.

Oysa şu an tek yaptığım, burada çaresizce oturup batan güneşi izlemek.

Şu kahrolası sıcaklar yok mu, insanı resmen mahvediyor.

Başımı göğe doğru kaldırdığım anda yüzüm ter içinde kalıyor. Mendille burnumu ve gözlerimin etrafını silip derin bir nefes alıyorum. Hemen öyle vazgeçecek değilim. Ne yaparsam yapayım işe yaramayacak, hiçbir yolu yok, elimden bir şey gelmiyor diye düşünmeyecek, asla pes etmeyeceğim. Vazgeçmek en kolayı, herkes yapabilir ama ben bu yoldan geri dönmeyeceğim. Dönemem.

Soğutmalı kamyonet dar karanlık yol boyunca ilerleyip bakımevinin avlusuna giriyor. Şoför farklı boyutlardaki soğutucu kutularıyla yiyecekleri girişe bıraktıktan sonra ofis elemanına ufak bir makbuz uzatıp bir şeyler söylüyor. O esnada mutfak önlüklü iki kadın dışarı çıkıyor, büyük çeşni kovalarını ve poşetlerdeki malzemeleri içeri taşıyorlar. Sanki orada değilmişim gibi, kimse beni umursamıyor.

Ne yapmalıyım?

Aklıma gelen tek plan önüme çıkan insanları itip Jen'in odasını basmak ve onu sırtladığım gibi buradan uzaklaşmak. Gerçekleştirilmesi imkânsız, benim başaramayacağım bir plan. Denemeye bile değmez. Gözlerimi kapattığımda akıp giden zamanın sesi beni ürkütüyor. Gece ile gündüz ansızın yer değiştiriyor, yaz kışa dönüyor, yağan yağmurun ardından bulutlar dağılıyor, yemyeşil ağaçların gölgesi yapraklarla dolarken geriye çıplak ve kuru dallar kalıyor. Değişen mevsimle birlikte geri döndürülemez bir şekilde yaşlanıveriyorum belki de.

Bu düşünceler zihnimde dolaşırken orada durmaya devam ediyorum. Şimdi tek yapabildiğim: Eve dön diye fısıldayan içimdeki sesi susturmak. Pes edeceğim ânı ertelemek. Ve beklemek. Sonunda kendimden emin bir şekilde doğrulup binaya giriyorum.

Neyi oluyorum demiştiniz? Hey bir dakika! Hastayla yakınlığınız nedir?

Jen'in odasına doğru ilerlerken ofisten çıkan bir adam arkamdan sesleniyor. Kan bağıınız yoksa kesinlikle mümkün değil diye tutturan o personel. Sonunda öfkeyle pathıyorum.

Kan bağıımız yok. Hiçbir şeyi de değilim! Birkaç günlüğüne evimde ağırlayacağım, hepsi bu. Neden bırakmıyorsunuz? Odasına girip ona bir bakın. Ölüden farksız şu zavallı hâlini görmüyor musunuz, ha? Bu yaşlı kadının bin yıl, on bin yıl yaşayacağını falan mı sanıyorsunuz? Bugün yarın ölecek zaten. Prosedürmüş kuralmış kimin umurunda?

Adam tam ofise geri dönecekken bir an duraksıyor.

Yalnızca birkaç gün. İzin ver kalsın bende. Sadece üç gün. Hatta, iki gün. Bir gün de olur. Bırakın götüreyim. Gerçekten hiç zaman kalmadı. Bir dahaki sefer diye bir şey yok.

Adam çıkmazda kalan birinin ifadesiyle bana bakıyor.

Bu kadının ailesi yok. Kan bağı olan tek bir yakını yok. Yeryüzünde onun ziyaretine gelecek bir kişi bile yok. Aile-siymişim değilmişim, ne önemi var?

Bunları söylerken tek damla gözyaşı dökmemem hayret verici.

Personele iki gün için söz verdim ama bu sözü tutmaya hiç niyetim yok. Öte yandan, Jen'e devamlı bakmaya da hazır değilim. Keşke hayatta her şey biz onlar için hazırlıklarımızı tamamlayana kadar bekleyebilse. Düşünüp taşınmamız için yeterli zamanı verebilse.

Geceyi Jen'in başucunda geçiriyorum. İlaçların etkisinin kaybolmasını beklerken ona tekrar uyku ilacı ya da sakinleştirici enjekte etmelerini engelliyorum. Saat dokuzda odanın ışıkları sönüyor, bakıcılar saat onda dinlenme odalarına çekiliyorlar. Bina, sonu gelmeyen bir sessizliğe hapsolmuş gibi. Dışarıdan ne kadar vurursanız vurun açılmayan, kırılmayan sarsılmaz bir karanlık tarafından kuşatılmış hâldeyim.

İhtiyar, canının istediği bir şey var mı? Sabah kızım gelecek. Ben çağırdım. Kızımı görmek istediğini söyledin ya hep.

Sessizliği dağıtmak için gevezelik edip duruyorum. O kadar karanlık ki bir saniyeliğine konuşmayı kessem öldüğümü sanacağım. Sanki her şey durmuş gibi. Telefonuma bakarak zamanın akıp akmadığını kontrol ediyorum. Bir uyuyup bir uyanarak sabahı ediyorum.

Kuşlar cıvıldıyor. Pencereye yaklaştığımda hâlâ uyku sersemiyim. Seherin mavi renkleri ağır ağır dağılırken manzara gitgide belirginleşiyor. Çok geçmeden parlak gün ışığı pencereden içeri doluyor. Kızım ancak hava iyice aydılandıktan sonra geliyor. Ama hayır. Taksinin arka kapısından inen kişi kızım değil. Bu, O.

Green'in yerine geldim. Uyandırmaya çalıştım ama bir türlü kalkmadı.

O, odanın bir köşesinde beklerken Jen'i oturtup O'nun evden getirdiği kıyafetleri çabucak giydiriyorum. Tavşanlı pembe bir tişört ve geniş şort. Onca giysi arasından neden böyle saçma kıyafetler seçip getirmiş ki? Yine de memnuniyetsizliğimi belli etmemeye çalışıyorum. O, neler olduğunu almaya çalışır gibi odayı incelerken gözlerini ovuşturuyor.

Jen ve ben arka koltuğa, O ise yolcu koltuğuna yerleştikten sonra taksi harekete geçiyor, trafiği az bir yola gi-

rince hızını arttırıyor. Jen'in rahatsız olabileceği endişesiyle şoförden klimayı kapatmasını rica ediyorum. Yan aynada O'nun esnediğini görüyorum. Tekrar baktığımdaysa başını pencereye dayamış ağzı açık uyukluyor. Öne uzanıp koltuğunu biraz geriye yatırdıktan sonra Jen'e dönüyorum.

lyisin değil mi? Rahatsız hissetmiyorsun ya? Karnın acıktı mı? Ne yemek istersin? Hı? Az daha dayan. Neredeyse geldik.

Uyku bastırıyor. Uyanık kalabilmek için kendi kendime konuşmaya devam ediyorum. Jen bilinci yerine gelmiş gibi başını çevirip bana bakıyor ama hemen sonra yüzünde tekrar boş bir ifade oluşuyor. Çok geçmeden ben de O'nun gibi ağzım açık uyuyakalıyorum.

Taksi avlu kapısının önünde duruyor. Önce O iniyor ve aceleyle kapıyı açıyor. Ardına kadar açılan kapı, duvara çarpınca epey bir gürültü çıkıyor. Taksinin arka kapısını açıp Jen'i dikkatlice çıkarıyorum ve bu sırada, derin bir uykudan uyanırcasına yavaş yavaş kendine geldiğini fark ediyorum.

Anne geldin mi? O kim? Neler oluyor? diye bağıra bağıra soruyor kızım avlu kapısına yaklaşıyor.

Sessiz olması için yaptığım el hareketlerini dikkate almıyor. Sonunda, karşı sokaktaki kapıdan gelen seslerin ardından birisi dışarı çıkıyor. Geçenki süpürgeli adam.

Bir yerden dönüyorsunuz anlaşılan.

Tam şu an evimde kalan herkes sokakta dikilmekte, hem de hiç kimseyle karşılaşmak istemediğim böyle bir anda. Her şey çok açık bir şekilde meydandayken hiçbir mazeret uyduramayacağım.

Evet. Bakımevinden geliyoruz.

Kambur duran Jen'i güç bela taksiden çıkarıyorum. Kızıma onu içeri götürmesini söyledikten sonra taksinin ücretini ödeyip kapısını kapatıyorum. Taksi daracık sokakta

geri geri giderken park hâlindeki arabalara çarpacak diye aklım çıkıyor. Bakımevinden getirdiğim valizle tam avlu kapısından içeri girecekken karşıdaki adam merakını daha fazla içinde tutamıyor.

Anneniz sanırım?

Hayır, diyorum başımı iki yana sallayarak. Annem uzun zaman önce vefat etti. Bu kişi bakımevinde ilgilendiğim biri.

Adama hafifçe başımı eğdikten sonra avlu kapısını kapatıp eve giriyorum.

Bu kim? Anne, bu kim? Söylesene.

Beni soru yağmuruna tutan kızımın aksine O, tek bir soru bile sormuyor. Jen'i kanepeye yatırdıktan sonra yanına oturmuş, gözlerini ayırmadan bu yaşlı kadına bakıyor. Üst kattan ayaklarını yere vura vura şarkı söyleyen çocukların sesleri geliyor. Okula gitme zamanı gelmiş olmalı.

Önceden bakımevinde ilgilendiğim biri, diye fısıldıyorum saate bakarken. Bazı sebeplerden ötürü bir süre bizde kalacak.

Hangi bazı sebeplerden? Bakımevinde kalan birini kafana göre eve mi getiriyorsun? Nerede görülmüş böyle bir şey?

Kızım nereye gitsem peşimden gelerek beni sorguya çekiyor. Alnındaki kırmızı çizikler hâlâ geçmemiş. Yalnızca birkaç gün kalacağını söylüyorum bir kez daha. Oturma odasına şöyle bir baktığımda açık pencerenin ardındaki pırıl pırıl, berrak görüntü dikkatimi çekiyor. Sanki bir gecede, bitmek bilmeyen yazdan sonbahara geçivermişiz gibi.

Kızım ve ben. Benim getirdiğim Jen ve kızımın getirdiği o şahıs. Dördümüzün birlikte kaldığı bu eve pencereden serin bir rüzgâr esiyor. Bütün gün Jen'in yanında oturup akşamın gelmesini bekliyorum. Sessizce gelen akşamla birlikte, hiçbir şey yapmadan öylece bitiveriyor günüm.

Ertesi sabah işsizlik maaşı başvurusu yapmak için evden çıkıyorum. Geri döndüğümde evdeki tüm pencereleri sonuna kadar açıp Jen'i yavaşça doğrultuyorum. Benim yokluğumda Jen'le ilgilenen O, geldiğimi görünce birkaç adım geri çekiliyor.

Güzel. Çok güzel. Aynı annesi gibi güzel, diyor Jen şefkat dolu sevecen bakışlarını O'na çevirerek.

O, cevap verip vermemekte tereddüt ediyor, tam konuşacakken konuyu değiştiriyorum.

Acıktın mı? Bir şeyler yemek ister misin?

Ne yedireceksin bana?

Jen'in gözleri bilinçli bir şekilde bana yönelince şaşırıyorum. Böyle zamanlarda, hafızasını yitirmiş bir hâlde ölümün eşiğinde bekleyen yaşlı bir hastadan ziyade, uzun hayat yolculuğunu cesurca bitirmiş biri gibi görünüyor.

Ne yemek istersin? diye soruyorum bol pijamasının altını kontrol ederken.

Hasta bezi sık sık değişse de kokunun önüne geçmek mümkün değil. Mide bulandırıcı idrar kokusu şimdiden eve sinmeye başlamış. Beklediğim bir şeydi. Buna kendimi hazırlamıştım. Jen'in burada kalacağı süre için aklıma gelmeyen ya da öngöremediğim başka ne kalmış olabilir ki?

Bir şeyler hazırlayayım mı? diye soruyor O, hemen ayaklanarak.

Jen elini O'na uzatıyor ve uzanan bu eli tutan O'nun yüzünde hafif bir gülümseme beliriyor.

Bütün gün Jen'in yanı başındayım yine.

Bu sayede kızım hakkındaki endişelerimi, O'nun bu evdeki varlığına dair huzursuzluğumu ve şu anki durumumla ilgili sıkıntıları az da olsa unutuyorum. Kızım başta karşı çıksa da birkaç günün ardından şikâyet etmeyi bırakıyor. Bu meseleyi kafaya takacak zamanı olmadığından belki de.

Yani Jen konusunda bana her daim yardım eden kişi kızım değil, O. Jen'i evde bırakıp dışarı çıktığımda, yemeğini hazırlarken ya da banyosunu yaptırırken O'nun yardımına ihtiyacım var. Islak hasta bezleriyle dolu ağır çöp torbalarını dışarı çıkaran da yine O.

Kolunuzu kaldırın. Aynen, böyle.

Aa, deyin. Daha büyük. Aa, aa.

Elinizi yumruk yapın. Tamam, şimdi açın. Yok, öyle değil.

Jen kimi zamanlar benim değil O'nun sözünü dinliyor. Bana karşı huysuzlaşıp inatlaşsa da O bir şey dedi mi kuzu gibi oluyor. Belki de gitgide güçsüz düştüğü için böyle. Bakımevinde kaldığı döneme kıyasla durumunun daha da kötüleştiği ortada.

Her günümüzün kolay ve rahat geçtiğini söyleyemem. Bazen çok sinirleniyorum, ters bir şey yapmamak için kendimi zor tutuyorum. Durduk yere masadaki bardağı devirdiğinde veya eve gideceğim diye tutturup avaz avaz bağırdığında mesela. Tüm vücudu köpüklüyken banyodan çıkmaya çalıştığında ya da saçımı tutup yaygara kopardığında. İşte böyle anlarda baş etmesi imkânsız bu kadını eve getirdiğim için kızıyorum kendime. Ama ne kadar zor olsa da her seferinde altından kalkmayı bir şekilde başarıyorum.

Birinin bakıcılığını yapmanın verdiği zahmet. Kendin yerine başkasıyla ilgilenmenin getirdiği yorgunluk. Kulağa hoş ve asil gelen bu mesleğin ürkütücü ve dayanılmaz yanlarını, kızıma ve O'na göstermek istedim belki de. Bunları sadece kitaplarda okumak ya da birilerinden dinlemek yerine bizzat deneyimlemelerini istedim. Bundan on yıl, yirmi yıl sonra benimle bu şekilde ilgilenmelerini arzuladığımdan falan değil. Yaşlılıklarını bir kere de olsa düşünmelerini istedim, insanın gençliğinde hayal dahi edemeyeceği, eninde sonunda gelecek o zamanları.

Umarım bir gün sorumluluğu paylaşabilecekleri, güven duyabilecekleri doğru eşleri bulurlar. Böylece bu dünyadan endişe, hüznün, pişmanlık ya da kırgınlık gibi duygularla ayrılma zorunda kalmam.

Ah ihtiyar, O benim kızım değil ki, diye fısıldıyorum gecenin bir yarısı Jen'in yanında uzanırken.

Kızımın avlu kapısını açarak içeri girme sesi. O'nun odanın kapısını açma ve kızımı karşılama sesi. Mutfağın ışıklarının yanması ve cam kâselerin birbirine çarpma sesi. Oda-
nın kapısı kapatılınca oluşan sessizlik.

O'nu bu eve kızım getirdi. İkisi arkadaş değil.

Ama her defasında söyleyeceklerim tam burada tıkanıyor. Ağzımdan çıkamayan sözler, asla kelimelere dökülemeyen düşünceler. İçimde kalan bu kelimelerin oraya buraya gürültüyle çarparak yaralar açtığını çok net bir şekilde hissedebiliyorum.

Söylesene ihtiyar, yerimde olsaydın sen ne yapardın?

Öte yandan, Jen'e bunları anlatınca bir tür teselli buluyorum. Ancak o zaman yaşananların uzağında değil, tam ortasında durduğumu fark ediyorum ve biliyorum ki, o kadar şeye rağmen yıkılmadım, cesaretimi yitirmedim.

Kapıda biri mi var? Kim geldi? diye sesleniyor Jen, bir öğleden sonra.

Çamaşır yıkamaya ara vererek radyonun sesini kısıyorum. Kanepede yan tarafına uzanmış bana bakan Jen'in gözleri ışıltıyor. Lastik eldivenlerimi çıkarıp ağzının etrafındaki kurabiye kırıntılarını siliyorum. Az önce tepeleme dolu tabakta şimdi yalnızca üç dört tane ceviz kurabiyesi var.

Bir saate gelir. Az daha sabret, derken O'nun odasını işaret ediyorum.

Jen ancak boş odasını ve oturma odasının penceresinden avluyu gösterdiğimde O'nu sormayı bırakıyor. Ama bi-

raz zaman geçince konuştuklarımızı unutup aynı soruları tekrarlıyor.

Kapıda biri mi var? Kim geldi? Nereden gelmiş?

Banyonun eşiğine çömelmiş, bezleri yıkamaya devam ederken sorularını kayıtsızca cevaplıyorum. Cevap da sayılmaz, burada olduğumu anlaması için verdiğim bir işaret sadece. Verdiğim yanıtlar gitgide daha da kısalıyor ve sonunda mırıltılara dönüşüyor. Jen bir şeyler söyleyip dururken ben de düşüncelere dalıyorum.

Bu yaşlı kadını o pis bakımevinde öylece bıraksaydım çoktan ölmüş olurdu. Durumunun bu kadar iyi olması bile mucize. Sağlığı yerinde bir insana ceset muamelesi yapmaları akıl alır şey değil. Ama bu şekilde birkaç ay daha devam ederse, o zaman ne olacak? İşsizlik maaşımın süresi bitince çalışmam gerekecek. O gün geldiğinde Jen'i, bulduğum uygun bir bakımevine göndermek zorunda mı kalacağım?

Sarı kıyafetli çocukların kapı önünde durduğunu söylemişti. Anaokullu küçük çocukların.

O gün neler olduğunu tam iki hafta sonra bir öğlen vakti öğreniyorum. O, duygudan yoksun bir ifadeyle anlatıyor bunları bana. Hiç hareket etmiyor! diye bağırarak avluya koştuğu anda sıkışıp kalmış gibi. Aynı beti benzi atmış yüz ve ne yapacağını bilemeyen bakışlar. O'nun anlattıklarını dinlerken kızım kollarını omzuma doluyor.

Sarı civcivlere benzettiği çocukların gevezelikleri yüzünden uyuyamadığını söylemişti. Neden bu kadar gürültü çıkardıklarını ve orada ne yaptıklarını sormuştu, diye devam ediyor anlatmaya.

Jen bir cumartesi öğleden sonra son nefesini verdi. O sabahki hava tahmin raporunda bildirildiği gibi hafif rüzgârla birlikte güneşli, güzel bir gündü.

Kızım pasta almak için dışarıdaydı, ben avluda çamaşır asıyordum. Jen kanepede uyuyor, O ise mutfakta meyve yıkıyordu. Kızımın getirdiği yeşil üzüm ve çileklerle süslenmiş yuvarlak pasta o kadar güzel ve lezzetli görünüyordu ki sadece bakmak bile ağzımı sulandırmıştı. Pastayı Jen'in önüne, O'nun yıkayıp getirdiği erik ve şeftalileri ise pastanın yanına koyduk. Bu sırada, artık yavaştan Jen'e kalacak yer bakmalıyım diye aklımdan geçirdiğimi hatırlıyorum. Ayın sonu gelmeden. Sonbahar bitmeden. Jen'i uygun bir bakımevine götüreceğime karar vermiştim. Sonuçta onunla ilgilenmeye sürekli devam edemezdim. Burada kalacağı süre boyunca ona çok iyi davranacağıma dair verdiğim kararı da hatırlıyorum.

Kızım, O ve ben sessiz, çevik hareketlerle, küçük mutfak ve oturma odası arasında mekik dokuyorduk. Tüm dikkatim Jen'deydi. Öyle ki O'nunla aynı ortamda bulunmanın getirdiği rahatsızlığı ve nahoşluğu bile unutmuştum. Tedirginlikten uzak, son derece doğal ve sakin dakikalar bir rüya gibi geçip gidiyordu.

Jen'in getirdiği barış. Kısa süreli ateşkes. Bunlar onun bana verdiği son şey oldu.

O, neler olduğunu ancak yemeği hazırlamayı bitirip Jen'i uyandırmaya çalıştığında anlamış. Bir ara üst kattaki kadını çağırmak için avluya çıkmıştım. Kızım çalan telefonu cevaplamakla meşguldü. Jen'in elini tuttuğunu, yüzüne dokunduğunu ve kulaklarını ağzına yaklaştırdığını anlatırken sesi titriyordu O'nun.

Jen pastanın tadına bakıyor.

Ufak parçalar hâlinde ağzına götürüp yavaşça yuttuktan sonra başını sallıyor. Yumuşak ve tatlı kekin tadıyla büyülenmiş gibi. Mutluluğu yüzünden okunuyor. Çileği krem şantiye iyice buladıktan sonra Jen'e uzatıyorum. Kimileri

için hayli sıradan bir gün. Küçük, sıradan, keyfini çıkarmaya hakkınızın olduğu bir an.

Tadı nasıl? Bunu almak için epey yol gittim, diyor kızım ve O cevaplıyor.

Bir dahakine evde aynısından yapmayı denesek ya? Tart gibi biraz daha incesini.

Fırınsız da yapılabilir mi ki?

Jen'in bakışları O'nun, kızım ve benim aramda gidip geliyor.

Mükemmel bir öğleden sonra.

Ama hayal ettiğim an asla gelmiyor. Böyle anlar hep ya çok erken ya da çok geç gelir. Ya farkına varamadan geçip gider ya da beklemekten vazgeçildiğinde gelir.

Jen'in son gördüğü, iştah açan güzel bir pasta değil, gevezelik eden çocuklardı. Ölmeden hemen önce gözlerinde kalanlardı.

En son narin ve masum çocukları gördüğüne göre güzel bir yere gitmiş olmalı. Jen'in, onun bana yük olacağıyla ilgili içten içe duyduğum kaygılarımı ve kuruntularımı fark ettiğini düşünmekten alamıyorum kendimi. İçimi suçluluk ve utanç kaplıyor. Tüm bunlar benim hatam belki de.

Öyle düşünmemeliydim.

Ellerimi ovuşturarak kendi kendime mırıldanıyorum.

Neden? Neden öyle şeyler düşündüm ki?

Bir süre sonra acil servisten çıkan doktor beni çağırıyor. Tarih ve saati sırayla söyledikten sonra benim, O'nun ve kızımın gözü önünde Jen'in bedenine bağlı kablo ve cihazların hepsini söküyor.

Bundan sonrasını görmek istemezsiniz sanırım, diyor Jen'in bedenini yana çevirdikten sonra.

Niyeti Jen'in bedenindeki fazlalıkları çıkarmak. Artık bir ölü sonuçta. Doktor gerekli prosedürleri bir an önce tamamlamak istiyor. Arkamı dönüp oradan çıkıyorum.

Kızım elimi tutuyor. Gözyaşlarımı daha fazla tutamıyorum. Kızımın kollarında bir çocuk gibi ağlarken bakışlarım hâlâ Jen'in yattığı yatakta. İçimde kopan fırtınayı kızıma açıklayabileceğimi hiç sanmıyorum.

Sonraki birkaç gün koşuşturmayla geçiyor.

Civardaki taziye evinin bize ayarladığı yer nispeten dar ve gözden uzak bir salon. Bir personel, salona kadar peşimizden geliyor, ışığı yakıp sunağın üstündeki brandayı kaldırıyor. İçerisi küf ve rutubet kokuyor. Tüm ışıklar açıldıktan sonra bile salon loş görünüyor.

Yalnızca bir gün sürecek, diye geçiriyorum içimden ama bu beni rahatlatmıyor. O kadar boş salon arasından neden bize bu sefil yeri verdiler sanki?

Beklenmedik bir ziyaretçinin ne zaman geleceğini asla bilemezsiniz.

Cenaze evi yöneticilerinden duyduğum tek şey bu. Öldüğünde bile bedelini ödemen gereken bir hayat. Bunlar artık beni çok da şaşırtmıyor. Her yerde sıkça rastladığımız şeylerden biri. Tavanın lekeli köşelerine ve kırık kapıdaki çatlaklara bakıyorum. İş üniformalı iki adam iki büyük saksı getiriyor. Tütsü hazırlanıp yakılıyor. Salona ağır bir koku doluyor.

Cenaze portresi koyulacak mı?

Eski bir dergiden kesilmiş fotoğrafı uzatıyorum. Fotoğraf o kadar ufak ki büyük çerçevenin yarısını bile kaplamıyor. Üzerinde Jen'in adı yazılı isim levhası ve bunun üstüne de çerçeve yerleştirilmesine rağmen sunak hâlâ boş görünüyor.

Ne kadar şık, diyor kızım çerçeveye bakarken. Bu gözükler şimdilerde moda. Çok güzel değil mi?

Evet. Öyle cidden.

O, kızıma cevap verdikten sonra ikisi kendi aralarında fısıltıyla sohbet ediyorlar.

Ziyaretçileri karşılayabilecek bir cenaze sorumlunuz var mı? diye soruyor elinde masraf çizelgesiyle gelen personel.

Çok fazla ziyaretçimiz olmayacak, diye cevap veriyorum.

Yine de bir cenaze sorumlusu seçmelisiniz. Kayıt tuttuğumuz için buraya yazabileceğim bir isim gerekli.

Ben yaparım, diyor kızım öne çıkarak.

Cenaze sorumlusu genellikle erkek olur. Erkek yok mu?

Kızım ile ilgili gerçekler yeniden aklıma gelince yüzüm bir anda kızarıyor. O, hemen devreye giriyor.

Erkek ya da kadın ne fark eder? Bunu yasaklayan bir kanun yok sonuçta.

Personel bana bakınca başımla onaylamakla yetiniyorum. Zavallı ve acınası durumum bu şekilde açığa çıkması bir kez daha içimi sızlatıyor. Dip dibe sıralanmış cenaze salonlarının yanından geçerek dışarı çıkıyorum. Girişe yakın iki salon dışında hepsi boş ve ışıkları kapalı. Pencerenin yanında durup gereğinden fazla geniş otoparka bakıyorum. Mavi brandalı iki kamyonet, üç dört motosiklet ve birkaç tane araba, hepsi bu kadar. Tipat'tan hâlâ bir haber yok. Telefonu açan ustabaşı birkaç hafta önce işi bıraktığını söylemişti. Dediğine göre, Tipat'ın iş arkadaşlarından biri onun nereye gittiğini bilmediğini iddia ediyormuş. Bunun doğru ya da yalan olmasını önemsemeden Tipat'ın buraya gelip gelmeyeceğini merak ediyorum.

Güneş batarken profesörün karısı ve işe yeni başlayan genç kadın geliyor.

Çok bir şey değil ama, diyor genç kadın, özel olarak taziyeye kutusu ayarlamadığımız için zarfı bana uzatıyor.

Ailesi veya malı mülkü olmayan kişilerin cenaze masraflarının bir kısmını devlet karşılıyor, diyorum kadına ve geldiği için minnettarlığımı dile getirdikten sonra şunları söylüyorum: Jen'in ölümünün bir görev, birinin bitmeyen

mesaisinin parçası olarak görülmesi korkunçtu. Ne yalan söyleyeyim, bu yaşlı kadına yapılacak bir işmiş gibi özensizce davranıldığını izlemek dayanılacak gibi değildi.

Bu arada O'nun ve kızımın birkaç arkadaşı geliyor. Onlar sayesinde cenaze salonu canlanıyor biraz.

Bu arada şu kız kim?

İşte sonunda, başından beri gelmesinden korktuğum şeyle yüzleşmek zorundayım. Profesörün karısı yanıma yaklaşıp bu soruyu sorduğunda mutfakta kaplardaki yemekleri plastik tabaklara koymakla meşgulüm. Buzdolabına doğru dönerek mırıldanıyorum.

Bilmem. Kızımın arkadaşlarından biri işte.

Senin evde kalıyormuş?

Bu kadın kimden duydu bunları? Yoksa kızım ya da O mu bir şey anlattı? Ne kadarını biliyor peki? İçimden geçenlerin yüzüme yansıdığını bilsem de hiçbir cevap vermiyorum. Alınmış gibi bir süre hiç konuşmuyor, sonunda da mutfaktan çıkıp gidiyor.

Buradaydınız demek. Bir şeyler yediniz mi?

O, otoparkın köşesindeki dar sigara içme odasında otururken buluyor beni. Sessizce yanıma oturuyor. Park yerinden çıkan bir arabanın farlarının parlak ışığıyla, gölgelerimiz anormal bir şekilde uzayarak kayboluyor.

Personel cenaze töreninin nasıl yapılacağıyla ilgili bilgi isteyince ben de size sormaya geldim. Green gerek yok dedi. Ama herkes yapıyor. Biz de yapsak güzel olur bence.

Hemen ardından ekliyor.

Affedersiniz. Ona bu şekilde seslenmeye o kadar alışmışım ki, düzeltmek biraz zor.

Hiçbir şey demiyorum.

Sizin için sakıncası yoksa cenaze masraflarına yardımcı olabilirim.

Ben yine cevap vermeyince tereddüt ederek ayağa kalkıyor.

O zaman personele yarın karar vereceğimizi söyleyeceğim. Nasıl olsa gece de çalışıyorlar.

Burada olduğun için teşekkür ederim, demeyi başarıyorum güç de olsa.

Tekrardan otursa mı yoksa dışarı mı çıksa bilemez bir hâlde ayakta duruyor. Oturmasını işaret ediyorum. Biri bana O'nun hakkında, O ve kızım hakkında soru sorduğu zaman ne diyeceğimi hâlâ bilmediğimi anlatıyorum. Daha doğrusu biliyorum bilmesine ama yine de bir şey söyleyemiyorum.

Bilmiyorum. Sizi anlayabileceğim bir gün gelecek mi inan bilmiyorum.

Yere atılmış sigara izmaritlerini ayağıyla tek tek ezerek patlatıyor. Dağılan tütünler beton zeminde sarı izler bırakıyor.

Belki bir mucize gerçekleşir ve günün birinde sizi anlayabilirim. Mucizelerin bazen dehşet verici şekillerde geldiği de olur gerçi. Ama sabırla beklersem mutlaka gelecektir. Böyle bir ihtimal var olmasına var ama bunun için zaman gerekiyor. Benimse o kadar zamanım kaldı mı emin değilim. O mucize gerçekleşmeden sizi anlayışla karşılayacağımı söyleyemem. Söylesem de yalan olur. Kızımdan vazgeçmem demek olur. Kızımın düzgün ve normal bir hayat sürebilme ihtimaline sırt çevirmem demek olur. Bunu yapamam.

Yoldan epey yüksek bir korna sesi geliyor. Ses hızla yolun öteki tarafına doğru geçiyor. O, sessizce dinliyor beni. Ağzımdan ikisini anlamak için çaba göstereceğimi ima eden sözler kesinlikle çıkmıyor. O'na boş yere umut vermek istemiyorum. İçimde, hâlâ hiçbir şeyi anlamak istemeyen benle, her şeyi anlamak isteyen başka bir ben ve her şeyi

uzaktan izleyen diğerk ben arasında bitmek bilmeyen bir savaş var. Bunların hepsini teker teker açıklayacak özgüvene, enerjiye ya da cesarete sahip değilim.

Aklıma bir anım geliyor. Uzun zaman önce, hemen karşımda nazik görünümlü bir kadın oturmuş usulca ağlıyordu. Sizden çok özür dilerim, çocuğumun neden böyle sorun yarattığını, neden hep söylediklerimin tersini yaptığını bilmiyorum, demişti ve ben de cevap vermiştim. Henüz olgunlaşmadığından öyle, anne babasının neler hissettiğini günün birinde anlayacaktır. Bir öğretmen, öğrencisinin velisine sunabileceği en iyi sözlerdi bunlar. Hatta belki o sırada bu söylediklerime kendim bile inanıyordum. Ne kadar saf ve aptalmışım. Nasıl hissettiğini asla anlamayacak. Çocuğun her geçen gün biraz daha senden uzaklaşacak ve söylediklerinin tersini yapmaya devam edecek. Ne yaparsanız yapın asla olmasını istediğiniz yere gelmeyecek. Yine de o hâlâ sizin çocuğunuz, siz de onun ebeveynisiniz. Bu gerçek asla değişmeyecek. O kadına belki de bunları söylemeliydim.

İçeri girip biraz gözlerinizi dinlendirmek ister misiniz? Yorgun görünüyorsunuz, diyor bir süre sonra.

Profesörün karısı ve işe yeni başlayan kadın gece yarısından önce cenaze evinden ayrılıyor, kızımın iki arkadaşı da öyle. Şafak öncesinin sessizliğinde kızım, O ve ben küçük bir yer masasının etrafında karşılıklı oturuyoruz. Gün aydınlanmadan cenaze törenini yapmamız, ölü yakma işlemlerini ve idari prosedürleri tamamlamamız gerekiyor. Gün içinde yemek yemeye hiç vakit bulamayabiliriz. Soğuyan yukgaejang'ın yüzeyinde oluşan beyaz yağ tabakasını ayırdıktan sonra yemekten bir kaşık alıp ağzıma götürüyorum. Tadı iştah kapatacak derecede acı ve tuzlu. Yine de pilavla karıştıra karıştıra yemeye çalışıyorum.

Yiyin hadi. Bolca yemeniz gerek, diyorum haşlanmış etle kimchi'yi karşıya iterken.

O, etten bir parça alıyor. Bir bardak ılık su getirip önlerine koyduktan sonra kâsemde kalan pilavı bitiriyorum. Yemek faslı sona erince ölen kişinin ailesi için ayrılan küçük odaya giriyorum, ağır tütsü ve küf kokan battaniyeyi yere serip uzanıyorum. Tik tak. Saatin sesi daha net duyuluyor. Derin bir nefes alırsam vücudum tamamen dağılıp gidecek sanki. Gözlerimi kapatıp uyumaya çalışıyorum. Biraz uysam ve uyandığımda tüm bu yaşananlar bir rüyadan ibaret olsa, her şey eski hâline dönse keşke. Anlamak ya da kabullenmek için çabalamamın gerekmediği, sorunsuz, basit ve sıradan hayatıma dönebilsem. Ama önümde dinmek bilmeyen bir savaş ve katlanmam gereken bir hayat var.

Böyle bir hayatla başa çıkabilecek miyim? Sonuna kadar dayanabilecek miyim?

Kendime bunları sorarken gözümün önünde inatçı ve dik kafalı tavıyla başını sallayan yaşlı bir kadının yüzü beliriyor. Gözlerimi tekrar kapatıyorum. Şimdi uyumam gerek. Uyandığımda, beni bekleyen hayatla baş edebilmem için biraz güç kazanmış olacağım.

Artık geleceği değil, hemen karşımda duran şimdiyi düşünmeliyim. Sadece bugün yapılması gerekenlere ve bunların altından sorunsuzca nasıl kalkabileceğime kafa yormalıyım. Çünkü ancak bu şekilde uzun yarınların üstesinden gelebilirim.

YAZARIN SONSÖZÜ

Bu romanı geçen yaz kaleme aldım.

Yazma sürecinde, bir insanın başkalarını anlamasının imkânsız olduğunu düşünüp durmuştum. “Anlamak” sözcüğü benim için, her defasında sadece başarısızlıkla sonuçlanan girişimler demekti. Yine de kendimden başka birlerine yönelttiğim dur durak bilmeyen bazı duyguları düşünmekten kendimi alamıyordum. Belki bu roman da ısrarla sürdürdüğüm bu sayısız girişimden biridir.

Tanıtım yazısı için Yazar Kang Youngsook’a teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca kitap hakkındaki yorumu için Yazar Kim Shin Hyunkyung’a ve metni birkaç defa okuyup tavsiyelerde bulunan Minumsa editör departmanına teşekkür etmek istiyorum. Yazdığım metinlere başlık seçmekte zorlanan biriyimdir, Editör Park Hyejin’in önerisi olmasaydı böylesine içime sinen bir başlık bulmam zor olurdu.

Düşününce, roman yazma bahanesiyle çevremdeki insanlara belki de çok kayıtsız kaldım.

Roman yazmak, yakınlarınıza karşı kısa bir süreliğine de olsa hassaslaşmanıza sebep olabiliyor.

Eylül 2017
Kim Hye-jin

KİTAP YORUMU

ASLINDA, ANNE HAKKINDA

Bu roman anne ve kızı hakkında. Böylesine sıradan bir konuda yeni ve ilginç ne olabilir diye düşünebilirsiniz. Sonuçta, aile konulu çok fazla hikâye yazılıp çizildi. Fakat şöyle bir düşününce, bizler anneler ve kızları hakkında ne biliyoruz ki?

Aile anlatılarının birçoğunda ana figür babadır. Otoriter baba, ataerkil baba, cefakâr baba, ihtiyar baba, sert baba, bezgin baba... Bir de babalarla oğulları arasındaki bağ, mücadele, çatışma, sevgi ve nefret... Bilindik aile anlatılarının hemen hepsi baba ve oğul arasındaki ilişkiyi konu alır. Freud aile içinde biçimlenen çocuğun kimliğini açıklarken Oidipus mitindeki baba-oğul ilişkisini model gösterir.

Freud'a göre, öz benliğin kurulması açısından kız ve erkek çocuğun babayla ilişkisi arasında fark yoktur. Tanrıça Athena'nın doğum efsanesi bu görüşe uygun bir baba-kız ilişkisi örneğidir. Zeus'un yarılan kafasından kusursuz bir yetişkin olarak dünyaya gelen Athena'nın, zekâsından dolayı babası tarafından takdir gördüğü anlatılır. İlk karısı Metis'ten doğacak erkek çocuğun, kendi gücünü tehdit

edeceği kehanetini duyan Zeus karısını yutar. O sırada Metis, Athena'ya hamiledir. Annesinin bedeninden doğan Athena, babasının vücudunda gelişir ve onun yarılan kafasından dışarı çıkar. Athena üstün bilgelige sahiptir ve babası için tehdit oluşturacak bir erkek değildir, bu yüzden Zeus ona dilediğince sevgi gösterebilirdi. Freud'un dediği gibi, her ne kadar babayla ilişki üzerinden öz benliğin kurulmasında kız ve erkek arasında fark olmasa da; babasını tehdit eden, reddeden ve sonunda öldüren, aile temsilcisi ve tarihin öznesi kabul edilen oğulun aksine kız çocuk, babasının gölgesi altında kalan bir varlıktır.

Peki ya annelerde durum nasıldır? Burada anlatıldığı gibi, babalarının gölgesinde kalan, evlilik yoluyla bir erkeğin karısı ve doğum yoluyla anne olan kadın; oğlu tarafından ele geçirilen (Oidipus efsanesi) ya da kocası tarafından yenilen (Athena efsanesi) bir varlık olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunlar her ne kadar geçmişe ait anlatılar olsa da baba ve annenin ya da oğulların ve kızların ataerkil bir ailedeki konumunun incelenmesi söz konusu olduğunda bu kadar yerinde anlatılar nadir bulunur.

Yunan mitolojisinde oğul, annesine ancak onu elinde tutan babayı öldürdükten sonra sahip olabilir. Kore'deki anne-oğul anlatıları ise bundan tamamen farklıdır; erkek çocuk, babasını öldürmeden de anneyi ele geçirebilir. Kore'de kadının (kocasının yerine) çocuğuyla uyuması hâlâ normal kabul edilmektedir. Baba, oğlunun anneye fiziksel temasını asla engellemez ve anne, kocasıyla çocukları arasında gidip gelir; her biriyle farklı şekilde ilgilenir. Antropologlar, Doğu Asya ülkelerinde kendini gösteren bu tip aile yapısına atıfta bulunarak "rahim aile" ve "anaerkil aile" terimlerini türetmişlerdir. Bu ülkelerde iki tip aile geleneği vardır. Bunlardan biri, evin reisi olarak erkeğin merkez alındığı klasik

aile; yani “ataerkil aile”, ikincisiyse anneyle çocukları arasındaki ilişkinin merkez alındığı “rahim aile” diğer ifadeyle “anaerkil aile”dir.*

Kore’de böyle bir aile sisteminin oluşmasında, evlenen genç kadının aileye kabul edilebilmesi için doğurduğu erkek çocuğun temel alınması en belirleyici nedendir. Bu yüzden annenin, kendisini yeni ailesinin gerçek bir ferdi olmasını sağlayan oğluna derin bir bağlılık hissetmesi çok doğaldır. Üstelik bu sayede anne, erkek çocuğun yetiştirilmesi ve eğitimi için tam sorumluluk alabildiğinden, babanın reddedilmesine gerek yoktur. Bu nedenle Kore toplumu annenin özverisi ve fedakârlığını konu alan sayısız anne-oğul anlatısıyla doludur. Aynı sebepten ötürü, gelin-kaynana anlatılarının kıskançlık, ihanet, öfke ve rekabet duygularını içermesi kaçınılmazdır.

Annenin kızı, kızın annesi

Benzer sebepten ötürü anne-kız anlatılarında erkek çocuklar ya ortadan kalkar ya da hiç olmaz. Anne-kız ilişkisi ancak, anneyi ailenin üyesi yapan oğul ortadan kalktığında ya da hiç var olmadığında üzerine düşünmeye değer bir konu hâline gelir. Park Wansuh’nun, Kore Savaşı’nda ölen oğullarının yasını tutmayan anne-kız anlatılarında olduğu gibi. 1990’lardan sonra popüler kültürde zaman zaman kendini gösteren, *Mayonnaise* (tiyatro oyunu ve filmi yapıldı), *Dear My Life* ve *High Society* gibi yapımların anne-kız anlatılarında da erkek çocuk yoktur ya da ortadan kaybolmuştur. Ancak o zaman anne ve kızı şaşırtıcı ve alışılmadık bir şekilde ilk kez karşı karşıya gelir. *Kızım Hakkında Her Şey de bundan farklı değildir*, anlatıcı “sadece kız” sahibi bir anne

* Bkz. Dawnhee Yim - [Kadın, Aile İlişkileri], Kadın Çalışmalarında Kuram ve Olgu (Dongguk Üniversitesi Yayınları, 1987); Cho Hyejeong – [Kore’deki Ataerkillik Üzerine Yorumsal Analiz – Günlük Hayatın Merkezinde], Kore’de Kadın ve Erkek (Moonji Yayınları, 1997) –yn

olarak tasvir edilir.

Erkek çocuk eksikliğinin, döneme bağlı olarak farklı sebepleri vardır. Park Wansuh döneminde erkek çocuklar savaşta ölmüşlerdi. 1990'lardan sonra azalan erkek çocukların ise 1960'larda başlayan aile planlaması ile bir ilgisi var gibi görünüyor. 1980'lerin aile planlama sloganı "iyi yetiştirilmiş bir kızı on oğlana değişme" bu sıralarda ortaya çıkmış olabilir mi? Elbette gerçekte karşı karşıya kaldığımız şey şu ki; cinsiyete bağlı kürtajın yaygınlaşmasına ve çok fazla erkek çocuğun olduğu cinsiyet dengesizliği çağının başlamasına rağmen, bazı kadınlar çeşitli nedenlerden ötürü "sadece kız çocuk" sahibidir. 1970 ve 1980'li yıllar arasında Ortadoğu'da çalışmış bir babadan, devlet politikasına sadık bir şekilde kız çocuk doğurduktan sonra onu yetiştirmeye ve eğitime kendini adayan ev hanımı anneden ve derslerinde başarılı bir kız çocuktan oluşan, Kore'nin modernleşme projesinin sonucu bu tipik aile bugün nasıl bir durumla karşı karşıyadır?

Oğlu olmayan her anne, aile planlama sloganına göre "on erkek çocuğa değişmeyeceği bir kız çocuk" beklentisi içerisinde. Bu kız derslerinde başarılıysa beklenti daha da artar. Bir erkek evlada özenmesini gerektirmeyecek kadar sosyal açıdan başarılı bir kız çocuğu, bununla beraber evlenmeyi de başarabilmiş bir kadın olmasını ister. Anne için kızı, hem erkek hem de kadına dair beklentileri aynı anda yerine getirmek zorunda olan bir "fallik kız"dır.

"Belki de kızımı gereğinden fazla okuttum. Dilediği eğitimi alsın istedim. Üniversiteye gider, yüksek lisansını yapar, profesör olur ve böylece iyi bir koca bulur diye düşündüm. Peki kızım ne yaptı? Gerçekten tam bir ahmak. Aklından neler geçtiği hakkında en ufak fikrim yok. Şu sıralar kızımı düşünmek bile içimi daraltmaya yetiyor."

Anlatıcının beklentilerini mantıksız olduğu gerekçesiyle eleştiremeyiz. Çok çalışanın rütbesinin yükseldiği bir dönemden geçildi, her şey çok hızlı değişti ve kadınların bile iyi çalışırlarsa kendi başlarına başarılı olabilecekleri dönemin geldiği yanılsaması bir süre topluma egemen oldu. Bu nedenle anneler, kendilerinden daha akıllı ve bilgili kızlarının *düzgün* bir yaşam sürmediğini fark ettiğinde önce şaşırır sonra kızlarından nefret eder ve sonunda kendilerine kızarlar. Öte yandan, “anneminki gibi bir hayat sürmeyeceğim” diye düşünen kızlarsa, hayal ettiklerinden farklı bir toplum karşısında hayrete düşer ve umutsuzluğa kapılırlar.

Ancak bu romandaki kız biraz farklıdır. Anne, kızıyla ilgili beklentilerinden vazgeçemez ve bu beklentileri yerine getiremeyen kız çok geçmeden anneyi terk eder. Cinsiyet kimliğini erken yaşta fark eden kız, Afrika’daki gönüllü bir faaliyetten döndükten sonra annesinin “*karşı gelmesine rağmen beklenmedik bir şekilde bağımsızlığa*” doğru adım atar. Fakat annenin “fallik kız” olmayı reddeden kızı, ekonomik bağımsızlığını sürdürmekte zorluk çeker. Hem kendisinin hem de eşinin çalışıyor oluşu bağımsızlığını sürdürmek için yeterli olmaz.

Anlatıcının gözünde kızı, “*anlamsız dosyalar ve kitaplarla dolu ağır çantasını sırtlayıp gün boyu oradan oraya koşturan bir öğretim görevlisi*”, “*kendisini ilgilendirmeyen işlere burnunu sokan, görmezden gelmeyi bilmeyen*”, bu yüzden de evin kirasını çarçur eden ve “*kirayı ödeme bahanesiyle ne idiği belirsiz bir kızla evi istila edip kendi annesini küçük düşürmeye çalışan*” bir ahmak olmaya mahkumdur. Ne bir erkek gibi toplum açısından başarılı olabilecek ne de kadın gibi normal bir şekilde evlenip yaşlı annesine bakabilecek bu lezbiyen kız “işe yaramazın teki”dir.

Sık sık kızıyla partnerinin nasıl “normal” seks yapacağı hakkında endişe etse de anlatıcıya göre sorun, normlara uymayan cinsel kimlikte değildir. Kızın lezbiyen oluşunun anlatıcı için bir sorun yaratmamasının asıl nedeni, “arkadaşlık ya da aşk gibi zayıf ilişkiler” açısından güven vermeyen Kore toplumuyla ilgili “böyle bir ilişki için umut var mıdır? Günün birinde ayrılınca her şey sona ermeyecek mi?” diye düşünmesidir.

Aile toplumu kabul edilen Kore’de sosyal ilişkilerin kan bağı ya da aile bağları üzerine kurulu olması ve son yirmi yılda yaşanan kutuplaşmalar sebebiyle karşı kaşıya kaldığımız dünya; herkesin herkesten şüphe duyduğu, kimsenin birbirine güvenemediği bir cehennem tablosuna dönüştü. Farklı cinsiyetler arası seksin verdiği zevki, sağlam aile ilişkilerinin garantisi olarak gören anlatıcının düşünceleri bu sebepten ötürü somuttan ziyade soyuttur. Bir ilişkinin eksikliklerine ya da fazlalıklarına bakarak güvenilirliğinden emin olabilir miyiz? Bu, fiziksel duyularımızdan başka hiçbir şeye güvenemeyeceğimiz bir savaşın ortasında olmaktan farksızdır. Bu bağlamda, Park Wansuh’nun *The Naked Tree* eserinde tasvir edilen Kore Savaşı ortamından ne kadar uzaklaştığımızı ve anne-kız anlatısının neden sadece böyle bir kaosun ortasında meydana çıktığını yeniden incelememiz gerekecek.

Çalışan, çalışan ve daha çok çalışan kadınlar

Tıpkı savaş sonrası Kore romanlarında kocalarını ve oğullarını kaybeden kadınların “dışarıda çalışmaya” mecbur kalması ya da “azimli ana” ifadesinin Koreli anneleri betimleyen bir kavram hâline gelmesi gibi, bu romanda da anlatıcı anne hiçbir zaman düzenli maaşla çalışmamıştır.

Öğretmenliği bıraktıktan sonra etüt merkezinde ve yemekhanede çalışır, duvar kâğıdı işi, anaokulu servisi şoförlüğü, sigorta satışı yapar ve en son bakıcı olarak çalışır. Çalıştıkça tecrübesi artsa da daha iyi koşullar ve daha yüksek ücret beklemek şöyle dursun, aksine, daha kötü koşullara ve daha düşük ücret veren işlere yönelmekten başka çaresi olmayan anlatıcı için hayat sadece, “*katlanılması gereken*” ve yalnız başına yürünen fazlasıyla uzun bir yoldur. Anlatıcı, bunun bir yaşlılık sorunu mu yoksa çağın sorunu mu olduğunu merak eder. Ancak buraya bir de toplumsal cinsiyet sorunu eklenmeli. Öğretmenliği bırakmaktan başka çaresi olmamasının nedeni kızını tek başına büyütmek zorunda kalmasıdır.

Bu romandaki kadın karakterlerin hepsi sürekli çalışan kişilerdir. Anlatıcının bakımıyla ilgilendiği Jen adlı kadın gençliğinde yurtdışında okur, Koreli çocukların evlat edinilmesiyle ilgili çalışmalar yapar, Kore’ye döndüğünde göçmen işçilerin hakları için çalışır, şimdiyse demans hastasıdır ve bir bakımevinde kalmaktadır. Anlatıcının tabiriyle “*gençliğinin o çok değerli dinçliğini, enerjisini, tutkusunu ve zamanını*” kendisiyle hiçbir bağı olmayan kişilere “*umarsızca*” vermiştir. “İşe yeni başlayan genç kadın,” çalıştığı için başka bir bakımevinde kalan annesiyle ilgilenmeye vakit bulamaz. Anlatıcının “*Aile olmanın görev ve sorumlulukları hakkında ne biliyorsunuz siz?*” diyerek eleştirdiği kızı ve kızının partneri de bu kadınlardan farklı değildir. Otuzlarının ortasındaki kız, öğretmenlerin haksız yere kovulmasına karşı faaliyetlerde bulunduğundan hayatını idame ettirmeye yetecek bir işte çalışmamaktadır. Kızın harçlığını ve geçimini sağlamak için eşi, küçük bir restoranda aşçı yardımcısı olarak çalışmaktadır. Görüldüğü gibi kitaptaki tüm kadın

karakterler bir başkası için çalışmak zorunda ve birleriyle ilgilenmek ya da yardımcı olmak gibi konularda yeterince iyi sayılmazlar. Annenin jenerasyonunda gölge işgücü, genellikle aile içinde eş ya da anne rolüne dayanan bakıcılık karakterine bürünmekteyken kızın jenerasyonunda uzmanlık eksikliği nedeniyle yardımcı ve ikincil karakterde kendini gösterir. Sonuç olarak anlatıcı, onunla karşılıksız bir şekilde ilgilenecek kimsesi olmayan ve hiçbir şey hatırlamayan Jen'in hayatına bakınca kendisinin ve kızının geleceğiyle ilgili endişe duymaktan kendini alamamaktadır.

Günümüz kültür araştırmacılarından birinin görüşüne göre, artan kuir anlatıları "normatif olmayan cinsiyet kimliğinin maruz kaldığı ağır hayat şartlarının, sosyoekonomik güvensizliği yeniden sahnelediğini gösteren" özellikler taşımaktadır. Ona göre bu anlatılar "cinsel azınlıkların temel haklarından bahsetmekten ziyade, ekonomik hayvan* formu üzerinden geçmeden sıradan bir insanı hayal etmenin imkânsız olduğuna" işaret etmektedir.** Asgari ekonomik bağımsızlıklarını bile sürdürmekte zorluk çeken lezbiyen çifti konu alan bu roman da benzer bir anlatı değil midir? Sadece düşüncede kalsa da anlatıcının ele aldığı konu bu olamaz mı?

"Kızımın sürekli ayrımcılığa maruz kalması yüreğimi parçalıyor. Yıllarca okumuş, tecrübe sahibi evladım işinden kovulacak diye; para kazanabilmek için bu kadar çabaladıktan sonra sefaletin içine düşürülecek diye; yaşlanana dek benim gibi fiziksel güç isteyen yorucu işler yapmak zorunda kalacak diye aklım çıkıyor. Bu meselenin, kızımın kadınlardan hoşlan-

* Ekonomik üretimin insan ya da toplumun belirleyici faktörü ya da alanı olduğu görüşünü ifade eden terim. -çn

** Bkz. Oh Hyejin, [Açılım 2030 — Kuir Anlatı ve Apokaliptik Hayal Gücü], The Hankyoreh Newspaper (6 Ağustos 2017). -yn

masıyla hiçbir ilgisi yok. İsteğim, bu gençlere anlayış gösterilmesi değil; iyi oldukları şeyi yapmalarına izin verilmesi ve önlerinin kapatılmaması sadece.”

Öte yandan şöyle bir soru sormak mümkün mü? Sosyo-ekonomik güvensizlikle normatif olmayan cinsiyet kimliği birbirinden ayrı tutulabilir mi? Basitçe söylemek gerekirse kadınların ve lezbiyenlerin sosyoekonomik açıdan güvende hissettiği bir dönem oldu mu?

Bu soru ontolojiktir, kadercilik olarak anlaşılmamalıdır. Kadının gölge işgücü vasıtasıyla kâr sağlayan kapitalizmde, “kadınlığı” bir tür statü olarak gören ataerkil aile sisteminin kaldırılmasının üzerinden on yıldan kısa bir zaman geçmişken; tüm bunlardan etkin bir şekilde yararlanarak kimliksel açıdan geçici işçiliği etkili bir şekilde kullanan Kore neoliberalizmde kadın, ihtiyaç duyulan fakat sistemden ayrı tutulması gereken bir konuma yerleştirilmiştir. Heteroseksüel aileler bu kadınlar için asgari sosyal güvenlik ağı olarak görülmektedir, fakat bu yaşam biçiminin dışındaki lezbiyenler için güvensizlik kaçınılmazdır. Bu güvensizliğin yarattığı yabancılık duygusu, kendilerini sürekli olarak kim olduklarını sorgulamaya iter. Romandaki kız, “Cinsel azınlık, homoseksüel, lezbiyen. Bahsedilen şey tamı tamına benim, ben. İnsanlar beni bu şekilde tanımlıyor ve bir aileye, kariyere ya da herhangi bir şeye sahip olmamı engelliyorlar. Bu benim mi suçum, söyle?” diye sorarken kızın partneri de, “Sizce ben bunu ona hiç güvenmeden, düşüncesizce yapmış olabilir miyim? Önemsemediğim bir insan için yapar mıydım böyle bir şeyi? Para kazanmak benim için de meşakkatli. Bazen o kadar zorlanıyorum ki keşke ölsem diyorum. Bunca şeye rağmen hâlâ onunla ilgili konularda hiçbir hakkım olmadığını mı düşünüyorsunuz?” diye sormaktadır.

Dolayısıyla normatif olmayan cinsiyet kimliğiyle sosyo-ekonomik şartları birbirinden ayrı tutmaya çalışan anlatıcının iç konuşmaları, kızın ve eşinin sorularına cevaptır ve bu da paradoksal olarak kadınların “anormal” kimliklerinin toplum tarafından biçimlendirildiği gerçeğini gözler önüne sermektedir. Kore’de “sıradan olmayan insanlar”ı, “sıradan insanlar” olarak düşünebilmemiz için ekonomik varoluş formu üzerinden geçmeyi bir tür ihtiyaç olarak görmemiz gerekmez mi? Başka bir deyişle, kadınların ve lezbiyenlerin temel haklarını korumak ve tasavvur etmek için açıklığa kavuşturulması gereken şey, sosyoekonomik güvensizlikten ayrı bir kimlik varsayımından ziyade, bu güvensizliği oluşturan kimliksel hareket değil midir?

Fakat bir kez daha belirtmek gerekirse bu ontolojiktir, kadercilik değil. Sonuç olarak anlatıcıyı değiştiren kadındır, kadınların ilgisi ve emeğidir. Kıymetli gençliğini kendisiyle hiçbir bağı olmayan başkaları için neden harcadığına anlam veremediği Jen’in hayatı, kızının başkalarının meseleleri için verdiği mücadele ve kızının eşinin duyarlılığı anlatıcıyı yavaş yavaş değiştirir. Çoğu anne-kız anlatısından farklı olarak bu roman, annenin gözünden kızını konu alması bakımından da ilginç bir anlatı yöntemidir. Anne anlatılarına şimdi olduğundan çok daha fazla ihtiyacımız var.

Her ne kadar buradaki anne, kızını lezbiyen olarak kabullenmeyi “*düzgün ve normal bir hayat sürebilme ihtimaline sırt çevirmek*” olarak görse de belki ona biraz daha zaman tanımamız gerekiyordur. “Kendisini ilgilendirmeyen meseleler” diye bir şeyin gerçekte var olmadığını, hepimizin birbirimizin geçmişi, bugünü ve geleceği olabileceğini anlayan anne, günbegün çabalayarak “mucizevi anlayışa” ulaşabilecektir. Hepsinden önemlisi anne, ne olursa olsun onların

“iyi oldukları şeyi yapmalarına izin verilmesi ve önlerinin kapatılmaması” gerektiğini artık anlamıştır.

Kim Shin Hyunkyung (Doktora Sonrası Araştırmacı, Doğu Asya Yüksek Lisans Programı, Berlin Freie Üniversitesi)

Tg: Carettas'

BORA
CHUNG

LANETLİ
TAVŞAN

ÇEVİREN SEVDA KUL

Kim Hye-jin 1983'te doğdu. 2012 yılında "Chicken Run" adlı öyküsüyle *Dong-A Gazetesi*'nin Bahar Edebiyat Ödülü'nü kazanarak dikkatleri üzerine çekti. Hâkim eğilimin dışında kalan insanların hayatlarını, nefretin ve dışlanmışlığın şiddetini sakın ve duru cümlelerle kaleme aldı. Yazarın yaklaşımı, çağdaşı genç kadın yazarların çizgisinden biraz ayrılmaktadır. Kim Hye-jin sadece feminizmle değil, aynı zamanda jenerasyonların ve çağın sorunlarıyla, özellikle de iş ve barınma konularıyla da ilgilenmektedir.

